БІБЛІОТЕКА ЖУРНАЛУ
"ПЕРСОНАЛ"

М. І. Сенченко

УКРАЇНА: шляхом незалежності чи неоколонізації?

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

Бібліотека журналу “Персонал”

М. І. Сенченко

УКРАЇНА:
ШЛЯХОМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЧИ НЕОКОЛОНІЗАЦІЇ?

Київ 2003

ББК 66.2 (4УКР)
С31

Бібліотека заснована у 2002 році.

Сенченко М. І.
С31 Україна: шляхом незалежності чи неоколонізації? — К.: МАУП, 2003. — 120 с. — (Б-ка журн. “Персонал”).

ISBN 966-608-245-4

У книзі академіка Міжнародної академії інформатизації при ООН йдеться про сучасний стан українського суспільства в контексті розвитку світової цивілізації. У гостраполемічній формі здійснено спробу явити співвітчизникам правду про явище, відоме в сучасному науковому світі під назвою “неоколонізація”, а також — про ті загрози, які воно являє соціуму, якщо цього не розуміє (або вдає, що не розуміє) влада.

Важливо для автора (як, звісно, й для більшості української людності), чи прозріє нарешті так звана політична еліта країни, аби побачити далеко не завжди благородну діяльність колоніальної адміністрації, що часто маніпулює навіть представниками державних органів.

Глибоко аналізуючи це питання, вчений-дослідник залишає його відкритим, він запрошує до роздумів над ним своїх співвітчизників, яким небайдужа доля Вітчизни й по-справжньому дорога її незалежність.

Для фахівців з теорії та історії управління суспільством, а також для широкого загалу читачів.

ББК 66.2 (4УКР)

© М. І. Сенченко, 2003
© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2003

ISBN 966-608-245-4

ВСТУП

У новому тисячолітті “холодну війну” змінила війна патріотів кожної нації проти світового уряду, за якого всі нації втратять свій суверенітет і поступово зникнуть. Це — війна націоналізму проти глобалізації, і вестиметься вона не тільки між націями, а й усередині їх. І, здавалося б, застаріле запитання колишнього держсекретаря Сполучених Штатів Америки часів в’єтнамської війни Діна Раска: “На чиєму ви боці?” — знову актуальне.

На часі воно й для української політичної еліти. Саме так: “На чиєму ви боці, панове?” На роль політичної еліти нації претендує нині еліта компрадорська і гендлярсько-лихварська. А це особлива “еліта”. Частина її підпадає під “закон про повернення”, тому почувається не дуже впевненою й тимчасовою в нашій країні. Інша частина надбала своє багатство, м’яко кажучи, не зовсім законним шляхом, і тому також не впевнена в майбутньому.

Через те важливо пояснити людям, щó насправді являє собою глобалізація. По суті, це відмова від національної незалежності, від національних культур, що формувалися впродовж тисячоліть, позбавлення нащадків змоги жити на рівні економічної достатності. Пам’ятаймо, що іноземний капітал, економічна агресія не принесли жодній країні нічого, крім поступового й зрештою — повного зубожіння, повної залежності від цього капіталу.

Нині у багатьох країнах точиться боротьба між патріотами й глобалістами. Консервативна партія Великобританії перешкоджає намірам обмежити права фунта стерлінга перед євро. У Франції фермери повстали проти зміни усталеного способу життя. У Німеччині Герхард Шрьодер став політично популярним і виграв вибори, підписавшись під економічним націона-

лізмом. Попри риторику США, світовий уряд — не гарантія миру на планеті, а навпаки: його утвердження призведе до безкінечних війн.

Пригадаймо: ігноруючи суверенітет Югославії, президент Клінтон вимагав од сербів поступитися Косовим на користь НАТО. Коли Белград відкинув ультиматум, він розпорядився впродовж 78 днів бомбардувати югославські міста. А прикривався голослівними твердженнями про геноцид косоварських албанців сербами. Тепер відомо, що саме клінтонівське бомбардування спровокувало різню. Тепер ми знаємо, що саме клінтонівська війна не створила "мультиетнічної демократії" — навпаки, тепер невеличка мстива держава випалює сербів з їхніх будинків.

Якщо суверенітет стане застарілим поняттям, то ми можемо очікувати американську участь у безкінечних війнах, доки Америка не заплатить страшенну ціну в якомусь катастрофічному терористичному акті на власній території. Бо інтервенція породжує інтернаціональний опір і терор.

У 1939 році масон Герберт Уеллс у своїй книзі "Новий світовий порядок" писав: "Багато народів… зненавидять новий світовий порядок… і загинуть, протестуючи проти нього… і ми повинні зважати на горе й страждання покоління чи двох поколінь невдоволених…"

Отже, містере Уеллс, ми і є ті невдоволені. Але ми не збираємося помирати, лише протестуючи проти вашого масонського нового світового порядку. Ми збираємося жити й боротися проти нього. Виступи антиглобалістів у Сієтлі, Празі, Вашингтоні та інших містах, можливо, доведуть, що вони стануть для нового світового порядку тим, чим були події 1648 року, пов'язані з іменем чигиринського сотника Богдана Хмельницького, або чайною партією в Бостоні 1775 року, з якої розпочалася війна за незалежність Штатів від Британії.

"Я вважаю, що глобалізація неминуча", — сказав Білл Клінтон Ларрі Кінгу з телеканалу CNN. Ну, а ми вважаємо, що ні?! Ми всі "інтернаціоналісти". Але ж не до такого маразму, щоб впустити у свій власний дім чужинців, віддати їм усе, ще й працювати на них.

Може, комусь це здається дивним, але ми, українці, маємо повне право працювати на себе. Це право ми одержали від народження.

Національну ідею не треба вигадувати, вона витає в повітрі, стукає в наші серця: "Гей, українці! Хіба не наші пращури заселили найбагатші землі й розпочали звідти свій родовід? Вогнем і мечем не вдавалося їх завоювати. Тільки підлістю й зрадою, але тепер це добре видно. В азартному грабежі проявилося мародерське нутро націонал-зрадника, засвітилася агентура (п'ята колона), розкрилася людожерська сутність глобалістів".

Глобалісти оголосили війну народам Землі, ведуть її на чужій території і чужою кров'ю, зіштовхуючи лобами недоумків. Логічна протидія такій тактиці — солідарність слов'ян, а також інших націй у боротьбі з сатанізмом.

Наука нині дає можливість говорити про багатоваріантність, альтернативність, полівалентність кожної з нових тенденцій суспільного життя. Ті ж, хто наполягає на тій чи іншій одноваріантності ("демократичним реформам немає альтернатив"), виявляють зацікавленість у певному сценарії розвитку, приписуючи своїм суб'єктивним прагненням статус непорушної об'єктивності; інші ж думки щодо цього називають безглуздим свавіллям.

Хоча я не схильний вважати, що влада є ворогом народу, однак перебіг подій свідчить про те, що більшість політичної еліти не розуміє глобальних процесів, які відбуваються. Можливо, через те багато кому книга може здатися жорсткою. Але я й задумував її, аби викликати полеміку. І дуже хотів би помилитися в своїх оцінках державотворчих процесів в Україні.

Розділ 1

ЩО Ж ВІДБУВАЄТЬСЯ З НАМИ?

Нині чи не кожен, хто живе в Україні, замислюється над тим, чому 280 млн громадян у колишньому СРСР дали можливість західним проповідникам нового міфу, тепер уже лібералізму, а також власним корпоратистам знов ошукати себе. Чому розвіявся старий міф західних ідеалістів, "комунізм" Л. Брежнєва? Колись життя було значно кращим, будувалися нові квартири, люди купували телевізори, мали можливість відпочивати на морі, могли збирати гроші на автомобілі або мали їх.

Чому всі нові ідеологічні міфи випробовуються на теренах Східної Європи, причому — такими американськими геополітиками єврейського походження, як Збігнєв Бжезинський чи Мадлен Олбрайт, котрі, до речі, навіть з власною вірою й національністю не можуть визначитися?

Чому люди з таким ентузіазмом почали руйнувати своє усталене життя, свій вистражданий і досить пристойний дім? І що ж тепер чекає нас у майбутньому? До чого призведе катастрофічне старіння основних фондів нашої промисловості? Песимісти стверджують, що до 2010 року науково-промисловий потенціал України буде остаточно зруйновано. А це означає, що ідеологію технологічного лідерства у сфері технічної політики вже сьогодні потрібно міняти на ідеологію технічних залучень.

Однак і це ще далеко не все. Газета "Голос України" у номері від 31 травня 2000 року зазначає: "За оцінками експертних досліджень, організована злочинність контролює 85 відсотків банків і 40–50 відсотків підприємств". Там же опублікована заява фракції "Батьківщина", де зокрема констатується: "В Україні і за кордоном відомо, що реальне безробіття у нас досягло катастрофіч-

ного рівня — майже 33 % і стало національним лихом. Урядові структури — Держкомстат і Міністерство соціальної політики — вперто применшують або навіть приховують реальні дані про безробіття". Заробітна плата заморожена, а ціни постійно підвищуються: на проїзд у міському транспорті, на хліб, електроенергію, комунальні послуги, оплату житла, нафтопродукти ...

Як жити в таких умовах?

Нині інженери, вчені, викладачі вузів, учителі підробляють, торгуючи цигарками, китайськими, турецькими та іншими товарами, виконуючи роботу, яку на Заході виконують переважно безграмотні й безпритульні. Міста України перетворилися на базари, де все купується й продається. Скажімо, харківський Барабашівський ринок щоденно дає величезні прибутки президентові концерну "АВЕК" та його покровителям.

Чому і хто перетворив науковий і промисловий центр України — місто Харків — на сумнозвісну "барахолку"?

Чому люди, які стоять при владі, нічого не роблять для розвою промисловості й науки?

Чому доктори й кандидати наук повинні заробляти гроші торгівлею?

Чому депопуляція українства досягла катастрофічних розмірів, валовий внутрішній продукт на душу населення становить трохи більше 700 доларів. За класифікацією ООН, це — рівень малорозвинених країн.

Необхідно усвідомити і діяти, а не чекати, поки компрадорська й гендлярсько-лихварська політична "еліта" продасть і землю України, а ми станемо рабами у власній "незалежній" державі.

Прикметну рису масової свідомості радянської людини визначили демократи кінця 80-х років — розслабленість, розманіженість. Через те, що, мовляв, в СРСР надійний соціальний захист. Адже майже два покоління радянських людей виросли за відсутності загроз і небезпек. А відтак вони звикли до того, що життя може тільки покращуватись, а всі тодішні соціальні гарантії здавалися природними, як повітря, були частиною суспільної атмосфери. Безробіття, бідність, хвороби, характерні для західного світу, які загартовували їхню волю, нам здавалися надуманими.

Уже понад десятиліття спостерігаємо явище, яке суперечить здоровому глуздові: в Україні існує режим, що не користується авторитетом і повагою у жодній соціальній групі населення. Проте він стійкий і не подає жодних ознак власної загибелі — що б там не говорили лідери опозиції, з огляду на логіку і здоровий глузд. Для більшості українського народу очевидний факт, що нинішній режим, м'яко кажучи, не заслуговує на подяку — досить переглянути пресу.

Та чи багатьох наших співвітчизників вразив небувалий в історії держави і права факт, підкріплений жахливою статистичною "обґрунтованістю" — геноцид проти власного народу? Як же треба не любити його, країну, де ти побачив світ і виховувався, своїх односельців, які живуть за межею бідності, аби лише утримати владу. І все це заради збагачення свого оточення, яке створило "короля". Населення України зменшилося більш як на 4 млн; а скільки людей змушені жити за межею бідності — завдяки так званим "демократичним реформам, яким немає альтернативи"?!

Що ж відбувається?

Напевно, ми входимо в новий період історії. Виникають режими, що утримуються на невідомому підґрунті, відкидаючи звичайні, багатовікові норми права й порядності, демонстративно ігноруючи бажання завоювати повагу громадян. Це "підґрунтя" неможливо підірвати, викриваючи гріхи й злочини режиму: він їх не приховує. А своїх прибічників цементує не високими ідеалами й цінностями, а круговою порукою злочинів та пороків, перетворюючи суспільство в натовп.

Є чимало ознак, що це процес світовий. Перебудова суспільної та політичної моралі відбувається скрізь. Справа Клінтона й Левінські, яку так смакувало телебачення, ігнорування міжнародних норм, що призвело до бомбардувань Іраку та Югославії, свідчать про знецінення, а то й виродження важливого в минулому явища — суспільної думки. До того ж, по суті, зникає саме суспільство, бо моральні й етичні норми різних людей стають настільки полярними, несумісними, що втрачається можливість діалогу.

За оцінками експертів Світового економічного форуму в Давосі, Україна — одна з найнестабільніших країн. Виникає досить

резонне запитання: чому режим, який поставив країну на грань катастрофи, спроможний утримувати в країні примарну рівновагу? Скидається на те, що лише в такому стані нестабільності цей режим і може існувати. Перехід до стійкого порядку, вихід країни з трансу означатиме загибель для нього.

Найдієвішим способом, що паралізував волю українства, було швидке й різке зубожіння більшості — водночас із таким же різким і нічим не обґрунтованим збагаченням меншості населення. Це призвело до того, що більшість людей в Україні не мають духовних і фізичних сил думати про щось інше, крім повсякденного забезпечення своїх родин найнеобхіднішим для виживання.

Політично найактивніший середній клас — основа демократії, є для нинішнього режиму його могильником. І тому він, режим, його найбільше боїться й робить усе (інфляції, високі податки й орендні ставки) для його знищення.

На відміну від сільського, житель міський переважно не має автономного життєзабезпечення, і зубожіння, аж до загрози голоду, — потужний засіб контролю його поведінки. Значна частина української людності безнадійно паралізована злигоднями долі.

Різке зниження соціальних запитів населення — це наслідок поступового звикання до бідності, втрати сподівань на повернення колишнього добробуту. Режим постійно й нахабно шантажує населення неухильним падінням рівня життя. Ліквідація колективних господарств, введення високих податків на виробництво сільськогосподарської продукції дає можливість шантажувати голодом. Енергетичний комплекс зруйновано настільки, що навіть при спадові виробництва в 3–5 разів він не забезпечує енергетичних потреб населення цілих областей. Про це свідчать ті ж таки відключення теплої води навіть у пологових будинках у Рівному, електроенергії і газу в Харкові…

Режим повинен усвідомити, що шантаж — це не акт миру й злагоди, це — акт початку війни.

Інша технологія — збайдужілість, душевна апатія населення. Це — втома від злиднів, спустошеності й зневіри, які спричиняються й нагнітаються найвульгарнішими методами. Скажіть, де, в якій країні ще так цинічно принижують людську гідність, зму-

шуючи працювати важче, ніж рабів (рабів хоч годують), не виплачуючи навіть тієї мізерної платні, яку встановлюють для висококваліфікованих спеціалістів із числа туземного населення (350–450 доларів на рік), не індексуючи її за величезної прихованої інфляції. Це новий винахід влади. Як і у випадку матеріального зубожіння й залякування, душевна втома людей з'являється через те, що режим жорстоко гнобить їх.

Все, що відбувається в Україні, все, що ми бачимо і чуємо останніми роками, переконує: ці нелюдські способи використовуються системно, як новітні технології гноблення власного народу. Якщо це так, то опозиція, котра звинувачує режим у "некомпетентності", дуже помиляється.

Жителям України варто замислитися: що ж відбулося? Відновимо в пам'яті події так, аби всім стало зрозумілим, якими "чарами" нас переконали зробити все те, що ми й зробили власноруч. Визнаймо незаперечний факт: якась впливова й організована частина людності домоглася того, що наше суспільство, діючи за її алгоритмами, поділилася навпіл. Перша частина захопила величезні матеріальні ресурси, довівши цим до злиденного стану другу — більшість населення України. Державну систему змінено на зовсім протилежну, але при владі залишилися ті ж самі люди, котрі конвертували владу у власність.

З'явилися так звані нові українці, котрі не мають уявлення про такі поняття, як благо нації, національна гордість, гордість за державу, як добро і зло. Бридко дивитися, наприклад, як наші вищі посадові особи плазують перед емісарами МВФ та іншими західними фінансовими магнатами, випрошуючи доларову милостиню. Заможні "нові українці" переважно бачать і розуміють світ одноманітно, матеріально, у них своя ієрархія, свої закони.

Терени України дедалі відчутніш стають місцем можливих техногенних катастроф і хаосу, і на Заході дедалі частіше висловлюються про новий тягар Америки, про те, що, мовляв, цим простором їй треба ще й управляти, аби він не вибухнув, викликавши дестабілізацію світу.

Згідно з "Програмою розвитку України до 2010 року", підготовленою експертами під керівництвом директора Інституту еко-

номічного прогнозування Національної академії наук академіка В. М. Геєця, старіння основних фондів призведе до техногенних катастроф, значні кошти підуть на їх ліквідацію. Тобто, розпочавши лібералізацію ринку й руйнування промисловості за підказками "західних учителів", Україна тепер має загрозу не тільки від закопаних відходів хімічної й оборонної промисловості, ядерних реакторів, від застарілих ліфтів, а й від заводів, що вже давно не працюють.

Ті, хто стояв біля керма в Україні й розвалював СРСР, більш-менш щиро вважали, що вони готують країну до незалежності, демократії, цивілізованості, до становлення її як великої європейської держави. Проте сьогодні тільки сліпий не бачить, що компрадорська й гендлярсько-лихварська політична еліта готує країну на роль американського протекторату. До того ж США всіляко заохочує процеси хаосу в державі, аби потому люд наш охоче прийняв місію американського миротворення.

Нинішня ситуація в Україні дуже нагадує Росію після жовтневої (1917 р.) революції. Тільки-но сучасна "п'ята колона" захопила владу, як на доказ щирості своїх намірів Україна роззброїлась, проголосивши новий масонський лозунг "нейтралітету", позаблоковості, без'ядерності", а заодно й розсіяла своїх колишніх спільників. Втім, одразу стало зрозуміло, що "світова ліберальна революція" й "новий світовий порядок" не поспішають нам на допомогу, а переможці готові до віроломства.

Якщо невдовзі економічна ситуація в Україні не зміниться, а лідери правової держави не зможуть запропонувати духовних орієнтирів, політика може зайти в глухий кут.

Безвихідь — через те, що з політикою люди пов'язують сподівання поліпшити життя, побудувати суспільство, в якому вони будуть щасливими. Нинішні розчарування — через те, що політика країни не може задовольнити цих сподівань. Відтак — глибока криза, в якій опинилася наша демократія, наша "незалежна" держава. Люди втрачають довіру до політиків, котрих вони вибирали. Настає ерозія не тільки морально-релігійних основ, а й самих засад правової держави.

У багатьох незахідних країнах релігія повертається нині як політичний фактор, особливо іслам. Відхрещуватися від небезпеки ісламського екстремізму та міжнародного тероризму, вважати, що це не наші проблеми, для України було б дуже необачно. До того ж, певні "націоналістичні" кола розпалюють міжетнічну ворожнечу. Інакше чим пояснити, що колишній віце-прем'єр-міністр М. Жулинський на словах погоджується з тим, що від оподаткування слід звільнити всю вітчизняну видавничу продукцію, незалежно від того, якою мовою вона видана, а до Верховної Ради подає проект Закону України "Про внесення змін і доповнень до деяких законів України з питань оподаткування в частині, що стосується видавничої справи", де від оподаткування пропонує звільнити тільки видання українською мовою. Аналогічний проект Закону подає і депутат П. Мовчан. Невже обом не зрозуміло, що вони порушують статтю 24 Конституції України, де записано, що не може бути привілеїв чи обмежень за мовними ознаками.

Так розпалюється ворожнеча між різними етнічними групами. Хоча сучасна правляча еліта епохи пострадянської незалежності завжди вважала чи не найважливішим своїм досягненням саме низький рівень міжетнічного напруження. І справді: на тлі сусідніх держав Україна видається майже оазисом благополуччя і взірцем вирішення національних проблем. Принаймні на певному відрізку історії вдалося уникнути серйозних сутичок на міжнаціональному ґрунті. Проте вже сьогодні очевидно, що міжнаціональний мир — більше ілюзія, ніж реальність. Уже невдовзі може постати так зване російське питання і, на жаль, останнім часом в Україні здійснено чимало такого, аби цей момент наблизити. Концепція національної політики потребує перегляду — і не кулуарного, а з залученням представників щонайширших соціальних прошарків і зацікавлених сторін. Згода має бути досягнута в результаті суспільного діалогу і домовленостей.

Україна розпочала нове тисячоліття, маючи досить несприятливі соціально-демографічні показники. Швидкими темпами скорочується абсолютна кількість населення, відбувається його старіння. Однак непокоїть не тільки це. Небезпечна також люм-

пенізація та соціальна маргіналізація значної частини населення. Соціальна піраміда дедалі зриміше деформується — соціальний буфер (середній прошарок) між низами чи, точніше, соціальним дном і верхами дедалі тоншає. Цей негативний процес потребує не лише уваги, а й досить енергійних протидій. Високоосвічені люди в Україні не витримають принизливого зсування їх у прірву. Чи не станеться соціального вибуху? Про це слід пам'ятати компрадорській і гендлярсько-лихварській політичній "еліті".

Зовнішньоекономічний аспект сучасної політичної ситуації в країні обумовлюється наявністю і впливом трьох потужних факторів: фінансової залежності країни від західних міжнародних організацій; енергетичної залежності від Росії та країн СНД; зацікавленості в просуванні української зброї на міжнародні ринки (включаючи країни "третього світу" і СНД).

Фінансова залежність України від західних міжнародних організацій змушує керівництво країни шукати шляхи входження в західні бюрократичні структури, військові організації та Європейський Союз (ЄС). Однак існують об'єктивні обмеження орієнтації на ЄС і НАТО, і то — дедалі жорсткіші. Так, з майже 200 ділових пропозицій і проектів, що їх запропонували українські партнери, західні інвестори підтримали тільки 12–15 відсотків.

До того ж західні кредитори намагаються активно впливати не тільки на зовнішню, а й на внутрішню державну політику, вимагаючи від уряду України виконання навіть нереальних рішень. Взяти хоч би шантаж МВФ затримати надання чергового кредиту в розмірі 90 млн доларів, якщо уряд України введе податок на експорт соняшнику. Політика подвійних стандартів МВФ проявляється і в ситуації збільшення тарифів на комунальні послуги та житло до 100 відсотків реальної вартості при фактичному замороженні заробітної плати. І все це відбувається на тлі так званої боротьби Заходу за права людини. А коли людям не виплачують пенсії та заробітну плату, Захід зумисне мовчить про права людини, зобов'язуючи уряд збільшити тарифи на комунальні послуги і житло, створюючи соціальне напруження в суспільстві.

Можна констатувати, що заокеанські позички, здійснювані українським урядом, і життя за вказівками МВФ стимулювали в економіці України розвиток скоріше негативних, ніж позитивних процесів.

Тим часом фінансова залежність України від західного світу має довгостроковий характер, і ще довго обумовлюватиме позицію політичного істеблішменту держави при вирішенні як внутрішньополітичних, так і зовнішньополітичних проблем.

Слід особливо наголосити, що через несприятливу для України ситуацію на міжнародному ринку, а також у зв'язку зі значним падінням виробничого потенціалу української паливно-добувної та металопереробної промисловості традиційна зацікавленість компрадорів у просуванні на зовнішні ринки товарів продовольчої групи, а також продуктів виробництва чорної та кольорової металургії, вугільної й хімічної промисловості — явно знижується. Проте, дбаючи про власні інтереси, компрадори сподіваються вступити до Всесвітньої торговельної організації, плекаючи надію на пільгові умови торгівлі металом та іншою сировиною. Нічого з цього не вийде. Бо профспілки сталеливарної промисловості США та Західної Європи досить впливові й не дадуть можливості впроваджувати демпінгові ціни. Проте й вартість металу, після наведення ладу в паливно-енергетичному секторі, буде іншою, далекою від демпінгової й неконкурентоспроможною на світовому ринку. Залучаючи вихідців із Західної України, мало розвиненої в промисловому відношенні, на керівні посади в міністерствах і відомствах Лівобережної та Центральної частин країни, влада буцімто рятує єдність держави. Практично ж — руйнує економічний потенціал східних регіонів. Адже, не маючи досвіду управління промисловими підприємствами, пройшовши школу американського менеджменту, ці керівники далекі від реалій життя промислових районів і підприємств. Їхні рішення спиралися на досвід чиновників міністерств і відомств, які відстоювали власні інтереси й набивали грошима свої кишені за надання різних ліцензій, квот тощо. Відсутність у міністрів відчуття реальності, хабарництво, компрадорство й віртуалізація економіки призвели

до повного розвалу промисловості, безробіття і соціального напруження.

Необхідно також збагнути, що російська компрадорська еліта, однозначно орієнтована на експорт сировини з Росії на Захід, прямо й безпосередньо зацікавлена в подальшій руйнації економічного потенціалу Донбасу, Дніпропетровська, Запоріжжя та інших промислових районів, які ще й донині залишаються їхніми головними конкурентами. Технологічно дії російських олігархів сягають далеко за межі цінової політики щодо газу та нафти, аж до лобіювання інтересів українського націоналізму. Не випадково засоби масової інформації Росії, що фінансуються сировинниками й тісно пов'язаними з ними фінансовими олігархами, широко рекламують українських націоналістів, використовуючи їхні дії у своїх корисливих цілях. Дуже непросту позицію тут займають також українські ліві, які, організовуючи страйки й безладдя у східних регіонах, знову ж таки, фактично лобіюють інтереси російських компрадорів.

НАТО виявляє неабияку зацікавленість у використанні Яворівського полігону та інших військових об'єктів на українській території, у проведенні спільних військових навчань. Однак це не дає підстав увійти країні до євроатлантичного співтовариства. Загравання з НАТО заважатиме Україні розвивати власний військово-промисловий комплекс. Адже конкурентів на ринку зброї надто багато і поява тут ще однієї держави не вигідна ні США, ні Росії.

В цілому необхідно констатувати, що зовнішня, внутрішня та макроекономічна ситуація в Україні далеко не благополучна. Переважно — через невмілу, непродуману, недалекоглядну політику урядових кіл молодої держави.

Чи не єдино правильною позицією українського Президента й уряду нині є пошук оптимальних шляхів взаємодії з російською та білоруською політичними елітами.

Проте це добре розуміють наші "західні вчителі". Зокрема, д-р Богдан Гаврилишин, радник Голови Верховної Ради і прем'єр-міністра України. Досить промовиста одна з його статей у газеті "Дзеркало тижня" (№ 38, 30 вересня 2000 р.).

Не дискутуватиму з Богданом Дмитровичем про переваги західного вибору й інтеграції в Європейський Союз (ЄС). Нас туди ніхто не запрошує. Згадаймо, як Клаус Шнайдер, заступник департаменту з відносин ЄС з Україною, Росією, Білоруссю та Молдовою Директорату європейської комісії, висловився з цього приводу: "Ми не стверджуємо, що Україна в разі виконання Копенгагенських критеріїв отримає шанс стати членом ЄС. Але це не означає, що ви не повинні прагнути виконання цих критеріїв". Додати до цих слів нічого.

Проте цікаво знати, що, на думку пана Гаврилишина, може запропонувати Україна ЄС: високоосвічені кадри; мережу наукових інститутів; найродючішу в світі землю…

Сам Гаврилишин, як кажуть у народі, є перекотиполем, і тому, звісно, можна пропонувати чужу землю ЄС. Запитати б, чи давно був він у своєму селі, жителям якого пропонує нове ярмо? Не треба більше українському народові Ваших рецептів. Добре давати поради, якщо не думати, чим годувати дітей, утримувати сім'ю. Годі дослуха́тися людей, які покинули Україну. Зрадивши свій народ один раз, можна зраджувати його протягом усього життя.

Куди ж насправді рухається наше суспільство?

Насамперед сумніваюся, що воно зробило свій вибір, чи, точніше, — вибір на далеку перспективу. Вибір зробила компрадорська й гендлярсько-лихварська політична "еліта". І то — лише на день сьогоднішній. Вона безоглядно віддає перевагу "золотому тельцю". "Еліта" засліплена збагаченням, їй байдуже, до яких соціальних, політичних і військових наслідків воно призводить. Конкуренція між компрадорами й гонитва за прибутками роблять свою справу щоденно й щогодинно, і розум тут спить. Їй важливо зміцнити матеріальні основи власного існування. А що потім? Як трансформуватимуться суспільні відносини? Невже така високоосвічена й культурна нація, як українська, лише спостерігатиме, як її національне багатство переходить до рук консорціумів та кланів, що перебувають при владі. А на черзі земля...

Зростає кількість безробітних серед інтелігенції, а компрадорам стає дедалі тяжче кидати їй подачки з бенкетного столу. До того ж це ще більше підкреслює злиденне становище людей, які

отримують копійки за те, що не працюють. Коли раніше ми говорили, що багаті стають дедалі багатшими, а бідні — біднішими, то тепер можна сказати, що привілейовані стають дедалі привілейованішими, а обділені ще обділенішими. Це стосується не тільки розподілу прибутків, а й таких параметрів якості життя, як освіта, суспільний статус, участь в управлінні, моральне задоволення працею. Подальша гонитва за грошима лише посилить елітаризм суспільства й набуде драматичніших рис. І тоді ще гостріше постане необхідність радикально змінити всю суспільну структуру.

Як почуватиметься при цьому еліта? Наскільки відчуватиме невдоволення серед своїх антиподів? Які буферні рішення здійснюватиме для власного порятунку й збереження агонізуючої структури?

На всі ці запитання доведеться відповідати в найближчому майбутньому.

Нинішня Україна стала об'єктом широкої американізації. Спосіб життя, стиль поведінки, моральні засади української молоді значною мірою нагадують США 70-х років минулого століття. Вечорами натовпи юнаків і дівчат кочують столичними (і не тільки столичними) вулицями, заповнюють численні "кафешки", зали з гральними автоматами, кінотеатри з американськими фільмами; отелі, в барах і ресторанах яких "працюють" стриптизерки і де за певну ціну можна отримати кімнату на будь-який час і цілком таємно. Чи доведеться Україні пройти через духовні випробування американців 60–70-х років?

Розвал економіки СРСР політики пояснюють наслідком правління КПРС, неповороткістю соціалізму, пасивністю народних мас. Інколи — діями лідерів: мовляв, захотіли розвалити і розвалили. Проте не варто забувати основний принцип поділу суспільства, що передбачає конкретні інтереси конкретних груп: окремих людей, сімей, корпорацій, держав, надсистем. Застосуймо системний підхід і розглянемо Радянський Союз як систему. А насамперед визначимо: який власне її елемент став головною причиною всіх "напастей"? Або ще точніше: хто ж тоді зрадники народу України?

Якщо погодитися з тим, що Захід веде політичну війну за життєвий простір України, то хіба не зрадники люди, які цьому сприяють? У своїй змові проти СРСР Захід хотів роз'єднати Союз, послуговуючись класичною формулою "поділяй і володарюй". Для цього і нині до нас їдуть численні радники, інструктори й спеціалісти. Але якщо у верхах усі люди відомі, то охоплювати західним впливом широкі суспільні кола неможливо без низових структур.

Хто ж тоді зраджує? Той, хто боїться, чи той, хто заздрить? Утриматися при владі в корпоративному суспільстві можна, якщо… не мати влади взагалі або мати чиюсь дуже сильну підтримку. Перший варіант в Україні неможливий, а силові структури практично нейтральні.

Залишається корпоратизм. Він є не національною традицією, а хворобою; а ще — зброєю, за допомогою якої зовнішні сили експлуатують націю. І Заходові байдуже, якими методами править клан: тоталітарними чи демократичними. Так чи інакше клан йому допомагатиме. Захід зацікавлений у розстановці вигідних йому кланів на відповідних місцях. Безкорисливо він нікого не підтримує. Його інтереси — сировина і земля, а точніше, корисні копалини. Адже головна проблема, що стоїть нині перед Заходом, — паливо, енергія. Він споживає їх у величезній кількості — за фактичної відсутності власних ресурсів. Без палива Захід неможливий. Пригадайте недавні події у Великобританії чи в інших країнах Західної Європи, коли там страйкували водії.

Якщо в країнах "третього світу" не буде демократії, Захід цього навіть не помітить. Це щодо питання пріоритету проблем. Але Заходу треба не просто паливо — йому потрібне дешеве паливо й ідеальний стан для нього — якомога більше постачальників і якомога менше споживачів. СРСР — це споживач, а Росія, Україна й Кувейт — постачальники.

Цим пояснюється величезна зацікавленість щодо Лівії й ніяковісінької — до Бірми; хоча остання більша за розмірами, але режими в обох країнах однакові. Тільки в Лівії є нафта, а в Бірмі її немає. І справа тут не в Каддафі.

Нині народ кожної країни відстоюватиме свій життєвий простір і без боротьби його нікому не віддасть. Ідеальний варіант завоювати його — знайти групу людей, які на певних умовах ладні передати завойовникові частину просторових ніш. І з їхньою допомогою піднести акцію окупації як благо для переможеного народу.

Окупація завжди вигідна окупантам. Окупація в геополітиці — це використання ресурсів захопленої країни. Не обов'язково вводити в країну чужі війська. Досить створити у цій країні групу людей для реалізації інтересів окупанта; привести їх до влади означає делегувати їм права, можливості й платню експедиційного корпусу. А колабораціоністи віддадуть переможцеві життєвий простір своєї країни за посередницький процент від угоди.

Кожна країна має змогу і повинна здійснювати незалежну політику. Якби не зрадницькі уряди та їхні напівкримінальні попихачі, а то й злодії, рівень життя в Україні мало б відрізнявся від добробуту тієї ж Америки чи Великобританії. Звідси й політичне замовлення Заходу на догідливих чи навіть ними підготовлених урядовців, що виконують усі його вимоги.

Західні кола зацікавлені в захопленні життєвого простору України. А її компрадорська й лихварсько-гендлярська політична псевдоеліта, об'єднавшися з корпораціями приблизно рівної сили, бореться за владу. Корпоратисти, що борються за спокусливе місце "біля корита", перебувають у стані нестійкої рівноваги. Тож зовнішня підтримка у вигляді подачки МВФ або навіть обіцянки надати кредити має для них величезне значення. Іноземні олігархи пропонують угоду одній з корпорацій: підтримку в боротьбі за владу в обмін на надання українського життєвого простору, тобто простору українського народу. Корпорація отримує владу, а іноземні олігархи — доступ до ресурсів: сировини, робочої сили, права її експлуатувати. От вам й інвестиції, "альтернативи яким немає". Окупантам більше нічого й не потрібно — все інше вони вже мають.

Правлячій корпорації пропонують створити систему, в якій прибутки її членів будуть на рівні справжніх мільйонерів. Якщо

правляча корпорація не дає на це згоди — аналогічні умови пропонуються іншій разом із гарантіями сходження на владний олімп. До обіцянок додаються агенти впливу; якщо потрібно, шантаж; корпорації-конкуренти; західні консультанти.

Консультанти пропонують корпоратистам заробити живі гроші й покласти їх на свої рахунки до надійних західних банків, а також гарантії Заходу щодо підтримки їхньої влади. (Пригадайте серпень 1998 року, коли Захід підтримував корпоратиста Чубайса грошима МВФ і куди ці гроші в Росії поділися).

Після домовленостей — "демократичні" вибори і встановлення проамериканського режиму. Правляча корпорація відпрацьовує одержану владу, обдираючи до нитки свій народ і даючи змогу робити це транснаціональним компаніям (ТНК).

Після отримання так званої незалежності (від кого?) в Україну полізли різні фонди, утворилося безліч асоціацій, в назвах яких обов'язковими є слова "демократія" чи "демократичні ініціативи", понад 150 партій, 1208 легалізованих об'єднань громадян, 22518 релігійних організацій (єпархії, громади, монастирі, місії, братства, духовні навчальні заклади); куди тут подітися бідному громадянинові, якого й назвали відповідно — "пересічним". Програми, гранти, поїздки за кордон, семінари, конференції, фуршети й інша мішура забили памороки українській інтелігенції, "розчистили" шлях до так званого відкритого суспільства, яке насправді залишилося відкритим тільки для вивезення нашого надбання, ресурсів України. А шлях до європейського співтовариства — замкненим на величезний замок і відкритим хіба що для тих, хто є інтелектом нації.

Проте участь фондів у фінансуванні політичних операцій — це тільки одна з ланок розгалуженої системи обдурювання, організованих крадіжок, корупції й контролю. Адже існує безліч інших фондів, які за копійки одержують наші наукові розробки, організовують інформаційний контроль, впроваджуючи нові інформаційні технології, створюють політичні організації, що діють в інтересах західних олігархів, скуповують ліки, а під виглядом допомоги завозять натомість різний медичний непотріб.

Принцип “поділяй і володарюй” значно давніший, аніж римське право. Те, що Україна підневільна й поділена, розуміє нині чи не кожна мисляча людина. Україна поділена на сфери впливу. Були промисловці, були сировинники. Але сьогодні прибутки сировинників у 5–7 разів перевищують прибутки промисловців, тоді як у застійні роки вони були більші у 1,5–2 рази. Не діє закон переливання робочої сили й вирівнювання прибутків. Корпоративна система паралізує закон. Вона використовує диспропорції, що виникли в суспільстві. Проте така ситуація вигідна не тільки їй і сировинникам, які ту корпоративну систему очолюють.

Уважно переглянувши газети, можна зробити висновок, що гендлярсько-лихварська політична еліта України дійшла до краю. Жорсткий контроль за використанням російського газу, нафти, а також викриття фінансових махінацій колишнього прем’єра Лазаренка фактично нейтралізували консорції, що займаються перепродажем цієї сировини. Ми бачимо, як замовкли деякі політичні діячі, бо втратили сенс не тільки займатися політикою, а й жити. Відлучення від газової та нафтової “соски” призвело до банкрутства не тільки посередницькі сировинні “фірми”, а й багатьох компрадорських чиновників і політиканів, яких водночас відлучили і від “соски” доларової.

Нема сировини — нема хабарів. А ще 31 травня 2001 року газета “Голос України” писала: “Річну суму хабарів в Україні експерти Світового банку оцінюють на рівні двомісячного товарообігу країни… За 9 місяців рівень хабарництва зріс у 2,6 раза… Найпоширеніше явище — нецільове використання бюджетних коштів. Лише минулого року не за призначенням використали півмільярда казенних грошей, що дорівнює річному бюджетові Черкаської області. А в першому кварталі нинішнього — 200 мільйонів гривень”. І далі: “За оцінкою експертних досліджень, організована злочинність контролює 85 відсотків банків і 40–50 відсотків приватних підприємств. Ці дані вражають. Однак такі оцінки нагадують біг по колу, оскільки мало зафіксувати явище, з ним потрібно ще й боротися. Невідомо, щоправда, якими методами”.

Тут же наведено ще й такі дані: “Порівняно з 1994 роком, кількість працівників центральних органів виконавчої влади зросла

на 34,8 тис. осіб… Так, бюджетні видатки на утримання органів влади зросли за останні три роки більш як удвічі — з 1,5 до 3,1 відсотка від загального обсягу видатків державного бюджету. Водночас в Україні налічується понад 1 млн сімей, де середній дохід на одну особу не досягає 50 грн. (менше як 10 дол. США) на місяць, а у більш як 100 тис. сімей — не перевищує 20 грн. (менше 4 дол. США). За різними оцінками, на межі бідності перебувають близько 70 відсотків громадян…”

Свідомість українців поступово зміщується з духовної площини в матеріальну. А основою нової суспільної свідомості стає байдужість до знедоленої меншості. І це в суспільстві, де кожний десятий — безробітний, а переважна частина (81 %) населення живе за межею бідності.

Засоби масової інформації нині сягнули досконалості в галузі маніпулювання свідомістю. А вони перебувають переважно в руках у гендлярсько-лихварської еліти і збільшують кількість хворих людей, змінюючи біологічні підвалини існування нації. Можна розігнати парламент, уряд, скинути президента, провести приватизацію чи націоналізацію, встановити демократичний або тоталітарний режими, ввести державну чи ринкову економіку, але є система, яка керує і має всі привілеї, система із яскраво вираженою біологічною аномалією, що народжує жахливих мутантів. Пам’ятаймо про це.

Розділ 2

ВИНАХОДИ ЗАХОДУ: ГЛОБАЛІЗМ, МОНДІАЛІЗМ, ЛІБЕРАЛІЗМ, НЕОЛІБЕРАЛІЗМ

У нашій країні все ще ідеалізуються демократія Заходу, сподівання на її благодійність, безкорисливість допомоги Україні, порядність, а головне — на щире бажання допомогти формуванню демократичної влади та ринкової економіки. Проте українська виконавча влада найяскравіше виявляє дитячу наївність саме стосовно прагнень Заходу нам допомогти, незважаючи на те, що більшість керівників виховані в дусі комуністичних ідеалів і загарбницької сутності капіталізму.

Ілюмінізм, анархізм, синдикалізм, комунізм, мондіалізм, лібералізм, глобалізм — "дарунки" Заходу. І кому, як не нам, зазнавши принад західного просвітництва у вигляді "комуністичного раю", руйнівної сили мондіалізму, а сьогодні, відчувши "принади" лібералізму в його найагресивнішій суті — лібертаризмі, необхідно ретельно аналізувати нові доктрини західних учителів.

Академік Олександр Панарін у книзі "Искушение глобализмом" (М.: Русский Национальный Фонд, 2000) визначає політику західних ідеологій у XX столітті як "створення непередбачуваного майбутнього, що починається з ініціативи тих, хто вірив у його наукове передбачення — в історичні гарантії прогресу". Це століття, як жодне інше, підтвердило принципову непередбачуваність майбутнього (востаннє — розвалом соціалістичної системи) і в цьому розумінні виявило неспроможність усіх "великих учень". Однак надалі, після перемоги над комунізмом, лібералізм

проголосив себе новим великим ученням, яке знає, що драма світової історії закінчиться перемогою західних порядків у всьому світі. Тут ми також маємо справу з новим міфом, який супроводжував політичну історію XX століття: перехід від стихійної ринкової політики націй-суперників до планової всесвітньої політики, або нового світового порядку, який розглядає глобальний світ з точки зору авантюрної місії: керувати людством на основі однополярної моделі, в рамках якої тільки Америці належить монополія на стратегічні рішення.

Багато відомих учених вважають думку про наявність центрів, що виношують ідеї світового панування, бездоказовою. Але… В російській "Независимой газете" за 7 вересня 2000 року з'явилася стаття генерального директора інформаційного аналітичного агентства при управлінні справами президента Російської Федерації (РФ) Олександра Ігнатова "Стратегия "глобализационного лидерства" для России. Первоочередные непрямые стратегические действия для обеспечения "национальной безопасности". Йдеться в ній про існування та вплив Світового уряду на процеси глобалізації, які відбуваються у світі. "Ключовим фактором, що впливає на сучасні глобалізаційні процеси, — зазначає О. Ігнатов, — є діяльність Світового уряду. Не вдаючись у жахливі подробиці, можливі наслідки змови, потрібно визнати, що ця наддержавна структура цілком ефективно виконує роль штабу "Нового світового порядку". Однак у своїй діяльності ця організація орієнтується на інтереси нечисленної еліти, об'єднаної етнічною родинністю й ініціюванням в ложах деструктивної спрямованості. Цю ситуацію — узурпацію влади в Світовому уряді хасидсько-парамасонською групою — треба якомога швидше змінити".

2.1. Новий світовий порядок

Постановка проблеми створення єдиного світового уряду не нова. Однією з офіційних організацій, що підтримують цю концепцію, є орден Ілюмінатів, заснований 1 травня 1776 року Адамом Вейсгауптом, професором канонічного права в університеті

Інгольдштадт у Баварії. Цей орден, як Фенікс із попелу, завжди відроджується в періоди активної фази світової революції під різними вивісками й новими ідеологічними міфами. Однак мета його завжди незмінна і професором Вейсгауптом визначена так: "Необхідно встановити універсальний режим та всесвітню імперію…"

Усі сучасні масонські організації спрямовують свою діяльність на досягнення цієї мети. Це всесвітнє братство має своїх членів в Америці, і вони також підтримують створення єдиного світового уряду. Про цю таємну організацію Пауль Фішер у своїй книжці "За дверима ложі" (Fischer Paul. Behind the Lodge Door. Published by Shield Publishing, Inc., Washington D.C. 1988) писав: "Масонство врешті-решт правитиме світом".

Доктрина нового світового порядку розроблялась американськими геополітиками починаючи з 70-х років, і вперше була озвучена президентом Сполучених Штатів Америки (США) Джорджем Бушем у 1991 році. Після закінчення війни в Персидській затоці президент Джордж Буш і радник з національної безпеки генерал Брент Скаукрофт проголосили кінець війни як початок нового світового порядку. Фактично президент США публічно заявив, що загибель Кувейту — річ другорядна. А досягнення, єдине й суттєве, — пришестя нового світового порядку.

29 січня 1991 року президент Буш звернувся до свого народу і до конгресу США з такими словами: "На карту поставлено дуже багато й значно важливіше, ніж одна маленька країна. Це велика ідея нового світового порядку, в якому розрізнені нації з'єднаються воєдино, поставивши перед собою велику спільну мету: досягти головної мрії людства — миру й безпеки, свободи і справедливого закону. Такий мир вартий нашої боротьби, вартий майбутнього наших дітей".

До цього американські геополітики розглядали два варіанти розвитку подій у "холодній війні" з Радянським Союзом. Перший передбачав повну перемогу Заходу в геополітичній дуелі зі Сходом, а другий — конвергенцію (злиття) двох ідеологічних супротивників у щось єдине і встановлення нового світового порядку й створення світового уряду.

2.2. Мондіалізм

Другий варіант концепції, що виникла задовго до остаточної перемоги Заходу в "холодній війні", отримав назву "мондіалізму". Зміст цієї концепції полягає в неминучості повної планетарної інтеграції, переходу від множинності держав, народів, націй і культур до "уніформного світу". Новий американський проект "світового уряду" назвали "мондіалізм" — від французького слова *mond* — світ. Новий світовий порядок і месіанство окремих націй, народів і є завуальованою формою ідеї створення світового уряду. Через те що засоби масової інформації контролюються представниками "обраного народу", ці ідеї всіляко замовчуються, особливо в нашій країні.

Витоки цієї ідеї можна побачити в деяких утопічних та хіліастичних рухах, що беруть свій початок у Середньовіччі. В її основі лежить уявлення про те, що в певний кульмінаційний момент історії всі народи Землі об'єднаються в єдиному Царстві, де не буде суперечностей, трагедій, конфліктів і проблем, характерних для звичайної земної історії. Окрім суто містичної версії мондіалістської утопії, існували також її раціоналістичні версії, однією з яких можна вважати вчення про "Третю еру" позитивіста Огюста Конта (1798–1857) або гуманістичну есхатологію Готхольда Ефраїма Лессінга (1729–1781).

У 1852 році О. Конт стверджував: "…людство — це всесвітня вітчизна, покликана об'єднати, принаймні в майбутньому, всіх мешканців планети. Це спільнота здатних до асиміляції поколінь: як тих, що живуть нині, так і тих, що пішли зі сцени; й, нарешті, — поколінь прийдешніх; до нього, людства, не належать хіба що нерони, робесп'єри та бонапарти — одне слово, ті, хто порушує своїми діями людську гармонію; індивід сам по собі не існує, являючи тільки абстракцію… Людство є всесвітньою сім'єю; воно було б нею, якби люди були достатньою мірою братами, але насправді цього ще немає; ось чому вітчизна поки що нагадує собою величезну межу між індивідом і сім'єю".

Ще раніше, в "Маніфесті комуністичної партії", який з'явився на замовлення ордену Ілюмінатів, К. Маркс та Ф. Енгельс сфор-

мулювали подібні ідеї, явлені в таких гаслах, як, наприклад, “Пролетарі всіх країн, єднайтесь!”

Американці віддавен плекають претензії на свою винятковість. Ще від перших поселенців-пуритан, які прибули на американський материк у XVII столітті й намагалися реалізувати біблійний заповіт “міста на пагорбі”, де всі поселенці рівні й вільні. Відтак експансія принципів свободи та демократії подається як вияв логіки божественного провидіння. Від цієї думки до ідеї призначення Америки реформувати увесь світ і вести його за собою — один крок. Уже в середині XIX століття деякі американські ідеологи стверджували, що невдовзі США стануть центром, навколо якого всі нації об’єднаються в єдиний народ, що США, подібно до сонця, зроблять “благотворний вплив на країни Європи, а далі й на азійські імперії”. Філософ Дж. Фіксе в 1895 р. стверджував, що незабаром усі країни світу стануть англійськими — мовою, релігією, своїми політичними звичаями й, значною мірою, за кров’ю народів, що їх населяють.

Отже, ідея провідної й керівної ролі США спочатку в Латинській Америці, а потім і в Західній Європі, сформульована в так званій доктрині Монро (1823 рік), до середини XX століття поширилась у світі.

Найчіткіше ці настанови проголошувалися в гаслі “американського століття”, який сформулював політолог Г. Льюїс у 1941 р.: “XX століття значною мірою має стати американським століттям”. Американські капіталісти, вчителі, лікарі, агрономи й інженери, підтримувані американською міццю, стверджував він, мають взяти на себе тягар білої людини, повсюди являючи “стабільність” і “прогрес” американського зразка.

Мондіалістські ідеї найчастіше сповідували помірні європейські, й особливо англійські, соціалісти (деякі з них були об’єднані в “Фабіанське товариство”). Про єдину світову державу говорили й комуністи.

З іншого боку, починаючи з кінця XIX століття, аналогічні мондіалістські організації створювалися такими, наприклад, постатями у світовому бізнесі, як сер Сесіл Родс, що організував групу “Круглий стіл”, члени якої мали “сприяти утвердженню

системи безперебійної торгівлі в усьому світі й створенню єдиного світового уряду". Часто соціалістичні мотиви перепліталися з ліберал-капіталістичними, і комуністи в цих організаціях йшли пліч-о-пліч з представниками найбільшого фінансового капіталу. Усіх згуртовувала віра в утопічну ідею об'єднання планети.

Показово, що такі відомі організації, як Ліга націй, а пізніше Організація Об'єднаних Націй (ООН) і Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки й культури (ЮНЕСКО) є продовженням саме мондіалістських організацій, які мали значний вплив на світову політику.

Протягом XX століття багато мондіалістських організацій, що уникли зайвої реклами й часто носили навіть таємний характер, змінили чимало своїх назв. Існував "Універсальний рух за світову конфедерацію" Гаррі Девіса, "Федеральний Союз" і навіть "Хрестовий похід за Світовий Уряд", організований англійським парламентарієм Генрі Асборном у 1946 році. В майбутній Америці американські політики Д. Ейзенхауер, Г. Хемфрі, В. Рейган, Дж. Буш та Б. Клінтон бачили справжню столицю світу, базу керівництва ним. Ідея про призначення Америки керувати світом, врятувати "хворе людство" від небезпеки, що йому загрожувала, панувала в часи президента Рональда Рейгана та його адміністрації.

Поступово зосереджуючи всю концептуальну й стратегічну владу над Заходом, США стали головним штабом мондіалізму, представники якого утворили паралельну владі структуру з радниками, аналітиками, центрами стратегічних досліджень. У США, крім інших, сформувалися три основні мондіалістські організації. Це — "Рада міжнародних відносин", "Більдерберзький клуб" та "Тристороння комісія"; про існування деяких із них громадськість Заходу дізналася відносно недавно. На відміну від офіційних організацій, ці групи користувалися значно більшою свободою досліджень, оскільки вони були звільнені від формальних процедур, що регламентували діяльність комісій ООН.

З початку "перебудови" мондіалістські центри мали в Москві "своїх людей". Серед них — директор Науково-дослідного інституту системних досліджень академік Д. Гвішіані, який з 1965 по

1985 рік був заступником голови Державного комітету Ради Міністрів СРСР з науки і техніки, а в 1985–1986 роки — заступником голови Держплану СРСР.

Ідеологічною основою перебудови, на яку посилалися М. Горбачов та його радники, була мондіалістська теорія конвергенції — зближення капіталістичної та соціалістичної систем. Показово, що керівники "Тристоронньої комісії" (Девід Рокфеллер, тодішній голова Європейського відділення, Жорж Бертуан і Генрі Кіссінджер) у січні 1989 року побували в Москві, де їх приймав президент СРСР М. Горбачов, а Жак Атталі, радник президента Франції Франсуа Міттерана, підтримував особисті контакти з російським президентом Борисом Єльциним.

За кілька років до початку радянської перебудови аналогічний проект почав реалізовуватися в Китаї, з яким представники "Тристоронньої комісії" встановили тісні зв'язки ще наприкінці 70-х. Але геополітичні долі китайської та радянської "перебудов" відрізнялися. Китай наполягав на "справедливому" визначенні позицій у майбутньому об'єднанні, на відповідних ідеологічних поступках Заходу в бік соціалізму.

СРСР сам пішов шляхом поступок, і то — значно далі. Дотримуючись логіки американських мондіалістів, Горбачов розпочав структурне перетворення радянського простору в бік "демократизації" та "лібералізації". Насамперед воно зачепило країни Варшавського договору, а потім і республіки Радянського Союзу. Почалося скорочення стратегічних озброєнь та ідеологічне зближення із Заходом.

Варто звернути увагу на те, що роки правління Горбачова припадають на час президентства в США крайніх республіканців — Рейгана та Буша. Причому Рейган був єдиним за останні роки президентом, що послідовно відмовлявся брати участь у всіх мондіалістських організаціях. За переконаннями він був жорсткий, послідовний та безкомпромісний атлантист, ліберал-ринковик, не схильний до жодних компромісів з "лівими" ідеологіями навіть найпоміркованішого демократичного чи соціал-демократичного зразка. Отже, кроки Москви, спрямовані на конвергенцію й створення світового уряду, зі значним переваженням в

ньому представників Східного блоку, на протилежному полюсі мали жорсткі ідеологічні перепони. Атлантисти Рейган та Буш просто використали мондіалістські реформи Горбачова із суто утилітарною метою. Добровільні поступки керівників СРСР не супроводжувалися відповідними поступками з боку США; Захід не пішов ні на геополітичні, ні на ідеологічні компроміси з Радянським Союзом, що самоліквідовувався, ні з Євразією. НАТО не розпустили, його сили не залишили ні Європу, ні Азію. Ліберально-демократична ідеологія ще більше зміцнила свої позиції.

Критика ідеї світового уряду та провал планів його створення примусив ідеологів Заходу шукати нові завуальовані форми досягнення світового панування. Ці пошуки й знайшли свій вияв у глобалізації — становленні єдиного взаємопов'язаного світу, в якому немає кордонів та протекціоністських бар'єрів, що захищають країни від стихійних зовнішніх впливів.

2.3. Асиметричність глобалізації

Проблеми становлення єдиного світу важливо розглядати у зв'язку з принципом асиметричності глобалізації. Адже до нової системи відкритого світу, який глобалізується, різні народи та держави підійшли по-різному підготовленими, значно відрізняючись своїм культурним, економічним, інформаційним та воєнно-стратегічним потенціалом.

Зустріч їх у єдиному, відкритому світовому просторі "другого" й "третього" західного світу може викликати потрясіння й колізії.

Не випадково найпослідовнішими адептами глобального світу, що пропагують ідеї відкритого суспільства, є економічно розвинені держави, які вбачають у глобалізації нові можливості для своєї економічної, політичної та соціокультурної експансії. "…Ці ж держави, — зазначає О. Панарін, — тягнуться до соціал-дарвіністської інтерпретації глобального світу як простору нового природного відбору, покликаного розширити кордони проживання і можливості більш пристосованих за рахунок менш пристосованих, які мають потіснитися".

Асиметричність стосунків різних країн в єдиному відкритому просторі глобального світу виявляється в дії різних трансферів — можливостей управління на відстані, минаючи державні кордони. Багато аналітиків відзначають появу в сучасному світі нових інформаційних, фінансово-економічних, політичних і військових технологій, які можуть підірвати національний суверенітет, життєві основи та безпеку держав.

Асиметричність глобалізму виявилася насамперед в інформаційному "імперіалізмові", пов'язаному з нееквівалентним обміном інформацією між розвиненими державами й тими, що розвиваються. Щодо інформаційного простору України застосовується комплексна технологія інформаційного "імперіалізму": заохочення публікацій, які пропагують гедонізм (задоволення), гроші як універсальний еквівалент цінності, фальсифікований західний спосіб життя, створення та фінансування різного роду "демократичних" інститутів і видань західних філософів та політиків, що підносять цінності західного світу; концентрація мас-медіа в руках олігархів, пов'язаних з парамасонськими ложами; використання податкових, митних та інших засобів тиску, спрямованих на знищення системи книговидання та книгорозповсюдження.

Людей обдурюють, підміняють "речизмом" загальнолюдські цінності й усталені моральні принципи.

Один із найбільших експериментів в історії людства пов'язаний з комунізмом, який хотів поєднати свободу й рівність. Цей експеримент, здійснюваний в СРСР, зазнав невдачі. Бо від самого початку передбачав викорінення буржуазної моралі (так її називали марксисти), і навіть історичні й етичні передумови цієї моралі. Мовляв, звільнившись від кайданів старої моралі, наче Фенікс із попелу, відродиться нова людина без споконвічного антагонізму між індивідуальними та суспільними інтересами. Для розуміння глибинних причин провалу цього експерименту треба згадати слова Горбачова, який бачив істинну причину розвалу соціалістичної системи в кризі моралі. Тим самим підривається й основа економічного прогресу, оскільки ніхто не хотів приймати рішення й відповідати за них. Горбачов вважав, що з кризи моралі починається масовий алкоголізм і зростає злочинність.

Тому, перш ніж розглядати питання матеріального, технічного й організаційного характеру, нам варто було б подумати про духовні передумови ліберальної політики.

Принципом демократії Платон вважав свободу, вона й донині залишається найвищою людською цінністю. Якщо ж демократія вбачає під свободою свавілля, то вона хибно усвідомлює свій власний сенс.

Якщо кожен може робити все, що йому заманеться, демократія зазнає відчутної кризи. Причому — сама, а не зі злої волі ворогів демократії. Анархія стає нестерпною, і слідом за нею настає тиранія. Демократичне суспільство передбачає, за Платоном, право громадян обирати спосіб життя, який вони хочуть, а також свободу вибору — брати участь у політичному житті чи ні. Однак свавільне використання свободи, зловживання нею призводить до загибелі демократії. Демократія розвивається з олігархії, яка для Платона була тим, що ми сьогодні називаємо капіталістичним суспільством, де багаті панують над бідними. За олігархії нація втрачає єдність і розпадається на дві суспільні верстви: на багатих і бідних. Зважте на те, що за олігархії нема середнього класу, бо ворогом середнього класу є інфляція та високі податки.

Для вирішення проблеми глобалізму важлива єдність нації. Вона має доленосне значення не тільки для України, а й для майбутнього Європи, для всього світу. Від глобалістів ми чуємо запевнення, що епоха національних держав одійшла в минуле. Історія рухається далі, а найпрогресивнішими народами й державами треба вважати ті, які швидше, рішучіше й радикальніше звільняться від міфу національної держави.

Однак згадаймо, як в Америці після поразки у в'єтнамській війні панували відповідні настрої, а після війни в Перській затоці в тій же Америці вибухнула ейфорія націоналізму. Всі великі демократії черпають сили в єдності демократії з національною свідомістю.

Епоха Нового часу позначена протистоянням двох універсальних ідей. З одного боку, існувала ідея відмирання націй з остаточною перемогою соціалізму, а з другого — ідея подолання націй за допомогою встановлення капіталістичного, ліберально-

демократичного світового порядку. Обидві вони зазнали краху. Переміг, зрештою, принцип, що тільки національна держава є вирішальним структурним елементом політики. Відмова від національної ідеї неможлива.

У всьому західному світі ліберальний універсалізм з'явився на історичній арені лише у зв'язку з націями й національними державами, тільки ступінь цього зв'язку був різним. Національна ідея є в усьому світі єдиним структурним елементом політики, що формує саму політику. Така перша причина, чому ми не можемо відмовитися від національної свідомості. З другого боку, в політичному відношенні немає іншого інструмента й іншої організаційної форми, окрім національної держави, який би дав змогу здійснити універсальну взаємодію, наднаціональні зв'язки. Відомий сучасний німецький філософ, професор університету Хоенхайм у Штутгарті Гюнтер Рормозер у книжці "Кризис либерализма" (М.: РАН, Інститут філософії. — 1996 р.), пише: "Можна створити європейську спільноту, але це не приведе до єдності Європи. Єдність Європи, що охоплює також Східну Європу і Росію, може бути створена тільки політично дієздатними й автономними національними державами. Якби якийсь всесвітній уряд, наділений монопольними повноваженнями на застосування військової сили, спробував установити мир у всьому світі й створити на свій розсуд спокій і порядок, це призвело б не до припинення війн, а, навпаки, до остаточного перетворення політики в терор. Спроба замінити міжнародну політику всесвітньою поліцією не створила б миру на землі. Наслідком було б лише перетворення традиційних війн у тероризм. Поліцейські акції не придатні для усунення політичних конфліктів. Вони ведуть до поширення тероризму".

Цю тезу професора Рормозера підтверджують події в Югославії, Палестині, Іспанії, Чечні, Англії. Про це мають пам'ятати прихильники глобалізму й нового світового порядку.

Останній аргумент на користь утвердження національної ідеї стосується прав людини. Якщо немає національних держав, що добиваються визнання прав людини, тоді ці права залишаються лише деклараціями. Досвід XIX і XX століть свідчить, що захи-

стити права окремої людини або меншин може тільки національна держава, яка усвідомлює себе державою правовою.

Нині історію України переписують по-новому. Проте цим переписувачам варто знати, що як тільки ми відмовляємось від історії, абстрактно ставимось до минулого, то розпадається внутрішній порядок у суспільстві, усі форми етносу, які пов'язують людей між собою і зумовлюють їхню спільність. Залишається тільки прагнення до задоволення індивідуальних інтересів і потреб. Деструктивні сили, які розділили слов'янський світ на частини і не шкодують засобів для того, аби відірвати Україну від Росії, а потім розділити й Україну на частини, мають на меті далекосяжні плани. "Якщо розпадаються духовні, моральні й релігійні сили, що єднають людей, з відмовою від історії, суспільство втрачає також і здатність до здійснення політики, — застерігає професор Рормозер. — Із розвитком цього процесу й розпаду інтегративних сил настає момент, коли вже стає неможливо формувати колективну політичну волю, оскільки відсутня необхідна для цього реальна спільнота".

Сучасна демократія культивує свій основний міф про те, що начебто врешті-решт править і є сувереном сам народ. Тільки національна ідея (а не міф входження в європейський дім) робить сучасне суспільство здатним до здійснення політики й демократії. Передумовою утворення націй була спільна історична пам'ять, яку поділяли усі. Черпаючи життєву снагу в спільному досвіді, в пережитому, в спільній історії, нація згуртовується через відчуття спільної долі.

Нашим західним учителям і радникам важко зрозуміти, як багато спільного єднає український народ із російським: диктат і насильство над нашими народами "вибраного народу" після революції 1917 року; Друга світова війна і **ПЕРЕМОГА** в цій війні; відновлення господарства, соціальних гарантій і можливості працювати; спільні історичні корені й перспективи.

2.4. Один із західних "учителів-кочівників"

Щодо країн колишнього СРСР західні ідеологи й політики постійно застосовують політику подвійних стандартів. Що добре

для Америки, те не пасує країнам Східної Європи. Один із останніх західних "учителів" доктор Богдан Гаврилишин, позаштатний радник Голови Верховної Ради України і прем'єр-міністра України, член Римського клубу, Національної академії наук України, Всесвітньої академії науки і мистецтва, в газеті "Зеркало недели" (№ 38, 30.09.2000 р.) друкує статтю "Україна між Сходом і Заходом, Північчю і Півднем". Тут він розглядає можливість входження України у Східний слов'янський союз (ССС) або Європейський Союз і зокрема зазначає: "Нині нерентабельно бути імперією. Краще домінувати над іншими країнами економічно, а не політично або територіально. Крім того, і це дуже важливий фактор, витрати на управління державою зростають у геометричній прогресії зі збільшенням географічного простору й культурної різноманітності. Це одне з пояснень, чому багато маленьких і гомогенних північноєвропейських держав досягли успішного економічного розвитку… Чи потрібно Росії до її проблем управління федерацією додавати труднощі управління ССС?"

Уже не дивуєшся думці західних "учителів" про низькі розумові здібності українського та російського народів, які навіть не запитують себе: "А чому це Америці можна бути імперією, а Росії ні? Чому Європа і Латинська Америка створюють союзи, а нам не можна?" Адже сам пан Гаврилишин дуже тонко спостеріг, що "логіка створення ССС ґрунтується на географічній близькості, культурній і мовній схожості, вельми взаємозв'язаній економіці та спільній історії". Що іще потрібно для об'єднання? Гадаю, в Європейський Союз нас підштовхують з інших причин. Бо наведена Гаврилишиним аргументація не витримує критики.

Адже незримі керівники світу, що створили, до речі, й Римський клуб, членом якого є пан Гаврилишин, мріють про світове панування, і на їхньому шляху до однополярного світу завжди стояла і стоїть Росія. Ось про що писав ще в 1904 році закритий журнал "Акація" (L'Acacia. De janvier a juin 1904, c. 96–98), який відображав намір керівництва масонських лож Великої ложі й Великого Сходу Франції: "Справжня політика Західної Європи повинна полягати в розчленуванні цього колоса (Російської імперії), доки він ще не став надто небезпечним. Треба було б

використати можливу революцію для відновлення Польщі як захисного валу Європи, а решту Росії розділити на три або чотири держави. Політика рівноваги сил до виникнення Сполучених Штатів Європи, якій Франція буде сприяти, залишається, зрештою, єдино придатною в даних умовах". Ця ж політика залишалася в 1917 році й частково здійснювалася в 1991 році знову ж завдяки "п'ятій колоні", створеній невидимими правителями. Тож кому служить пан Гаврилишин: Україні чи тим, хто зробив її громадян жебраками й продовжує далі депопуляцію українців?

"Тісні економічні відносини, — пише Гаврилишин, — з Росією бажані, враховуючи економічну взаємозалежність, і особливо залежність України від російських енергоносіїв. Проте політичний союз, найімовірніше, спричинив би катастрофічні наслідки. Україна була б приречена на економічну відсталість, політичну субординацію та громадянські конфлікти. Її позбавили б можливості збудувати по-справжньому вільне, демократичне суспільство з ефективною економікою, сильною колективною самоповагою, самосвідомістю і можливістю почуватися частиною прогресивного світового співтовариства".

Отже, нам дали можливість будувати не справжнє "вільне, демократичне суспільство"? Раніше у своїх працях пан Гаврилишин говорив, що ми годуємо Росію, а тепер хочемо, щоб Росія давала нам енергоносії, а ми в цей час були б у Європейському Союзі, де ніхто нас не чекає і де ми нікому не потрібні. Він це добре розуміє, тому пише: "В цей історичний для України момент у нас мають бути майже неосяжні мрії… згодом вони повинні трансформуватися в мобілізуючі бачення, а потім треба багато працювати, щоб перетворити їх у реальність. Це і є виклик". Очевидно, це є виклик самого пана Гаврилишина. А народ України має зрозуміти нарешті, хто довів його до зубожіння за останні десять років, хто лякає країну наступом десятиліття техногенних катастроф, чиї завдання виконують західні вчителі й консультанти. Пану Гаврилишину належало б залишити свої думки при собі, а Заходу не фінансувати тих, хто дає поради, які ведуть до обгороджування територій і вивільнення простору для "золотого мільярда" Френсіса Фукуями.

Усі ідеології беруть початок на Заході. Комунізм, мондіалізм, глобалізм і лібералізм — його "дари" українському народові. Серед них — і прогноз: фактор історії кожної нації з часом зникне, а разом з ним зникнуть і нації. Однак за весь період існування СРСР ні ідеологічний вплив, ні терор не змогли усунути націю як реальність. Саме завдяки їй народ зберігає історичну пам'ять. Саме історична свідомість, яку хочуть із нас витруїти, нагадує людям про ті джерела їхньої людяності й духовного життя, які зміліли у збіднений духовно час. Як ми визначаємо наше ставлення до історії — справа не лише істориків. Історія — це живі спогади, це пам'ять народу, пам'ять нації. Втрата історичної пам'яті загрожує народу божевіллям.

Професор Рормозер у своїй монографії про кризу лібералізму застерігає про небезпеку одностороннього лібералізму, який зазіхає на самостійне вирішення всіх проблем і заводить суспільство у глухий кут. Він полемізує з яскравим представником західних лібералів Френсісом Фукуямою, який у минулому очолював відділ в американському зовнішньополітичному відомстві й висловив у своїй книжці "Кінець історії" думку, що з кончиною соціалізму в історії залишається лише остання формація — лібералізм і що віднині лібералізмові нібито нема альтернативи. І якщо люди справді навчені гірким досвідом історії, то їм, так би мовити, ні до чого більше прагнути, крім лібералізму. Усі альтернативи лібералізму, нацистська, фашистська чи соціалістична, зазнали краху. Єдиним переможцем у цьому змаганні виявився лібералізм.

2.5. Чи приречене людство на лібералізм?

Згідно з Фукуямою, людство, сказати б, приречене на лібералізм самою історією. Мовляв, 200-річний процес епохи Нового часу показав, що єдиною дієздатною системою, яка зустрічає загальне схвалення й оптимально виражає права та потреби людей, є лібералізм.

"Однак якщо уважно придивитися до картини світу після падіння соціалізму, ми встановимо, — пише Рормозер, — що, на

противагу твердженням Фукуями, про перемогу лібералізму в усіх країнах Східного блоку, насамперед колишнього Радянського Союзу, не може бути й мови. Більше того, там відбувається свого роду консервативна революція. Росія повертається до своєї власної суті, до своєї історичної самосвідомості, до спадковості національної самосвідомості, навіть православного християнства… Багато росіян мріють про відродження монархії, династії Романових. Як пояснити такі процеси?"

У Східній Європі й на території колишнього Радянського Союзу народи повертаються на арену історії, де борються за свою національну ідентичність. Сьогодні історичну силу, яка прокладає собі дорогу, являє собою не лібералізм і не соціалізм, а консерватизм. В Україні зростає національний соціалізм.

А що відбувається на Заході? Скептичне ставлення до маастрихтських договорів щодо економічного об'єднання Європи аж до відмови від цих договорів пов'язане з тим, що народи не хочуть, аби ними керувала надалі наднаціональна, централізована бюрократична система. Ця система відповідає логіці епохи Нового часу, але вона ігнорує ті життєві порядки, які склалися протягом багатьох поколінь.

Якщо згадати дебати щодо "Маастрихту" в Англії й Франції, то прибічники європейського проекту надиха́лися національними мотивами. Участь Франції в проекті необхідна, щоб забезпечити майбутню велич Франції, а участь британців в об'єднаній Європі має єдиний сенс — забезпечити національні інтереси Великобританії.

Однак глибинна проблема залишається — проблема бідності, величезного розриву в рівні життя між високорозвиненими і слаборозвиненими країнами. Апологетам лібералізму не варто забувати: у жахливому зубожінні населення "третього світу" винен Захід. Він практикував у країнах, що розвиваються, політику, яка виходила з моделі динамічного і високорозвиненого індустріального суспільства. Застосування цієї моделі в країнах "третього світу", без урахування місцевих умов, призвело до занепаду національних культур, соціальних спільнот і життєвих форм, що склалися там історично. І винен у цьому був не комунізм, а на-

справді капіталізм, політика міжнародних фінансових організацій, насамперед — Міжнародного валютного фонду (МВФ) та Світового банку. Сподівання принести прогрес у ці регіони, діючи за принципами капіталістичного мислення, виявились нереальними. Руйнування культури і природи в країнах "третього світу" набуло таких жахливих масштабів, що звідти хлинули потоки іммігрантів, яких ще не знала історія.

2.6. Неолібералізм

Поза межами частини академічного середовища й ділового співтовариства термін "неолібералізм" майже невідомий; його не вживає широка громадськість. У США неоліберальні ініціативи подаються як політика вільного ринку, що заохочує приватне підприємництво, особисту відповідальність і свободу вибору споживачами. За їхнім визначенням, ця політика протистоїть і руйнує безплідну діяльність некомпетентного, бюрократичного й паразитичного уряду. Він не може зробити нічого вартісного, навіть якщо має такі наміри, кричать послідовники неолібералізму. Завдяки зусиллям PR-спеціалістів, яких фінансують корпорації, такі погляди вважаються майже священними і не підлягають сумніву. З вражаючим красномовством прибічники неолібералізму доводять, що, здійснюючи політику від імені купки багатіїв, вони, мовляв, дарують неоціненні блага біднякам, оздоровлюють навколишнє середовище…

Проте чимало вчених і аналітиків мають іншу точку зору на неолібералізм. Один із них — Роберт Макчесні з Іллінойського університету (Урбана-Шампейн США). Він так визначає цю парадигму: **"Неолібералізм — це політика, за допомогою якої порівняно нечисленна група людей, керуючись власними приватними інтересами, здатна поставити під свій контроль більшу частину соціального життя, до того ж вона використовує цей контроль з метою збільшення своєї особистої користі"**.

Він стверджує, що протягом двох десятиліть неолібералізм виступає в ролі політико-економічної тенденції, що панує в світі і прийнята політичними партіями як традиційно лівих, так і пра-

вих сил. Ці партії та їх політика є виразниками інтересів не менш як тисячі корпорацій, які інвестують ці політичні партії.

Економічні наслідки такої політики скрізь виявились однаковими — такими їх і слід було очікувати: неоліберальна політика призвела до значного поглиблення соціальної та економічної нерівності, до помітного збільшення зубожіння найбідніших націй і народів світу, до катастрофи навколишнього середовища, нестійкого стану економіки в глобальному масштабі та безпрецедентного збагачення купки багатіїв. Побачивши наслідки неоліберальної політики, її апологети почали стверджувати, що заможно житимуть і широкі маси населення, якщо неоліберальній політиці, яка призвела до загострення зазначених проблем, не будуть … заважати.

Чи не нагадує це нам, жителям України, обіцянки наших можновладців протягом останніх 11 років? Ось-ось запрацюють реформи, ось підуть інвестиції, тільки треба більше демократії, підвищити вартість на енергоносії, комунальні послуги — і тоді, мовляв, український народ буде вдячний першому й другому президентові, всім прем'єр-міністрам, міністрам і гендлярсько-лихварський еліті за щасливе життя.

Проте облишмо емоції й проаналізуймо економічні наслідки неоліберальної політики в окремих країнах, щоб показати "досягнення" неоліберальної доктрини, яку інтелектуал і провідний борець за демократію й супротивник неолібералізму Ноам Хомський[1] назвав **Вашингтонським консенсусом**.

---

[1] Ім'я Ноама Хомського відоме спеціалістам у галузі комп'ютерної техніки з 60-х років минулого століття. Відоме воно й мені, бо саме в ці роки я вивчав "Математичну лінгвістику" за підручником Хомського у Харківському інституті радіоелектроніки. Ноам Хомський працював тоді у Массачусетському технологічному інституті. Професор Хомський народився 7 грудня 1928 року у Філадельфії, штат Пенсільванія. Закінчив Пенсільванський університет. Отримав ступені почесного доктора в багатьох університетах світу, член багатьох академій національних наук, лауреат премії за видатний внесок у науку Американської психологічної асоціації, Кіотської премії з основних наук, медалі Гельмгольца тощо. Хомський написав багато праць і прочитав безліч лекцій з лінгвістики, філософії, інтелектуальної історії, сучасних проблем, міжнародних справ і міжнародної політики США. Серед його останніх праць — "Влади і перспективи", "Світовий порядок, старий і новий", "Жахлива демократія" та чимало інших. Він є лідером руху протесту проти імперіалістичної корпоративної глобалізації.

У своїх працях Хомський з'ясовує, що неолібералізм — це не нова політика, а лише сучасний варіант боротьби купки багатіїв за обмеження політичних прав і громадянських можливостей більшості населення планети. А в глобальному масштабі — за підвищення рівня життя "золотого мільярда" і поступове знищення "туземного населення", тобто населення країн, що не входять до "золотого мільярда".

"Неоліберальний Вашингтонський консенсус — зазначає Хомський, — є політикою, що ґрунтується на окремих ринкових принципах і здійснюється урядом США. Цей курс часто подається у вигляді структурного корегування, підпорядкованого таким правилам: лібералізувати ціни й фінанси, дати ринку встановити (виправити) ціни, покінчити з інфляцією ("макроекономічна стабільність"), здійснити приватизацію. Ця політика "…здійснюється урядом США і значною мірою підконтрольними йому міжнародними фінансовими установами щодо більш вразливих суспільств". Ці міжнародні фінансові установи ділова преса світу називає "фактичним світовим урядом нової імперської ери". Ми дали їм назву Фінансового інтернаціоналу.

Правила структурного корегування можуть бути дещо змінені, але їх суть залишається незмінною. Мета такого визначення полягає в тому, аби нагадати: **владні державні інститути діють не самостійно, а відображають розподіл влади в суспільстві в більш глобальному масштабі**. Ось чому ми називаємо нашу владу колоніальною адміністрацією.

"Головними архітекторами" неоліберального "Вашингтонського консенсусу", пише Хомський, є господарі приватної економіки, переважно гігантські корпорації. Вони контролюють значну частину міжнародного господарства і мають кошти, які дають їм змогу визначати політику і формувати думки й погляди людей". За твердженням історика дипломатії Джеральда Хейга, "після Другої світової війни Сполучені Штати заради власної користі взяли на себе відповідальність за благополуччя світової капіталістичної системи".

По війні США посіли провідне становище в економіці світу, володіючи половиною світових багатств. Природно, що "голов-

ні архітектори” цієї політики мали намір використати цю могутність для створення глобальної системи, яка б відкривала дорогу до казкового збагачування.

Документи, складені у вищих ешелонах влади американської адміністрації, як найпершу загрозу інтересам США, зокрема, в Латинській Америці, розглядають “радикальні” й “націоналістичні режими”. Отож вони, мовляв, і несуть відповідальність за нав’язування народу політики, спрямованої на “негайне підвищення низького життєвого рівня мас”, на заохочення економічного розвитку, націленого на задоволення внутрішніх потреб країни. Ці тенденції заходять у конфлікт з потребами “політичного й економічного клімату, сприятливого для приватних інвестицій”, який до того ж гарантує вивезення прибутків і “захист нашої сировини”, — нашої, навіть якщо її добувають в інших країнах. Через це впливовий розробник планів Джордж Кеннан порадив нам “припинити розмови стосовно невиразних і нереальних цілей щодо прав людини, підвищення життєвого рівня й демократизації” і “діяти за допомогою безпосередніх силових концепцій, не обтяжуючи себе ідеалістичними лозунгами” про “альтруїзм і благодійність світу”, — незважаючи на те, що такі лозунги є прийнятними й навіть обов’язковими у публічних промовах.

(Наша влада бажає інтегруватися в усі міжнародні організації незалежно від того, що вони собою являють і яка їх мета. Проте, знову ж таки, чому уряд, який існує на наші гроші, гроші платників податків, не запитує в українського народу: чи хоче він цієї інтеграції? І що вона дасть народові, а не купці багатіїв? Я ставлю запитання Анатолію Максимовичу Зленку: “Чи справді наше членство в НАТО було б великим кроком уперед?” (Голос України, № 165, с. 4). І відповідаю: я, українець, не зацікавлений бути членом НАТО. Більшість моїх знайомих — також. Бо ця організація є інструментом поневолення народів…)

Зазначені матеріали — частина доповіді, яка сьогодні доступна, але майже невідома широкому загалові.

“Радикальний націоналізм” нестерпний взагалі, але він являє “загрозу стабільності” і в ширшому сенсі. Коли Вашингтон го-

тувався до повалення першого демократичного уряду Гватемали в 1954 році, Держдепартамент США офіційно попереджував, що Гватемала "перетворилась у зростаючу загрозу для стабільності Гондурасу й Сальвадору. Її аграрна реформа є потужною пропагандистською зброєю, її велична соціальна програма допомоги робітникам і селянам у переможній боротьбі проти пануючих класів та великих іноземних підприємств — надзвичайно приваблива для населення центральноамериканських сусідів, де переважають ті ж самі умови". "Стабільність" означає безпеку для "пануючих класів і великих іноземних підприємств", чиє благополуччя потрібно зберегти. Такі загрози "благополуччю світової капіталістичної системи" виправдовують терор і підривну діяльність заради відновлення "стабільності". Але хіба не про таку "стабільність" говорить у своїх виступах наш президент?

Одним із найперших завдань ЦРУ була участь у широкомасштабних зусиллях, спрямованих на підрив демократії в Італії у 1948 році, де побоювалися "неправильних" результатів виборів. Проте якби підривна діяльність провалилася, планувалася пряма воєнна інтервенція проти Італії. Це подається як зусилля, спрямовані на "стабілізацію Італії". Заради досягнення "стабільності" можна навіть "займатися дестабілізацією". Так, редактор журналу "Форін афферз" пояснює, що Вашингтонові довелося "дестабілізувати "демократично" обраний марксистський уряд Чилі", бо "ми були сповнені рішучості шукати стабільність".

Націоналістичні режими, що загрожують стабільності, досить часто називають "вірусами", здатними заражати інші держави. Італія 1948 року — тільки один приклад цього.

Двадцять п'ять років тому Генрі Кіссінджер описував Чилі як вірус, здатний поширити хибні уявлення щодо можливостей соціальних змін; що цей вірус вражає інших, ту ж Італію, все ще "нестабільну", незважаючи на здійснення багаторічних програм ЦРУ, спрямованих на підрив італійської демократії. "Віруси" слід знищувати, захищаючи інші держави від інфекції: найдієвішим засобом вирішення цих завдань є насильство, яке залишає за

собою огидний слід масових убивств, терору, тортур, руйнацій. І це насильство здійснює НАТО.

У таємному плануванні США кожній частині світу після Другої світової війни відводилася певна роль. Так, Південно-Східна Азія мала постачати сировину індустріальним країнам. Африку "експлуатуватиме" Європа. І так … увесь світ.

Наслідки визиску Африки добре відомі. Сьогодні на 800-мільйонному континенті 300 млн голодуючих, 50 відсотків дітей вмирають, не доживши до 5 років. Із 30 млн хворих на СНІД у світі — 21 млн — африканці. В Зімбабве кожен десятий житель заражений. Середня тривалість життя в Африці внаслідок "найбільшого геноциду в історії людства" становить трохи більше 40 років. В африканських селах — ні світла, ні телефонних ліній. Із 300 млн користувачів "всесвітньої павутини" лише один мільйон — африканці. Впродовж останнього сорокаліття більш як у ста війнах загинуло понад 10 млн африканців. 47 громадянських війн в Африці впродовж 1967–2000 років, за даними Світового банку, були викликані боротьбою за контроль над мінеральними ресурсами. Французький президент Жак Ширак, звертаючись до своїх "чорних братів" на черговому франко-африканському саміті, емоційно зауважив: "Головне завдання людства — це вилікувати Африку". Президент США Джордж Буш із дещо меншим емоційним запалом відзначав, що Африка лежить у зоні глобальних інтересів Америки. Але це не більше ніж дипломатична ввічливість. Насправді із західних берегів на Африку дивляться як на безнадійного утриманця. Америка витрачає на п'ятимільйонний Ізраїль 3 млрд доларів у рік, а вісімсотмільйонна Африка отримує близько 800 млн доларів, тобто один долар на одного "чорного брата".

З іншого боку, колишній президент Заїру Мобуту володіє капіталом близько 7 млрд доларів, майже сто мільярдів доларів "крутяться" в сім'ї можновладців Нігерії. Для багатьох африканських правителів державна казна асоціюється з особистим банківським рахунком, поліція — з власною армією. Чимало з них уже давно перетворили свої країни в офшорні зони. Прикладом може слугувати Ліберія, яка була створена звільненими американськи-

ми рабами й понад сто років жила практично за американськими законами. Сьогодні правитель країни Чарльз Тейлор, згідно з декретом, який він сам і підписав, розпоряджається "усіма стратегічними предметами споживання". У підсумку Ліберія — це фактично корпорація "Чарльз Тейлор інкорпорейтед".

Африці необхідні інвестиції. Але її правителі не вкладають грошей в економіку своїх країн. Почуваючи себе тимчасовими правителями, вони витрачають вкрадені кошти на купівлю предметів розкоші чи інвестують їх в економіку Європи або США. А іноземці вкладати кошти в бідність і в корумповану владу не бажають.

"Функції", відведені Латинській Америці, стали явними на конференції країн Західної півкулі в лютому 1945 року, де Вашингтон висунув "Економічну хартію обох Америк", яка повинна була викорінювати економічний націоналізм у "всіх його формах". Вашингтонські розробники планів розуміли, що нав'язати цей принцип буде важко. Документи держдепартаменту свідчили, що латиноамериканці віддають перевагу "політиці, спрямованій на значно ширший розподіл багатств і піднесення рівня життя мас", що, мовляв, вони переконані: від розвитку ресурсів країни найбільше виграють жителі самої країни.

Ідея, явно неприйнятна для американців: від ресурсів цих країн "найбільшу користь повинні отримати" інвестори зі США, тоді як Латинській Америці належить виконати тільки службові функції, не дбаючи про свій "надзвичайно індустріальний розвиток", який має зазіхнути на інтереси США.

В наступні роки позиція США взяла гору, хоча і не без проблем. Вона була утримана за допомогою засобів, які нема потреби перераховувати, вони й так добре відомі спеціалістам. Від часу заснування США майже 50 разів здійснювали збройні акції проти країн Центральної Америки, зокрема, 10 разів проти Нікарагуа. Від появи Рейгана в Білому домі традиційно експансіоністський курс США в Центральній Америці набув як ніколи войовничо-інтервенціоністського характеру. Там уперше дала про себе знати політика неоглобалізму, курс на збройну присутність у кожній точці світу, яка оголошувалася зоною інтересів

США, на перетворення політичного конфлікту у воєнний та його інтернаціоналізацію. Ще ніколи у своїй історії США не здійснювали проти держави, зокрема, Нікарагуа, з якою вони підтримували дипломатичні відносини, такого всеохоплюючого інтервенціонізму — від економічної блокади до мінування портів.

Водночас Європа і Японія відновлювалися після воєнної руйнації, а світовий порядок пересувався до триполюсної моделі. США зберігали своє домінування, витримуючи східноазіатську конкуренцію в Південній Америці.

Найважливіші зміни відбулися три десятиліття тому, коли адміністрація Ніксона демонтувала післявоєнну глобальну економічну систему, в рамках якої Сполучені Штати насправді були всесвітнім банкіром і не могли більше впоратися з цією функцією. Цей односторонній акт, в якому брало участь багато держав, призвів до гігантського збільшення некерованих потоків капіталу.

В 1971 році 90 відсотків міжнародних фінансових угод стосувалися реальної економіки — торгівлі чи довготермінових інвестицій, а 10 — були спекулятивними. Проте через 20 років процентне відношення змінилося на протилежне, а на початок 1995 року майже 95 відсотків значно більших коштів були спекулятивними, зі щоденними потоками, які переважають загальні резерви для міжнародного обміну семи найбільших індустріальних країн майже на один трильйон доларів у день, і досить короткотерміновими: майже 80 відсотків коштів поверталися за тиждень чи навіть за кілька днів. Наприкінці 70-х років відомі економісти попереджали: цей процес може спричинити повільне зростання економіки з надзвичайно низькою заробітною платою. І пропонували заходи, які мали нейтралізувати ці негативні наслідки. Проте “головні архітектори” Вашингтонського консенсусу віддали перевагу високим прибуткам.

Так звані комуністичні країни розміщувалися за межами цієї глобальної системи. Проте в 60-ті роки, після грошової реформи, тут розпочалася стагнація економіки, і через 20 років регіон повернувся до свого звичного статусу — обслуговування західних

країн. Після відомих подій кінця 80-х років влада залишилася в руках комуністичних бюрократів та кримінальних синдикатів. Ця модель досить відома країнам "третього світу", і наслідки її також. Переважна частина населення живе за межею бідності, а колоніальна адміністрація отримала велетенські багатства. Це знову ж таки ситуація, досить характерна для країн, залежних від Заходу.

Відомі й наслідки широкомасштабного насильства, здійснюваного для забезпечення "благополуччя світової капіталістичної системи". На недавній конференції єзуїтів у Сан-Сальвадорі наголошувалося, що з часом "культура терору приборкує очікування більшості". Люди уже можуть навіть забути про альтернативи, які пропонуються тим, хто має владу, хто рекламує наявну систему як величезну перемогу свободи й демократії.

Такі контури глобального порядку, в рамках якого сформувався "Вашингтонський консенсус".

А тепер погляньмо на неолібералізм ще з однієї точки зору. Як на нововведення. За відправний пункт візьмемо недавню статтю Пола Крагмена у виданні Королівського інституту закордонних справ у Лондоні. Погані ідеї, пише він, впроваджуються завдяки тому, що вони вигідні могутнім транснаціональним компаніям. У сучасну епоху здійснювалося багато експериментів з економічного розвитку, закономірностями яких не слід нехтувати. Одна з них полягає в тому, що архітектори реформ, як правило, мають успіхи, а ті, над ким експериментують, отримують тільки синці.

Вперше експеримент здійснили 200 років тому в Індії. "Кістки виробників бавовни й донині вибілюють рівнини Індії". Цей значний експеримент став "поганою ідеєю" для тих, хто брав у ньому участь, тільки — не для тих, хто його спланував, і не для місцевої "еліти". Це ми добре бачимо й сьогодні. Проте ця модель продовжує діяти: прибуток ставлять понад життя людини. Вражає стабільність жахливих для більшості населення результатів — не менше, ніж риторика, що вітає нову вітрину демократії й капіталізму як "економічне чудо". Розглянемо, як це "економічне чудо" втілюється в окремих країнах.

Аргентина. Програма "структурної стабілізації" в найбільш чистому вигляді апробована в Аргентині. Внаслідок реформ у банківську сферу Аргентини було відкрито вільний доступ іноземному капіталу. Це призвело до того, що в 1999 році в Аргентині було відмито майже 15 млрд доларів, з них 6 млрд — наркодолари. Однак це ще не все. За даними на жовтень 1999 року, 83 відсотки акцій 1000 найбільших компаній Аргентини належали транснаціональним компаніям. Аргентина перетворилася в постачальника сировинної продукції.

Бразилія. Історія американізації Бразилії бере початок у 1945 році. Історик дипломатії й старший історик Центрального розвідувального управління (ЦРУ) Джеральд Хейнс пише, що США використовували Бразилію як "експериментальний майданчик для сучасних наукових методів індустріального розвитку, який цілковито базується на капіталізмі". Експеримент здійснювали буцімто з найкращими намірами. Величезні прибутки отримали іноземні інвестори, але його розробники "щиро вважали", що й народ Бразилії матиме користь. Зайве описувати, що отримали іноземні інвестори, водночас, за свідченням міжнародної ділової преси, під військовим правлінням Бразилія перетворилася в "латиноамериканського улюбленця міжнародної ділової спільноти". За повідомленням Світового банку, дві третини населення Бразилії не мають харчування, необхідного для нормальної фізичної діяльності.

У 1989 році Хейнс описує "американську політику в Бразилії" як "надзвичайно успішну", як "справжню американську щасливу історію". 1989 рік був "золотим роком" з точки зору бізнесу, з потрійними прибутками порівняно з 1988 роком, тоді як зарплата в промисловості — і до того одна з найнижчих у світі — знизилася на 20 відсотків. Відтак "Звіти ООН з розвитку людства" поставили Бразилію після Албанії. Проте коли біда зачепила й багатих, "сучасні наукові методи, що базувалися на капіталізмі" (за визначенням Хейнса), враз перетворилися на докази негативної суті й атавізму соціалізму: ще одна зміна думки, коли це потрібно.

Для оцінки досягнень слід нагадати, що Бразилію вважали однією з найбагатших країн світу, країну, яку понад 50 років опі-

кували Сполучені Штати (знову ж таки з “благородними” намірами). Ця опіка призвела до збагачення невеличкої купки колоніальної адміністрації, а переважну частину населення — до життя на межі бідності. Ось результати політики США в Бразилії.

Мексика. Нещодавно Мексику пропагували як взірець країни, що виконує правила Вашингтонського консенсусу і пропонували брати з неї приклад. І це тоді, коли заробітна плата в країні різко знижувалася, бідність зростала майже так само стрімко, як і кількість мільярдерів. Таким знайомим стало й руйнування цього міфу наприкінці 1994 року. Нині половина населення Мексики не може задовольнити своїх мінімальних потреб у їжі, а бізнесмена, що здійснює контроль за ринком кукурудзи, знайдете в переліку мексиканських мільярдерів.

США. Вашингтонський консенсус було застосовано і на його батьківщині. Для більшості американського населення прибутки постійно знижувалися протягом 15 років. Аналогічна ситуація склалася і з умовами праці. Все це відбувалося в період економічного буму. Нерівність у США досягла небувалих за останні 75 років масштабів. У США — найвищий рівень дитячої смертності серед розвинених країн. Прибутки залишаються вражаючими, але є одна сфера, за визнанням провідного ділового щомісячника “Бізнес уїк”, “де глобальні компанії розвивалися мало: виплати за платіжними відомостями”. Навіть у США відбулася трансформація суспільства й повне поневолення праці капіталом протягом останніх 20 років. Національні інвестори здійснюють контроль за 92 відсотками американського фондового ринку, при цьому 85 відсотків цінних паперів належить шести відсоткам інвесторів. За таких умов зростання вартості американських акцій збагачує насамперед багатіїв. Тому й не дивно, що один відсоток найбагатших громадян США контролює 40,5 відсотка національного багатства країни й привласнює 19,4 відсотка щорічного національного доходу.

Серед найпекучіших проблем Америки є насильство. За останні 40 років кількість злочинів із застосуванням сили збільшилася майже втричі. В 1999 році правоохоронні органи США

виконали 14 млн арештів, у тому числі за злочини із застосуванням насильства — 644770. 17 відсотків заарештованих — підлітки, які не досягли 18 років; ще 28 відсотків — молоді люди віком 18–24 роки. Триста із кожних 100 тисяч підлітків віком від 10 до 17 років заарештовані за вбивства, зґвалтування, грабіжництво та інші злочини[1] .

Росія. Із документів для внутрішнього користування відомо: до 60-х років XX ст. західні лідери боялися, що економічне зростання СРСР надихатиме "радикальний націоналізм" в інших країнах. Попри страшні руйнації часів Другої світової війни радянська система зуміла стати на рейки індустріалізації. Вона утворювала "другий світ", а не частину третього (так було до 1989 року). Так визначали проблему комунізму дослідники з престижних аналітичних центрів США. Для "захисту благополуччя світової капіталістичної системи", якій загрожували соціальні зміни в "обслуговуючих" регіонах, до СРСР було застосовано неоліберальну політику, або Вашингтонський консенсус. У роки реформ країна за рівнем соціально-економічного розвитку була відкинута назад на десятки років, а за окремими показниками — в дореволюційний період. Ніколи, навіть після гітлерівського нашестя, не спостерігалося такого падіння рівня виробництва майже в усіх галузях економіки Росії. Водночас у Росії є ціла плеяда мільярдерів і мільйонерів. Починаючи з 1992 року смертність у Росії переважила народжуваність. За час соціально-політичних реформ смертність виросла більше ніж у 1,5 раза. Протягом 1992–1994 років у Росії щорічно вмирало й гинуло в середньому 1 млн 600 тис. чоловік. Загалом тривалість життя за останні 10 років зменшилася з 70 до 64,2 року, а середня тривалість життя чоловіків становить 57–58 років.

Можна навести ще безліч прикладів застосування Вашингтонського консенсусу до різних країн світу з аналогічними наслідками.

---

[1] Federal Bureau of Investigation (Annual)/ Crime in the United States. U. S. Department of Justice. — Wash., 1999.

2.7. “Дарунки” неолібералізму слов’янському світові

Аналогічна ситуація виникла сьогодні і в країнах колишньої соціалістичної співдружності. На рубежі третього тисячоліття слов’янський світ опинився в найнижчій точці свого розвитку. Ще ніколи в історії слов’янські народи не були настільки віддалені один від одного. Роз’єднання слов’янських держав призвело до розриву налагоджених торговельно-економічних і виробничих зв’язків, які десятиріччями складалися після Другої світової війни. На рубежі століть жодна зі слов’янських країн не досягла рівня 1989 року, коли починалися процеси розпаду й відторгнення.

За найновішими даними ООН, що охоплюють період до 1995 року, на слов’янські країни припадало лише 2,2 %, або 624,4 млрд дол., світового виробництва валового внутрішнього продукту (ВВП), який загалом сягає 28383 млрд дол. Населення слов’янських країн становило 295,6 млн, або 5,2 % від усього населення світу. Зіставлення цих даних свідчить про низьку суспільну продуктивність праці в слов’янському світі.

1995 року середньослов’янський рівень ВВП на душу населення становив 2112 дол., а середній західноєвропейський рівень — 23152 дол. Це означає, що на рубежі двох тисячоліть матеріальне становище середньостатистичного слов’янина в 10 разів гірше, ніж середнього західноєвропейця.

Серед слов’янських країн спостерігаємо таку картину ВВП на душу населення (в дол. на людину на рік): Словенія — 9612, Чехія — 4365, Хорватія — 4018, Словаччина — 3260, Польща — 3060, Росія — 2331, Болгарія — 1457, Македонія — 918, Україна — 715 (дані по Боснії і Герцеговині та Югославії в довіднику ООН відсутні). Найрозвиненіша країна слов’янського світу Словенія має показник ВВП на душу населення приблизно такий, як показник найменш розвиненої Португалії (9849 дол.) і в 2,5 рази нижчий, ніж середньоєвропейський рівень у розмірі 23152 дол. Світовим лідером у 1995 році була Швейцарія, ВВП якої на душу населення становив 42719 дол. (Дані взято із статті В. Гусарова

«Чи ввійдуть слов'янські країни до "третього світу"?»; "Независимая газета", 4 серпня 2000 року).

Україна, яка посідала останнє місце за ВВП на душу населення серед слов'янських країн, перебувала на одному рівні з латиноамериканською державою Гайана (717 дол.) і південноазійською — Шрі-Ланка (720 дол.).

За класифікацією ООН, у середині 80-х років країни, які мали ВВП на душу населення менший, ніж 350 дол., з низьким рівнем освіти — близько 30 %, з незначною питомою вагою обробної промисловості в створенні ВВП — близько 10 % — належали до категорії "найменш розвинених країн" (НРК).

Нині, за визначенням Міжнародного валютного фонду, поріг доходу на душу населення для НРК перевищив 700 дол. і вже дещо вищий, ніж середньоафриканський рівень, що становив 670,7 дол.

Безумовно, освіченість населення України перевищує 30 %, і питома вага обробної промисловості у створенні ВВП переважає 10 %. Однак за головним критерієм — ВВП на душу населення — Україна в 1999 році (з ВВП на душу населення 539 дол.) перебувала на рівні найменш розвинених країн. Отже, в 1999 році матеріальне становище середньостатистичного українця було у 40 разів гірше, ніж середнього західноєвропейця.

Відкриваючи празьку сесію МВФ і СБ, яка відбувалась в умовах потужної критики політики діяльності цих організацій та серйозних сутичок демонстрантів з поліцією, президент Чехії В. Гавел заявив, що "…МВФ і СБ повинні більше робити для подолання прірви між бідними й багатими…" У відповідь директор Світового банку говорив про те, що "глобалізація неминуча, а добробуту країн, що розвиваються, і "третього світу" можна досягнути відкриттям їх "економік" в цілому та лібералізацією фінансових ринків для міжнародного капіталу". При цьому він жодним словом не обмовився про особисту відповідальність МВФ і СБ за ту бідність, яку фактично спровокували своєю політикою ці організації в країнах Азії, Латинської Америки, в Росії й Україні. І тоді як, за даними того ж СБ, середній річний дохід у найбагатших країнах сьогодні сягнув 25480 доларів на людину, то в

20 найбідніших — лише 520 доларів, і розрив продовжує зростати. А кількість людей, які живуть за межею бідності, в республіках колишнього Радянського Союзу менш як за 10 років збільшилася з 4 млн до 120 млн.

Це свідчить про те, що Україна належить до "третього світу". Європейський Союз, про який так довго говорять і мріють наші західні вчителі на чолі з паном Гаврилишиним, нам не світить. Нема навіть найменшого натяку перетворити ці мрії на реальність.

Правда жорстока, але настав час сказати її народові України. Сенс проведеної на території України неоліберальної революції, за вказівкою МВФ і нових західних учителів, полягає в очищенні економіки нашої країни від державного регулювання для забезпечення вільного руху міжнародного капіталу і перетворення її господарства у вільний простір для транснаціональних монополій.

2.8. Провал неоліберальних реформ

Найяскравіший приклад — Аргентина, країна, де були перевірені всі рецепти МВФ у ході реформ колишнього міністра економіки цієї країни Домінго Кавалло. Зміст реформ Кавалло полягав у відмові від державного регулювання економіки. Натомість — повна лібералізація зовнішньої торгівлі, швидка приватизація, залучення іноземних інвестицій і кредитів, різке скорочення державних витрат.

Результати цих реформ виявилися плачевними для Аргентини. Штучно створена там неоліберальна система швидко зламалася, і до кінця 1998 року зовнішній борг підскочив до 144,2 млрд дол. У 1998 році кожен новонароджений аргентинець з'явився на світ з борговим векселем на 25 тис. дол.

Невже ми хочемо такого майбутнього своїм дітям?

Реальні важелі управління економічними процесами в Аргентині перемістилися за її межі й контролюються фактично Федеральною резервною системою США. Тотальна приватизація держвласності (за суттєвого зниження реальної вартості) призвела до

того, що, за даними 1999 року, транснаціональні компанії володіють 83 % акцій найбільших підприємств Аргентини.

Винятково важливим наслідком відходу держави від управління економікою стала втрата в ході реформ малих підприємств, що породило в Аргентині гострі соціальні проблеми та підірвало внутрішній потенціал накопичення й розвитку. Сприятливий з точки зору лібералів інвестиційний клімат не дав помітного приросту прямих інвестицій у реальну економіку. Інвестори віддали перевагу операціям на фінансовому ринку. Спекулятивний капітал підім'яв під себе виробничий.

Аналогічна ситуація складається в Україні. Якщо відповідно до бюджету відбудеться приватизація найбільших підприємств, зовнішній борг повинен зменшитися. Однак досвід Аргентини засвідчує, що це тимчасовий успіх. Потрібно, щоб промисловість почала працювати. Досягти цього не дасть банківська система, яка продовжує свої спекуляції й розвиватиме віртуальну, а не виробничу економіку.

Лібералізація імпорту в Аргентині призвела до краху багатьох національних підприємств, звузивши тим самим потенційну експортну базу економіки. Різко зменшилися державні витрати на оборону, охорону здоров'я, науку. Пенсійне забезпечення й охорона здоров'я віддані на відкуп приватному капіталу. Успішні наукові розробки під тиском США згорнуто, рівень витрат на науку становить 0,3 % ВВП. Величезне безробіття і друге за півріччя скорочення державних витрат (зниження зарплати 140 тис. бюджетників) і підвищення податків у середньому майже до половини зарплати, здійснені на вимогу МВФ, переповнили чашу терпіння людей. Можна впевнено сказати, що контроль МВФ та іноземного капіталу над економікою й фінансами Аргентини призвів до втрати нею політичної самостійності.

Провал неоліберальних реформ Міжнародного валютного фонду, інших фінансових інститутів та зовнішньоекономічної політики США в країнах Латинської Америки і СНД викликає критику, адже їх підступність очевидна. Особливо промовиста відвертість професора Гарвардського університету Джеффрі Сакса, авторитетного серед запеклих прибічників неолібералізму, вклю-

чаючи методи “шокової терапії” в латиноамериканських країнах. Аналізуючи причини й наслідки фінансових криз у Бразилії та Росії, він вважає головним винуватцем МВФ, який “занадто турбується про інтереси Уолл-стріту”. За його словами, “багато інвесторів готові тікати в паніці з Бразилії та інших країн Латинської Америки. Ніщо так не спровокує масовий вихід з регіону, як гучний провал політики, підтримуваної Вашингтоном”. Економічний протекціонізм для США й необмежена свобода торгівлі за межами країни — складова частина “кулачного права”, сповідуваного вашингтонськими керівниками. “Нині Сполучені Штати покликані відігравати керівну роль — бути організатором світу і прогресу”. Ці надвеликодержавні слова завершують підписану Клінтоном, екс-президентом США, передмову до опублікованого щорічного документа Білого дому, названого “Стратегія національної безпеки для нового сторіччя”.

Цей документ відзначається тим, що в ньому вперше пов’язуються проблеми СНД з латиноамериканськими і дуже часто згадується Україна. В самому документі є один пасаж: “Методи сприяння новим демократичним країнам такі ж різні, як і самі ці країни”. Пасаж цей безсоромно ілюструється “новим демократичним країнам — Росії, Україні та іншим державам СНД” “рішучими заходами на підтримку боротьби зі спробами згорнути демократію на Гаїті і в Парагваї”.

Дуже прозорий натяк: пишеться Гаїті й Парагвай — мається на увазі Росія й Україна. Тільки спробуйте звернути зі схваленого Вашингтоном курсу! Згадаймо політику великої палиці та дипломатичних канонерок, яку спізнали латиноамериканські й карибські держави і яка загрожує нашій країні. Але нам тепер загрожують і крилаті ракети під назвою “томагавк права”, апробовані американцями в Іраку та Югославії. Тут доречно зауважити, що США, претендуючи на роль цивілізованої нації, насправді є країною, яку можна назвати “імперією зла”. Вона єдина з країн світу, що застосувала ядерну зброю проти іншої нації, і це призвело до масової загибелі жителів Японії. То це було цивілізовано? Америка убила 2 млн людей у південно-східній Азії й останні 45 років підтримувала вбивства сотень тисяч людей від Гватемали до

Східного Тимору. Це цивілізовано? Країна, яка наполягає на продовженні проти Іраку ембарго ООН, що виявилося вбивчим для 500 тис. дітей. Одному відсоткові населення країни належить 40 відсотків національного багатства. Це теж цивілізовано? Нині очевидно, що в локальних "миротворчих операціях" Сполучені Штати активно використовують один із найбільш варварських боєприпасів XX століття. "Під час операції "Буря в пустелі", — пише Сергій Птичкін в "Российской газете" за 20 березня 2001 року, — вони забили в пустелі Кувейту й Іраку понад 300 тонн (!) уранових стержнів. Під час конфлікту в Боснії і Герцеговині ці слов'янські землі отримали не менше 3 тонн урану. Під час війни проти Югославії, за різними даними, від 10 до 30 тонн уранових болванок залишилось назавжди в Сербії і Косовському краї". Відомо, що завантаження російського реактора ВВЕР-1000 становить шістдесят тонн урану і майже стільки ж — відходи од використаного палива.

Отже, США під виглядом боєприпасів просто викинули ядерні відходи кількох своїх атомних електростанцій. Таким чином, миротворча місія американців на захист мусульманського населення призвела до скидання величезної кількості ядерного бруду, що значно збільшило кількість захворювань на рак серед мусульманського населення Боснії та Косова. Це також цивілізовано? А де ж захисники екологічної чистоти "партії зелених" — зеленіють від доларових подачок і через те мовчать?

Україна та Росія, як і латиноамериканські країни, пожинаючи плоди спровокованої Вашингтоном політики неоглобалізму, самою логікою життя змушені будуть дедалі частіше залишати зайняті позиції, особливо в гострих кризових ситуаціях.

Ліберальні реформи, втілювані західними вчителями в країнах Східної Європи, призвели до лібертаризму, який у свій арсенал із класичного лібералізму залучає постулат про обмеження втручання держави в економічне і соціальне життя. Інші складові лібералізму — плюралізм, терпимість, консенсус — залишилися осторонь.

Не випадково сьогоднішньому наступові лібералізму сприяє відсутність соціальної програми і механізмів захисту населення

перед загрозою наступу "економічної людини" з яскраво вираженими соціал-дарвіністськими інстинктами.

2.9. Різновиди неоліберальної доктрини

Доктрина вільного ринку має два різновиди. Перший — офіційна доктрина, нав'язана беззахисним. Ніби за прислів'ям: "На тобі, небоже, що мені негоже". Другий — те, що ми можемо назвати "реальною доктриною вільного ринку": ринкові порядки прийнятні для вас, але не для нас, — хіба що заради тимчасової користі. Саме "реальна доктрина" панувала починаючи з XVII ст., коли Британія стала найрозвиненішою державою в Європі, з високим рівнем податків та ефективним керівництвом, яке організовувало фіскальну та військову діяльність держави, що стала "найбільшим і єдиним гравцем в економіці" та в її глобальній експансії, як висловився британський історик Джон Бруер. До ліберального "інтернаціоналізму" Британія звернулася в 1846 році, після того як 150 років протекціонізму, насильства й державного контролю поставили її далеко попереду кожного конкурента.

Повчальна історія Індії. Наприкінці XVIII ст. вона виробляла сталі стільки ж, як і вся Європа. Британські інженери в 1820 році вивчали передові методи індійських сталеплавильних заводів, намагаючись подолати "технологічний розрив". Коли розпочався залізничний бум, Бомбей споруджував паровози на конкурентоспроможному рівні. Але безжалісна доктрина вільного ринку зруйнувала ці сектори індійської промисловості. Так само як раніше вона зруйнувала текстильну промисловість, суднобудування та інші види індустрії, що на той час вважалися передовими. Проте США і Японія уникнули європейського контролю й зуміли запозичити британську модель втручання держави в ринок.

Через століття після того як Англія звернулася до однієї з форм ліберального "інтернаціоналізму" тим же шляхом пішли й США. За 150-річний період протекціонізму та насильства США перетворилися в найбагатшу й наймогутнішу країну світу, подібно до Британії, вони стали гравцем на економічному просторі, де могли отримати перемогу над кожним конкурентом. Ці пере-

моги обумовлювалися тим, що, як раніше Англія, Вашингтон застосовував силу для придушення розвитку інших країн. У Латинській Америці, Єгипті, Південній Азії та в інших країнах світу такому розвиткові треба було стати "наздоганяючим", а не "конкурентним". Відбувалося також широкомасштабне державне втручання в торгівлю. Так, допомога за планом Маршалла пов'язувалася із закупівлею американських сільськогосподарських продуктів, що уможливило збільшення частки США у світовій торгівлі зерновими з менш як 10 відсотків до війни до понад 50 відсотків у 1950 році; водночас експорт зерна з Аргентини скоротився на дві третини. Американська допомога "Хліб для світу" також використовувалася для субсидій у сфері агробізнесу в США і поставок американського зерна; така політика відігравала роль одного із засобів боротьби з незалежним розвитком інших країн. Такими засобами фактично було зруйновано зернове господарство Колумбії, що стало одним із факторів зростання її наркоіндустрії.

І так повсюди. Текстильна промисловість Кенії зазнала краху в 1994 році. Тоді адміністрація Клінтона нав'язала їй квоту, і це перегородило країні шлях для розвитку. "Африканських реформаторів" попередили, що їм слід і далі рухатися шляхом "реформ вільного ринку", здійснюючи політику в торгівлі й інвестиціях, що відповідала вимогам західних інвесторів.

І це тільки деякі з безлічі ілюстрацій.

Проте найбільші відхилення від доктрини вільного ринку в країнах, що успішно розвиваються, зокрема і в США, полягають в іншому. Один із основних постулатів теорії вільної торгівлі проголошує, що державні субсидії не допускаються. Так, після Другої світової війни лідери американського бізнесу вважали, що без державної підтримки американська економіка рухатиметься назад — просто депресуватиме. Вони наголошували на тому, що високорозвинена промисловість, зокрема авіаційна, "не може задовільно існувати в конкурентоспроможній економіці без субсидій, що ґрунтується лише на вільному підприємництві" і "уряд — єдино можливий її рятівник".

Після війни провідні газети й журнали визнавали, що система Пентагону — найкращий спосіб перекласти витрати на суспільство. Вони розуміли, що соціальні витрати могли б відігравати й стимулюючу роль. Хоча це не прямі субсидії для корпоративного сектору, тому що вони є перерозподільними. Військовим витратам не властивий жоден із цих "недоліків". Вироби військової промисловості також легко продавати. Секретар президента Трумена з військово-повітряних сил висловив це дуже просто: нам не слід вживати слово "субсидія"; ми повинні вживати слово "безпека". Він переконаний, що військовий бюджет здатний задовольнити потреби авіаційної промисловості. Одним із наслідків цієї політики стало те, що авіація тепер є провідним сектором експорту США і джерелом найбільших прибутків.

Так само Клінтон підтримав "Боїнг", назвавши його взірцем для компаній в усій Америці. Це призвело до того, що літакобудування в США належать переважно двом фірмам, "Боїнг-Макдональд" і "Ейрбас", кожна з яких зобов'язана своїм існуванням та успіхам широкомасштабній державній підтримці. Така ж модель переважає у виробництві комп'ютерів і взагалі в електроніці, автоматиці, біотехнологіях, засобах комунікації, а фактично — майже в кожному секторі економіки, що динамічно розвивається.

Адміністрації Рейгана не потрібно було роз'яснювати доктрину "реально існуючого капіталізму вільного ринку". Її співробітники — майстри своєї справи: звеличуючи перед бідними переваги ринку, вони вихваляються перед діловим світом тим, що Рейган "дав більше субсидій американській індустрії, ніж кожен з його попередників майже за півстоліття". Більш ніж "скромне" твердження, позаяк ці субсидії переважили субсидії всіх попередників, разом узятих, коли ті "керували найбільшим зсувом у бік протекціонізму після 30-х років XX ст.".

Такий коментар про рейганівське десятирічне правління опублікував журнал "Форін афферз". Без цього та інших надзвичайних заходів державного втручання в ринок сталеливарна, автомобільна, верстатоінструментальна чи напівпровідникова

галузі промисловості навряд чи впоралися б з японською конкуренцією і були здатні стати лідерами в нових технологіях, які мали важливі для всієї економіки наслідки. Цей досвід свідчить про подвійну мораль проповідників вільного ринку.

США, як і Японія, знову ж оголосили про нові важливі програми інвестицій у передові технології в авіаційній та напівпровідниковій галузях промисловості, щоб підтримати приватний індустріальний сектор державними субсидіями.

На доказ того, що є "реально існуюча теорія вільного ринку", зазначимо й таке. "Фактично всі найбільші фірми світу мали визначальний вплив з боку урядової політики, яка стосувалася їх стратегії й конкурентоспроможності"; "понад 20 компаній зі 100 найбільш успішних впродовж 1993 року, за визнанням журналу "Форчун", взагалі б не вижили, якби їх не врятували уряди країн, коли вони потрапили в біду". Одна з них, компанія "Локхід", була врятована гарантіями великих урядових позик. Урядове втручання, яке "було скоріше правилом, ніж винятком, протягом двох останніх століть… відіграло ключову роль у розвитку й поширенні безлічі новинок у продуктах і процесах виробництва, особливо в авіакосмічній та електронній промисловості, у сільському господарстві, технологіях виробництва матеріалів, енергетиці й транспортній технології", а також у телекомунікаційній та інформаційній технологіях. Урядова політика "була й залишається рушійною силою у формуванні стратегій та конкурентоспроможності найбільших фірм світу". Чимало досліджень підтверджують ці висновки.

Про все це можна ще довго розмірковувати. Але й так очевидно: санкціоновані доктрини вигідно придумуються й застосовуються заради влади і вигоди. Сучасні "експерименти" наслідують знайомі зразки, коли набирають форми "соціалізму для багатих" у рамках системи глобального корпоративного меркантилізму. А там, як відомо, "торгівля" полягає в значній кількості угод, що реалізуються в межах одних і тих же фірм під центральним керівництвом. А фірми ті — гігантські організації, взаємопов'язані зі своїми конкурентами стратегічними альянсами; всі вони тиранічні за своєю структурою, зорганізовані для того, щоб пере-

шкоджати демократичному прийняттю рішень і оберігати господарів від ринкової дисципліни. Мається на увазі, що ці жорстокі і невблаганні доктрини мають осягнути бідні й беззахисні.

Ми можемо запитати: наскільки "глобальна" нині економіка і якою мірою вона може підлягати народному демократичному контролю? Якщо за відправний сегмент взяти торгівлю, фінансові потоки, то сьогодні економіка не глобальніша, ніж на початку XX ст. Мало того, ТНК значною мірою спираються на державні субсидії та внутрішні ринки, а свої міжнародні угоди укладають переважно в межах Європи, Японії і США, де політичні засоби ефективні, де немає загрози воєнних путчів тощо.

Чи, можливо, є особливі механізми, яких слід дотримуватися? Немає, якщо ми уважно проаналізуємо доктрини класичного лібералізму. Так, добре відомо, що Адам Сміт хвалив розподіл праці. Однак для багатьох залишається невідомим те, що він викривав його антигуманні наслідки, які перетворювали трудящих на об'єкти "настільки безглузді й неосвічені, наскільки це можливо для людської істоти"; а відтак, "у кожному цивілізованому суспільстві слід запобігати" урядовим діям, спрямованим на переборення руйнівної сили "незримої руки". Не надто рекламується думка Сміта й про те, що урядове "регулювання на користь трудящих завжди справедливе й рівноправне", але "коли воно на користь господарів", то не є таким. Інші провідні представники класичної ліберальної традиції йдуть значно далі. Вільгельм фон Гумбольдт засуджував найману працю як таку. Він зазначав, зокрема, що коли робітник працює під наглядом, то "ми можемо захоплюватися тим, що він робить, але зневажати як особистість". "Ремесло вдосконалюється, ремісник деградує", — зазначив Алексіс де Токвіль.

Ми лише окреслили часом заплутані питання, які наштовхують на думку про те, що основні принципи класичного лібералізму природно й по-сучасному виявляються не в неоліберальній "релігії", а в усвідомлених діях трудящих.

Належить обачливо оцінювати доктрини, що панують на інтелектуальній сцені, й ставитися уважно до аргументацій, фактів і уроків минулої та сучасної історії. Безглуздо запитувати, що

“правильно” для конкретної країни, начебто ці країни мають спільні для всіх громадян інтереси й цінності. До того ж, що прийнятне для народу США, який має незрівнянні переваги, неприйнятне і навіть шкідливе для тих, хто має вужчий діапазон вибору. При цьому можна стверджувати: те, що корисно для людей усього світу, навряд чи відповідатиме планам “головних архітекторів”. І сьогодні підстав дозволяти цим “головним архітекторам” влаштовувати майбутнє в їхніх власних інтересах не більше, ніж це було раніше.

Проблема можновладців полягає в тому, що їм непросто прищепити народові доктрину, згідно з якою багаті повинні грабувати бідних. Ця проблема не вирішена донині.

Адміністрація Кеннеді намагалася вирішити цю проблему шляхом переорієнтації латиноамериканських військових від завдань “оборони півкулі” на забезпечення “внутрішньої безпеки”. Армію слід скорочувати, а внутрішні сили “правопорядку” збільшувати — для захисту багатих від бідних усередині країни.

Ще 1792 року американський мислитель Джеймс Медісон зауважував, що розвинена капіталістична держава “заміняла мотив суспільного обов’язку мотивом особистої користі”; це призвело до “реального панування меншості під прикриттям вигаданої свободи більшості”. Він засуджував “зухвалу розбещеність цього століття”, коли приватні власники “стають преторіанською бандою уряду — його засобами й тиранами одночасно, підкупивши його щедротами і вселивши йому побожний страх гучними протестами і змовами”. Вони кидають на суспільство тінь, яку ми називаємо “політикою”, — коментував це Джон Дьюї. Один із видатних філософів XX століття, він підкреслював: демократія практично позбавлена змісту, якщо життям країни керує великий бізнес, який контролює “засоби виробництва, обмін, рекламну справу, транспорт, зв’язок, якщо йому підпорядкована преса, журналісти і різні засоби реклами та пропаганди”. Він стверджував, що у вільному й демократичному суспільстві робітники повинні бути господарями своєї долі, а не наймитами своїх господарів.

2.10. Жити власним розумом

Пояснювати експеримент зі слов'янськими народами можна по-різному. А от результати його очевидні. Сьогодні все ще є чимало тих, хто бажає боротися за демократичні реформи, жити за вказівками західних учителів, витрачати сили на партійну політику. І президент, і всі партії хочуть як краще…

Проте історичні факти дають нам також інші уроки. Скажімо, у XVIII ст. відмінності між "першим" і "третім" світом були значно слабшими, ніж сьогодні. Тому постає запитання: які ж країни розвивалися? Відповідь однозначна: розвивалися ті країни, які уникли "експериментів", що ґрунтуються на "поганих ідеях". Останні були надзвичайно продуктивними для розробників і тих, хто з ними співпрацював.

Розвивалися країни, де втручання держави було дуже відчутним. Такий висновок руйнує апробовану доктрину вільного ринку.

Японія. Зовсім недавно група відомих японських економістів надрукувала багатотомний огляд японських програм економічного розвитку починаючи з Другої світової війни. Там зазначено, що Японія відхилила неоліберальні доктрини своїх американських радників, а натомість вибрала форму індустріальної політики, в якій переважала роль держави. Ринкові механізми запроваджувалися державною бюрократією і промислово-фінансовими корпораціями поступово, тією мірою, як зростали перспективи комерційного успіху. З цього випливає, що однією з умов "японського дива" стала відмова від ортодоксальних економічних настанов. Успіхи виявилися вражаючими. У 90-х роках XX ст., майже не маючи власних ресурсів, Японія розвинула найбільшу в світі економіку й стала провідним джерелом закордонних інвестицій у світі. При цьому записала на свій рахунок половину чистих заощаджень усього світу, ще й фінансувала дефіцити США.

Щодо колишніх японських колоній, то детальне наукове дослідження Місії американської допомоги на Тайвані з'ясувало, що американські радники та китайські планувальники знехтували принципи "англо-американської економіки" і розробили "дер-

жавно-орієнтовану стратегію", спираючись на "активну участь уряду в економічній діяльності на острові за допомогою продуманих планів та урядового контролю за їх виконанням". Тим часом американська офіційна преса "рекламувала Тайвань як країну, що досягла успіхів завдяки приватному підприємництву".

У Південній Кореї "підприємницька держава" функціонує інакше, але відіграє значну роль як складова, що спрямовує економіку. Вступ Південної Кореї до Організації з економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), до цього клубу багатіїв, було відкладено через небажання цієї країни покладатися на ринково-орієнтовану політику, наприклад, на передачу іноземним компаніям частини бізнесу і на вільний рух капіталу. Це нагадує політику Японії, яка також тривалий час не дозволяла експорт капіталу.

У "Доповіді ООН з економічного розвитку людства за 1996 рік" наголошується на життєвій важливості урядової політики, пов'язаної з "поширенням досвіду і задоволенням життєво важливих суспільних потреб"; у ній зазначається, що така політика є "трампліном для тривалого економічного зростання". **Неоліберальні ж доктрини, хоч би як ми до них ставилися, підривають освіту й охорону здоров'я, призводять до поглиблення нерівності й зменшують частку в прибутках. Це незаперечний факт.**

Після того як економіці країн Азії було завдано тяжкого удару через фінансові кризи, Стігліц, тепер головний економіст Світового банку, зробив такий висновок (Щорічна конференція Світового банку з економіки розвитку, 1997; Світовий банк 1998; Щорічні лекції для широкої публіки 1998): "Нинішня криза у Східній Азії не є спростуванням східно-азіатського дива". Залишаються незаперечні факти: у жодному регіоні земної кулі ніколи не було такого драматичного зростання доходів і визволення від бідності такої великої кількості людей протягом стислого проміжку часу". "Дивовижні досягнення" ілюструються десятикратним зростанням доходів на душу населення в Південній Кореї впродовж трьох десятиріч. Це — безпрецедентний успіх "зі значними дозами урядового втручання", з нехтуванням Вашингтонського консенсусу.

Вражає порівняння Східної Азії з Латинською Америкою. Латинська Америка має найгірші показники у світі з соціальної нерівності, а Східна Азія — одні з найкращих. Це ж стосується освіти, охорони здоров'я і загальних показників соціального благополуччя. Імпорт у Латинську Америку має значні перекоси в бік споживання для багатих, а в Східній Азії — у бік виробничих інвестицій. Відплив капіталів з Латинської Америки наближається до рівня її гігантських боргів. У Східній Азії він жорстко контролюється. В Латинській Америці багатії, як правило, звільнені від соціальних зобов'язань, зокрема — від податків. Як наголошує бразильський економіст Брессер Перейра, головна проблема Латинської Америки є "підпорядкування держави багатіям". Східна Азія різко відрізняється від неї.

Економіка латиноамериканських країн значно відкритіша для іноземних інвестицій, ніж економіка східноазіатських країн. За даними аналітиків Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), закордонні мультинаціональні корпорації в Латинській Америці, починаючи з 1950 року, "здійснювали контроль значно більшої частки промислового виробництва", ніж у країнах Східної Азії, що розвивалися набагато успішніше. Навіть Світовий банк допускає, що іноземні інвестиції й приватизація в Латинській Америці "мали тенденцію замінити інші потоки капіталів", передаючи контроль іноземним країнам і відправляючи прибутки за кордон. Проте Світовий банк приховує той факт, що націоналізована міднодобувна промисловість Чилі є основним джерелом експортних прибутків, і це не єдиний приклад такого приховування.

Така відкритість міжнародній економіці дорого коштувала Латинській Америці. Так само, як і її нездатність взяти під контроль капітал багатіїв, а не лише ринок праці й бідних. Звісно, окремі категорії населення отримують користь, як у колоніальну епоху. І той факт, що вони так віддані неоліберальній доктрині, як іноземні інвестори, не варто вважати несподіваним.

Роль державного управління та державної ініціативи в країнах з економікою, що успішно розвивається, має стати загальновідомою.

Постає запитання: як "третій світ" став таким, яким він є нині? Це питання ґрунтовно вивчав відомий історик економіки Пол Бейроч. У своєму дослідженні він наголошує: "Поза сумнівом, економічний лібералізм, нав'язаний "третьому світові" в XIX ст., є найважливішою складовою для пояснення затримки його індустріалізації". На прикладі Індії вчений пояснює "процес деіндустріалізації", за допомогою якого світову промислову майстерню було перетворено в центр світової торгівлі, на глибоко зубожіле аграрне суспільство, яке страждає від різкого падіння реальної заробітної плати, недоспоживання продовольчих товарів та нестачі інших товарів споживання. "Індія стала першою жертвою у довжелезному списку", — зазначає Бейроч. У ньому — "навіть політично незалежні країни "третього світу", яких змусили відкрити свої ринки для західних продуктів". Тим часом західні спільноти оберігали себе від ринкових порядків і розвивалися.

Американський журнал "Економіст" (The Ekonomist. — 1998. — груд. — С. 35) розмірковує: "Коли країна відчуває дефіцит у людях, в управлінні, здатному підтримувати основні процеси життєдіяльності, рано чи пізно вакуум починають заповнювати іноземці. Називається це колонізацією".

Уникнути експериментів, що руйнують господарство і травмують населення, можуть лише обачність і відповідальність влади. Президентові та прем'єр-міністрові слід поглянути на промовисті цифри, придивитися до "колоди" своїх міністрів, зайнятих створенням первісних нагромаджень, західних і прозахідних радників, замислитися й зробити вибір: і надалі слухатися диктату МВФ чи взяти як вищий критерій долю народу своєї країни, мріяти про Європу і налагодити нормальні економічні та культурні зв'язки з Росією.

Яке ж місце Росії у світі після холодної війни? Безперечно одне. "Хоча Росія залишається важливою державою, — пише американський генерал Одом, — вона вже не здатна відігравати провідну роль. Вона не має внутрішньо поєднаного уряду, який міг би говорити від імені країни. Її вожді мало коли представляють інтереси Російської Федерації чи її громадян. Більшість із них …просто бажають збагатитися… Мобуту в Заїрі, Абача в Ні-

герії, як і ряд інших вождів, стали багатими, в той час як населення їхніх країн зовсім зубожіло. Схожа доля чекає Росію — починаючи з 1991 року, вона взяла в борг 99 млрд дол., а за цей же час 103 млрд дол. пішли з країни. А проте олігархи й процвітаючі бізнесмени діють абсолютно раціонально у власних інтересах" (Хачатуров К. Латиноамериканские уроки для России. — М.: "Международные отношения", 1999).

Росія, на думку західних спеціалістів, вражена синдромом постколоніальної слабкої держави, характерним для держав "третього світу". "Цей стан не нормальний, не тимчасовий; він може тривати десятиріччями… Тривалість життя різко зменшилась, і загальна кількість населення постійно скорочується" (там само).

Колишній державний секретар Джордж Шульц зробив таке зізнання 18 вересня 1998 року під час слухань у Комітеті з міжнародних відносин: "Потрібно підтримувати ті країни, які розробляють програми під себе, а не намагатися нав'язувати їм наші ідеї. Ми помилилися, гадаючи, що росіяни нормально поставляться до роботи на умовах, висунутих МВФ. Адже ці умови асоціюються як американська програма. Люди повинні працювати над здійсненням російської програми. Якщо ж вони працюють у межах програми МВФ, то це майже образливо для їхнього політичного процесу. Що це за країна, якою керує МВФ? Ми повинні сказати їм: "Керуйте собою…"

Передвиборні президентські перегони в США розкрили нові подробиці політики американських консультантів щодо Росії. Так, у жовтні минулого року у Вашингтоні був оприлюднений 183-сторінковий звіт, складений відповідно до рекомендацій спікера конгресу Денніса Хастера. В ньому йдеться про політику США щодо Росії. Як пише М. Зазерін ("Підтримка реформ з наступним викриттям. Власті США знайшли у своїх рядах винуватців російських бід і мають намір закликати їх до відповіді; "Российская газета". — № 193. — 6 жовтня. — 2000): "Автори документа… дійшли висновку, що діяльність адміністрації Клінтона у цій сфері "поглиблювала російські проблеми, знищуючи стимули для реформування й посилюючи урядову політику, грабіжницьку щодо російського народу"… Не відстала від законодавчої і ви-

конавча влада. Міністерство юстиції США підготувало позов на 120 млн дол. до спеціалістів Гарвардського університету, колишніх консультантів російського уряду Андрія Шлейфера і Джонатана Хея. Першопрохідці реформ і соратники Анатолія Чубайса звинувачуються в тому, що, працюючи в Росії, вони використали своє службове становище в корисливих цілях. Володіючи конфіденційною інформацією, вони вигідно вкладали сотні тисяч доларів у російські цінні папери".

Слід зазначити, що у США виходять цілі томи, присвячені згубності американського впливу на результати й характер перетворень у країнах колишнього СРСР. Так, Джанін Ведель у книжці "Змова і зіткнення" пише про те, що процес приватизації "сприяв створенню системи капіталізму магнатів, який існує заради збагачення корумпованої політичної олігархії, що привласнила західну допомогу, і розграбовані національні багатства на сотні мільйонів доларів". Важко з цією думкою не погодитися.

Очевидно, наші сусіди й самі бачать, що західні учителі ведуть їх не в той бік і дотримуються поради авторів звіту: "Росія — велика країна і врешті-решт сама повинна вибирати собі дорогу". Нині ситуація в Росії різко змінилася. І змінилася вона тому, що нове керівництво країною почало думати про долю російського народу і перестало жити розумом західних учителів. Про це свідчать підвищення розмірів пенсій, заробітної плати, збільшення золотовалютного резерву Росії.

Останньої і єдиної поради західних учителів слід дотриматися й урядові України. Послати до біса західних і прозахідних радників, а заодно і компрадорів, які присмокталися до бюджету, й починати жити своїм розумом, повернувшись обличчям до всіх слов'янських народів і, насамперед — до Росії.

2.11. Північна альтернатива

Глобалізація, як її розуміють професійні політики, фінансові надмагнати й королі інформаційної технології, — не панацея перед загрозою нових ризиків, а небезпека загальнонаціональним

цінностям і правам людини, неповторності індивідуума й етносів. Не можна не чути тих сигналів тривоги, які посилають представники соціальних гетто своїм владним співгромадянам, ладним списати в "маргінали" мало не дві третини людства. Існує альтернатива так званому американському способу життя — "Північна альтернатива". Це не просто гасло, а результат майже вікового розвитку країн Скандинавського півострова. Це виклик насамперед тим, хто вважає, що в епоху всесвітньої павутини людство приречене стати здобиччю біржових тузів, які прокручують щохвилини мільярди доларів, та яйцеголових, які пропонують до їхніх послуг одну інформаційну систему за іншою. Глобалізація — не божок, вартий поклоніння.

Досвід, нагромаджений країнами Північної Європи, — давно вже не експеримент, а життя багатьох мільйонів людей, які вірять і створюють його.

У політиці — це контроль демократичного парламенту над розвитком економіки, покликаної забезпечити повну зайнятість.

В економіці — повна, в межах демократичних законів, свобода підприємства, що приносить прибуток і виплачує борги.

У соціальній сфері — раціональна система поширеного соціального захисту кожного, починаючи від народження, а не борги МВФ ("загальнолюдські цінності"), які пропонує нам американська демократія.

Північна альтернатива кидає виклик і так званому американському способу життя, залишаючись у межах загальнолюдських цінностей, набутих Заходом. З фактами і цифрами в руках легко довести, що повсякденне життя корінних жителів та емігрантів на півночі Європи ще забезпеченіше, вільніше й змістовніше, ніж життя середнього північного американця, не кажучи вже про латиноамериканців чи жителів "третього світу". Рівень бідності, наприклад у Скандинавії, дорівнює в середньому п'яти відсоткам, а в США — 20 відсоткам. Ув'язнені в тюрмах та інших місцях позбавлення волі в США становлять півтора відсотка від населення країни, тоді як у Скандинавії цей показник дорівнює одній десятій відсотка. Різниця у рівнях зарплати на крайніх полюсах в США у двадцять разів більша.

Професор Барселонського університету Єспін Андерсен подав свою доповідь “Держава загального благоденства у XXI столітті” Комісії Європейського Союзу. Об’єднана Європа повинна взяти на озброєння досвід Скандинавських країн щодо створення суспільства загального благоденства, а не намагатися деформувати його котком інструкцій, обмежень та уніфікацій, які надходять із штаб-квартири Європейського Союзу. **Не особистість повинна адаптуватися до глобалізації, а глобалізація — до особистості.**

Розділ 3

УКРАЇНА: ШЛЯХОМ НЕОКОЛОНІЗАЦІЇ

Закінчується період концептуальної невизначеності. Політична "еліта" і президент не вважають за потрібне навіть запитати: чи бажає український народ жити за моделями західного життєустрою. Без цього буцімто неможливо перейти на "цивілізований" шлях розвитку, який пов'язується з утвердженням принципів так званих загальнолюдських цінностей і з входженням відтак у європейський дім. Для себе вони визначились. Альтернатив немає. Європейський вибір і НАТО. Іншого не дано — вважає влада. Зробити елементарний аналіз того, що відбувається у світі, нікому. Незалежних аналітичних центрів немає, академічні інститути не здатні виконати елементарного геополітичного аналізу або навмисне цього не роблять.

Але ж усе не так просто, й західний вибір не вирішує проблеми поліпшення нашого життя. Аналіз суспільного ладу більшості західних країн свідчить, що їх не можна називати цивілізованими чи справді правовими, бо вони не забезпечують навіть природного, невід'ємного права людини на працю.

Проблема входження українства в соціальний конгломерат "нового світового порядку" нині вже не актуальна, бо, мовляв, через свою "нестандартність" і "примітивність" ми не склали іспиту навіть на роль рабів системи, яку нав'язує народам світу Фінансовий інтернаціонал. Тепер очевидно, що комунізм не був єдиною перешкодою на шляху зближення із Заходом. Православ'я, колективізм, інша трудова етика, інший історичний досвід, менталітет, відмінний від західного, відмінність поглядів еліти й народних мас — усе це викликало сумнів навіть у стовідсоткових "західників", які побачили труднощі побудови раціонального капіталізму в "нера-

ціональному” суспільстві, вільного ринку в атмосфері вакууму влади й осередок працьовитості в умовах відсутності конкурентної етики. Закони, прийняті в процесі переходу до системи “загальнолюдських цінностей”, не працюють, тому побудувати “правову” державу на теренах України навряд чи й реально. Нашу територію слід звільнити від тих людей, які не відповідають світовим “стандартам”, що успішно й здійснюється протягом епохи “демократичних реформ, яким немає альтернативи”. Триває депопуляція населення України. На нинішньому історичному етапі розвитку в українського народу є дві можливості: фізично зникнути чи вижити, розпочавши послуговуватися власним розумом, а не розумом “західних учителів”. Аби вижити, необхідно визначитися з державною ідеологією, концептуальною владою і наддержавним управлінням, що дасть можливість активно протистояти неолібералізму й подальшій неоколонізації України.

Руйнування СРСР стало однією з найбільших геополітичних подій світової історії XX століття. Кардинально змінилася військово-політична конфігурація світу, посилилися процеси глобалізації. Понад одинадцять років, що минули відтоді, показали, що держави пострадянського простору не визначилися у своєму розвитку, засвідчили їх цілковиту залежність від зовнішньоекономічних і зовнішньополітичних впливів. Розпад єдиної могутньої держави — СРСР — на окремі країни значно послабив безпеку кожної з них. Особливо вразливою стала Україна, яку її “п’ята колона” фактично обеззброїла, знищивши потужний арсенал ядерної зброї.

Чому так важливо мати сильну державу в сучасному світі, що глобалізується? Чому Україна, ставши незалежною державою, обрала шлях неоколонізації? І яка роль в цьому української політичної еліти? На ці питання ми й спробуємо дати відповіді.

3.1. Глобальне суспільство

Сучасне трактування глобалізації незрідка наповнюється словесною мішурою й міфами, аби приховати те, що насправді відбувається у світовому співтоваристві. Але, попри це, останні-

ми роками дедалі чіткіше прозирає справжнє обличчя глобалізації, яка відбувається за диктатом західного світу, включаючи і США.

Глобальним суспільством більшість дослідників вважають об'єднання людства в єдине ціле, за аналогією з національними державами, — з єдиним світовим урядом та іншими інституціями, притаманними сучасній державі, але значно масштабнішими.

Чим обґрунтовується необхідність створення світового соціального монстра — цього гігантського чудовиська, що охоплюватиме понад шість мільярдів людей? Передовсім — стрімким розвитком засобів комунікації, інформаційних технологій і формуванням глобальних засобів масової інформації; початками єдиної, хоча й примітивізованої світової культури; створенням світової глобальної економіки, зокрема, транснаціональних компаній, що вийшли за межі національних держав; існуванням мережі міжнародних організацій, які об'єднують людство в єдине ціле, тощо.

Усе це так. Але… Більшість популяризаторів глобалізації зовсім ігнорують той факт, що ідея глобального суспільства не є загальносвітовою, а виходить із Заходу. В основі її, як пише російський письменник і філософ Олександр Зінов'єв у книзі "Глобальное сверхобщество и Россия" (Мінськ.: Харвест, М.: АСТ, 2000), "…лежить не прагнення різних країн і народів до об'єднання, таке бажання з'являється рідко, а прагнення певних сил Заходу зайняти панівне становище на планеті".

Якщо йдеться про світову економіку, про світовий інформаційний простір і некомерційні міжнародні організації, то слід зауважити, що ТНК, ЗМІ й усі наддержавні організації контролюються, підтримуються й використовуються силами Заходу, причому у своїх власних інтересах, а не в інтересах народу.

"Світовий інформаційний порядок — це порядок, що встановлюється країнами Заходу, насамперед США, — пише далі Зінов'єв. — Фірми й уряд США здійснюють контроль глобальної комунікації. Західні медіа мають у світі пріоритет. Світова культура насамперед є американізацією культури народів планети.

Одним словом, ідея “глобального суспільства” — лише ідеологічно замаскована установка західного світу, очолюваного США, спрямована на підкорення всієї планети і встановлення свого панування над рештою людства”.

На наших очах світ поділяється на дві нерівні частини: світові гегемони й ті, хто здійснює їх політику на місцях (колоніальна адміністрація), з одного боку, з іншого — більшість світової периферії, яку заганяють у нове гетто з порушенням усіх людських прав, включаючи й право на життя.

Але ж яким має бути людство?

Проблема глобалізації в історичній динаміці полягає в становленні єдиного взаємопов’язаного світу, в якому держави не відділені між собою звичними протекціоністськими перепонами й кордонами, що водночас охороняють їх від несанкціонованих зовнішніх впливів. Проблема в тому, що до нової системи відкритого, глобалізуючого світу різні держави й народи підійшли порізному підготовленими, значно відрізняючись своїм економічним, військово-стратегічним та інформаційним потенціалами. Об’єднання країн з різними потенціалами призведе до нових світових потрясінь і колізій. Звісно, про жодну рівноправність не може йтися. Західна частина вже певною мірою панує над незахідною і має тенденцію до цілковитого світового панування.

Цікаву характеристику сучасним процесам глобалізації дав Папа Іоанн Павло II. Він, зокрема, заявив: “Позаяк глобалізація керується лише законами ринку в інтересах найбільш могутніх держав, її наслідки можуть бути тільки негативними. Такими, наприклад, є підхід до економіки як до абсолютної цінності, безробіття, занепад соціальних служб, знищення навколишнього середовища, зростання розриву між бідними й багатими, несправедлива конкуренція, що змушує бідні нації все більше принижуватися...” (Этос глобального мира. — М.: Горбачев-фонд, 1999. — С. 12).

А що очікує незахідну частину людства? На це запитання вичерпну відповідь дає концепція, яка отримала назву “золотого мільярда”.

3.2. Концепція “золотого мільярда”

За твердженнями глобалістів, для ефективного функціонування сучасного індустріально-інформаційного суспільства достатньо двадцяти відсотків найкваліфікованіших працівників, учених і спеціалістів планети. Нині вони упереваж інтегровані країнами “золотого мільярда”. А як же населення інших країн світу (80 %), зокрема й України? Відповіді на це запитання архітектори глобалізації не дають. У кращому разі йдеться про надання благодійної допомоги відсталим країнам з боку країн “золотого мільярда”. А ця допомога, як показує життя, безпосередньо залежить від лояльності її отримувачів до встановленого Заходом нового світового порядку.

Дедалі частіше концепцію “золотого мільярда”, яка нині домінує не тільки серед багатих людей Заходу, а й серед “нових українців”, називають расизмом у глобальному масштабі. Ще 1875 року англіканський священик Мальтус розрахував максимально можливу кількість населення Землі. Він стверджував, що для підтримки комфортного рівня життя окремої людини населення планети повинно становити 1 млрд 400 млн чоловік. Сучасні послідовники Мальтуса скоротили цю цифру до одного мільярда, який назвали “золотим”.

В чому ж полягає суть цієї концепції?

Термін “золотий мільярд” з’явився як синтез двох великих ідей сучасної західної культури. Одна ідея пов’язана з уявленням про “золоту еру” прогресу й благополуччя, інша — з песимістичним визнанням обмеженості ресурсів Землі й неможливості поширення цього благополуччя на все населення планети. Безумовно, цей термін не вживається в офіційних документах, де його замінюють таким набором понять і визначень, що зміст стає зрозумілим з контексту. На Заході цей термін означує населення країн (“першого світу”), що входять до Організації економічного співробітництва та розвитку, тобто населення 24 країн Європи й світу.

Що ж криється за цим терміном?

Ще за часів СРСР публіцист А. Кузьмич пов’язував термін “золотий мільярд” з ідеями скорочення населення Землі. Цей термін,

вважає він, визначає певну цілісну геополітичну, економічну та культурну концепцію. Суть її полягає в тому, що розвинені країни, зберігаючи для свого населення високий рівень споживання, намагатимуться військовими й економічними засобами утримувати решту світу в промислово нерозвиненому стані (як сировинний придаток і зону скидання шкідливих відходів). Населення цих "заморожених" країн в умовах бідності деградуватиме і жодної функціональної цінності не являтиме для "першого світу", створюючи разом з тим глобальні соціальні проблеми. Це населення повинно бути скорочене за допомогою цілої системи нових соціальних технологій.

У газеті "Воскресенье" в статті "Россия и рынок в свете советского и международного права" А. Кузьмич писав: "Наша перебудова — частина всесвітньої перебудови. Перший етап світової перебудови, що розпочався після енергетичної кризи 1973 року, наочно показав розвиненим країнам з ринковою економікою, чим загрожує брак сировини й енергії. За даними ООН, сировини й енергії вистачить (при оптимальному використанні) лише на 1 млрд чоловік. Станом на 1 січня 1990 року на Землі проживало 5,5 млрд чоловік…, на 2000 рік очікується понад 7 млрд. Не випадково, що до золотого фонду "одного мільярда" належать такі країни, як США, Японія, країни ЄЕС та ін., в той час як 4/5 населення Землі з Азії, Африки, СРСР, Латинської Америки, що володіють основною масою сировини й енергії, витіснені з "місця під сонцем" і насправді є сировинними колоніями зазначених країн. Ось чому в 90-х роках XX ст. з'явилася й утверджується нова теорія так званої інтернаціоналізації та взаємозв'язку держав. Суть її — створення світового центру з єдиним централізованим розподілом капіталів, товарів і робочої сили, а зрештою й сировини, де "залізна гвардія" міжнародних збройних сил транснаціональних корпорацій створюватиме "світовий правопорядок і стабільність". Глобалізатори не пробачили А. Кузьмичу відвертого викриття їхніх цілей. Він загинув за нез'ясованих обставин.

Західні корпорації та фінансові олігархи мають далекосяжну мету: зберегти контроль над природними ресурсами Землі в ру-

ках промислово-фінансової еліти світу. Не випадково програма ООН з економічного та соціального розвитку на 1990-ті роки не має установок на безумовний суверенітет народів над їх природними ресурсами, які були досить популярними в документах 60–70-х років. Як кажуть дипломати, слід уникнути ризику "розбазарювання сировини за національними квартирами…"

На порядок денний поставлено штучне скорочення населення Азії, Африки, Східної Європи зокрема й України. У документах ООН (Комітети з народонаселення і сировинних ресурсів) усе населення Землі поділено на основне (забезпечене сировиною, 1 млрд), напівосновне (майже 1 млрд) і допоміжне народонаселення, яке нерентабельне в умовах індустріалізації, воно не окупає вкладених у нього коштів для виробництва і для життя. Вдумаймося в ці слова!

Протягом тривалого часу здійснюється наукова й культурна підготовка західного суспільства до прийняття концепції "золотого мільярда". Моделі вирішення глобальних проблем на Заході розробляються відкрито, як це робить, наприклад, Римський клуб, і таємно — в рамках Тристоронньої комісії під керівництвом різних аналітичних центрів, спецслужб держав і корпорацій.

Так, у 1970 р. Римський клуб замовив групі Д. Медоуза в Массачусетському технологічному університеті (США) провести дослідження, матеріали яких через два роки ввійшли до книги "Межа зростання". Авторитет університету, Римського клубу й потужна реклама зробили свою справу. Книга стала справжньою сенсацією. В ній, зокрема, наголошується, що наступне покоління людства досягне межі демографічної та екологічної експансії. Все це призведе систему загалом до непідконтрольної кризи й краху… Завдання "зводиться до того, щоб виявити катастрофічні наслідки існуючих тенденцій і стимулювати політичні зміни, які допоможуть їх уникнути". Висновок доповіді: "Необхідно вжити заходів, аби забезпечити раціоналізацію всієї системи виробництва й передислокацію промисловості в межах планети". Методи досягнення цієї мети не пропонувалися.

Наступна доповідь Римського клубу "Людство на роздоріжжі" з'явилася друком у 1974 році; у ній використано теорію,

створену для аналізу й розрахунків складних систем. Світ було поділено на 10 регіональних підсистем: це давало можливість теоретично вирішувати проблеми одних регіонів за рахунок інших. У доповіді зазначена й головна суперечність епохи: "Два провалля, що постійно розширюються, характеризують сучасну кризу людства: провалля між людиною й природою, між Північчю й Півднем, між багатими й бідними". Звідси висновок: причина міжнародних криз — нестача життєво важливих ресурсів.

Відтоді в практичну політику вводиться теорія "надлюдини" і "недолюдини", згідно з якою комфортність проживання "золотого мільярда" "надлюдей" повинна забезпечуватися досить незначною кількістю "недолюдей". При цьому всі сфери життя суспільства мають бути максимально автоматизовані. "Недолюдині" в такій суспільній формації відводиться роль біоробота з чітко визначеними функціями суспільного та біологічного характеру. Відповідно на планеті встановлюється однорідний політичний режим у межах єдиної планетарної держави з ефективними поліцейськими силами та системою всебічного контролю життєдіяльності людського співтовариства в цілому і кожного індивідуума зокрема. Ось для чого потрібний індивідуальний ідентифікаційний код!..

Для представників "золотого мільярда" — кращі музеї, театри, концерти, персональні бібліотеки.

Для "туземного населення" — телебачення, де спеціально підготовлені "клоуни" ведуть розважально-сексуальні програми, переповнені сценами насильства й жахів. Це ж треба було підготувати стільки бездарних ведучих, чи, точніше, — талановитих на "бездарність" ведучих і режисерів, щоб з ранку до вечора заполонити екрани телевізорів такою кількістю реклами й низькопробних програм. Бібліотеки для "туземного населення" не потрібні, тому й фінансуються вони на рівні прожиткового мінімуму і без нових надходжень поступово зникають.

Для представників "золотого мільярда" — різноманітні "закриті" клуби на зразок "Ротарі", а для "вибраних" — латентні ложі на кшталт масонських: розенкрейцерів, тамплієрів, Великого Сходу України, а також прийоми й презентації в дорогих і пре-

стижних ресторанах, в Андріївскій церкві Растреллі. Графи, барони, шевальє… — все це і є “золотий мільярд”.

Для “туземного населення”: казино, кафе з “однорукими бандитами”, бари, борделі з дешевими повіями, СНІДом, наркотиками, коньяками, горілками, винами, пивами… Розважайся, запивайся, заливайся, а прокинувшись, знову пий до краю. Партії, свобода, демократія, права людини, демократичні реформи — все це знову ж таки для “туземного люду”. А ще — можливість мітингувати, кричати, висловлювати опозиційні думки… Проте — на стадіоні й бажано десь за містом, а найкраще в полі чи лісі.

Як же так сталося, що на словах ніби все для народу, а насправді — проти нього. Все випливає з теорії “золотого мільярда”, куди компрадорська й гендлярсько-лихварська політична еліта Україна дуже бажає потрапити.

Суть світової політики сьогодні будується на одному примітивному постулаті — прагненні вписатися в цей самий горезвісний “золотий мільярд” щасливчиків, яким забезпечуються райські умови життя на Землі.

Звичайно, є й активно діє “кваліфікаційна комісія”, яка виносить остаточний вердикт стосовно етносів. Нині вже однозначно можна стверджувати, що заповітні квитки до “суспільства обраних” закінчилися. Залишилися тільки жетони на право тваринного існування з тавром “недолюдини”, а тих, хто їх не отримав, чекає фізичне знищення. Тому бійка за жетони точиться не на жарт. Міжнародні поліцейські сили змушені докладати величезних зусиль, аби утримати в керованому режимі відкинуті нації. Іншими словами — відбувається неоколонізація.

Концепція “золотого мільярда”, що передбачає штучне виокремлення з людства нового “вибраного народу”, безумовно, утопічна. Ця утопія — наслідок загальної кризи індустріалізму й індустріальної цивілізації. Філософське підґрунтя цієї утопії — песимістичний індивідуалізм, розрив общинних зв’язків людської солідарності, відмова від етики релігійного братерства й колективного спасіння. Та частина населення, яка зараховує себе до “золотого мільярда”, дедалі відчутніше почувається у фортеці, оточеній натовпом голодних і обурених бідних людей. Утопія

“золотого мільярда”, яку в принципі неможливо реалізувати, водночас породжує агресивність, спочатку в ідеології та культурі, а потім у політичній і військовій сферах. Уже помітні ознаки консолідації нової, глобальної нацистської ідеології, що може спричинити руйнівні дії. Сприймати чи не сприймати саму ідею “золотого мільярда”, ідею безумовно антихристиянську, а також антиісламську і антибуддійську, — це справа морального й релігійного вибору. Проте на хвилі неоліберальної та євроцентристської ідеології в Україні частина політичної “еліти” потрапила в тенета цієї ідеї і є її радикальним пропагандистом. Ця частина впливає і на українську правлячу верхівку. Бо чим іще можна пояснити прагнення більшості можновладців увійти до таємних товариств, наприклад, Ордену Святого Станіслава; членами його стали високі посадові особи, зокрема й керівник гуманітарної політики України.

Проте є чимало ознак того, що та частина світової еліти, яка визначає економічну й військову політику і забезпечує контроль ЗМІ, не вважає слов’янські народи такими, що мають шанс потрапити на корабель “золотого мільярда”.

3.3. Концептуальна влада

Соціально-економічні процеси завжди управляються з єдиного центру, який реалізує ту чи іншу концепцію. Концептуальна влада має розпізнати фактори, що впливають на суспільство і формування векторів управління. Вона — найвища з усіх видів можливої влади. Концептуальна влада незрима для невтаємничених; більшість людей взагалі вважають, що такої влади зовсім не існує. Проте вона завжди є в кожному суспільстві. Стороння концептуальна влада — зброя агресії в державі, що придушує вітчизняну концептуальну владу. А якщо є влада таємна? Вона завжди виявляється і втілюється як домінуюча ідеологія, нав’язувана окремими партіями, засобами масової інформації, художньою літературою й іншими видами мистецтва. Вона реалізується через прийняття в державі відповідних законів — зокрема тих, що формують систему управління економікою. Якщо керівництво дер-

жавою та її інтелектуальна еліта не уявляють, що таке концептуальна влада чи роблять вигляд, ніби не розуміють, що відбувається, — вони мимоволі керуються чужоземною концептуальною владою. І хто відтак вона, якщо не "п'ята колона" чи бодай зібрання "агентів впливу" в цій державі. Хіба, погодьтесь, вона не виконує функції "колоніальної адміністрації"?

Концептуальна влада має чітко визначену ідеологію. Тому стаття 15 Конституції України, де сказано, що "жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова", в українській державі не виконується.

Суб'єктивна мета концептуальної влади — реалізація двох полярних суспільних систем і відповідних їм систем управління соціально-економічними процесами.

Систему управління, яка дотримується своєрідного принципу еквівалентності під час обміну виробленими людьми засобами життя (їжа, одяг тощо), умовно можна назвати **справедливою системою**, а державу чи общину, яка живе за цим принципом, — **суспільством соціальної справедливості**.

Інша за метою концепція управління ґрунтується на порушенні принципу "еквівалентності". Таку концепцію життєустрою та відповідну їй систему управління можна назвати **системою егоїзму** чи **системою лихварства**. Відомо, що 45 % сукупного доходу населення планети — у руках 358 лихварських банківських сімейних кланів, які утворюють Фінансовий інтернаціонал. Страхітлива диспропорція доходів у світі продовжує набирати темпи. За даними ООН (Доповідь ООН "Показники світового розвитку в 2000 році", квітень 2000 р.), на 57 % населення світу припадає лише 6 % світового доходу (близько 30 доларів щомісяця на людину). Це свідчить про те, що лихварська система життєустрою домінує на планеті.

Система лихварства набула форми наддержавної корпоративної фінансово-кредитної системи — своєрідної "ракової пухлини" планети. А диспропорція прибутків — справжня причина глобальної кризи цивілізації. Система лихварства визначається політекономічною парадигмою, що має назву **неолібералізм** і є ідеологією концептуального управління країнами "третього сві-

ту”, зокрема й Україною. Неолібералізм було розроблено як ідеологію неоколоніалізму, яка понад півстоліття панує на планеті, захоплюючи дедалі більше території й населення.

3.4. Неоколоніалізм

Прагнення Заходу панувати над світом зумовлено об’єктивними законами соціального буття. І він робить усе для того, аби встановити новий світовий порядок, який би відповідав його інтересам.

Під час “холодної війни” західною цивілізацією розроблено стратегію нового світового порядку — стратегію реалізації концепції “золотого мільярда”. Її суть полягає в нав’язуванні незахідним країнам соціального устрою, економіки, ідеології, політичної системи та способу життя, подібних до тих, що існують у західних країнах. Концептуально це скидається на гуманну, безкорисливу й визвольну місію Заходу, який при цьому зображується як осередок усіх можливих доброчинностей. І який ніби звертається до інших, незахідних народів: “Ми вільні, багаті й щасливі, хочемо допомогти і вам стати такими ж вільними, багатими й щасливими, як ми. Але для цього ви повинні виконувати всі наші поради”.

Та все це на словах. Насправді Захід має намір довести намічені “жертви” до такого стану, щоб вони втратили можливість самостійно існувати й розвиватися, включити їх у сферу впливу й експлуатації західних країн, приєднати до себе не в ролі рівноправних партнерів, а як зону колонізації. Ідеологічна обробка й система спокус роблять усе для того, аби “жертва” сама полізла в ярмо колонізації і при цьому була вдячна за те, що її колонізували. Не виключається й насильство, бо всередині країни може точитися боротьба між різними категоріями громадян, які не бажають жити в колонії.

Тактика, яку використовує Захід, різноманітна і добре розроблена під час “холодної війни”. Насамперед — це дискредитація всіх основних атрибутів суспільного устрою країни, що підлягає колонізації. Затим — дестабілізація її й сприяння кризо-

вим явищам в економіці, державному управлінні, ідеології; розподіл населення країни на ворожі групи, партійні й релігійні осередки, підтримка опозиційних рухів, підкуп інтелектуальної еліти й привілейованого прошарку; пропаганда переваг західного способу життя, аби викликати в населення заздрощі до західного достатку і водночас створити ілюзії, що цього достатку можна досягти у стислі терміни, якщо країна стане на шлях перетворень за західними зразками; перенесення соціальних хвороб західного суспільства, що подаються як прояв справжньої свободи особистості; надання такої допомоги колонізованій країні, щоб вона сприяла руйнуванню її економіки, породжувала паразитизм, ще й створюючи Заходові репутацію безкорисливого рятівника від "кошмарів" попереднього способу життя.

Однією з характерних рис колонізації є мирне вирішення проблем, точніше — примусово мирне. Захід має потужний економічний, ідеологічний і політичний потенціали, щоб примусити обрану країну йти шляхом, який він визначить. А якщо потрібно, як у випадку з Сербією чи Іраком, може застосувати й силу.

Глобалізація — це особлива форма колонізації, внаслідок якої в колонізованій країні примусово створюється соціально-політичний лад колоніальної демократії. Вона, вважає О. Зінов'єв, "…не є наслідком природної еволюції певної країни з огляду на внутрішні умови та закономірності її історично створеного соціально-політичного ладу. Це щось штучне, нав'язане країні ззовні і всупереч її історичним кореням і тенденціям еволюції. Глобалізація підтримується всією могуттю колоніалізму. До того ж колонізована країна втрачає її попередні міжнародні зв'язки. Через те, що руйнуються блоки країн, а також дезінтегруються великі країни, як у випадку з Радянським Союзом і Югославією. Інколи це робиться задля звільнення якогось народу (зокрема українського) від гніту інших народів. Але частіше ідея звільнення й національної незалежності є ідеологічним засобом маніпулювання людьми".

За країною з обірваними колишніми зв'язками залишається видимість суверенітету. З нею встановлюються відносини як з рівноправним партнером, для більшості населення зберігаються

попередні форми життя. Створюються осередки економіки західного типу під контролем західних банків і компаній. Зовнішні атрибути західної демократії використовуються як засоби для маніпуляції народом. При цьому вражає те, що експлуатація країни в інтересах Заходу здійснюється незначною частиною населення колонізованої країни (колоніальною адміністрацією). Ця частина, що становить компрадорську та гендлярсько-лихварську "еліту", за рахунок виконання цієї функції має високі прибутки і життєвий стандарт, аналогічний вищим прошаркам населення Заходу.

Колонізована країна доводиться до такого стану, що стає нездатною до самостійного існування. У військовому відношенні вона демілітаризується настільки, що про жоден опір не може бути й мови. Збройні сили виконують роль стримування протесту населення і придушення можливих бунтів. До жалюгідного стану опускається рівень національної культури, а на її місце приходить західна псевдокультура. Населенню подається сурогат демократії у вигляді розбещеності, послабленого контролю з боку влади; доступними стають розваги й системи цінностей, які звільняють людину від самовдосконалення та моральних обмежень.

Ми сьогодні добре знаємо, хто і як розпорядився можливостями, які відкрилися після падіння "тотального контролю" в пострадянському просторі. На руїнах тоталітаризму місцева "еліта" побудувала для себе особливу езотеричну демократію, яка означає ліквідацію державного, соціального, ідеологічного та морального контролю за діяльність привілейованих груп суспільства. Відсутність такого контролю дуже швидко призвела до криміналізації еліти, до вакханалій тіньових практик. Справа не в тому, яка частина кримінальних елементів увійшла до складу "демократичної еліти". Справа в тому, що ця "демократія" за відсутності будь-яких загальнообов'язкових норм і контролю неминуче породжує криміналізацію.

3.5. Україна: погляд крізь роки

Напередодні минулорічного святкування Дня незалежності газета "Труд" надрукувала дві невеличкі замітки стосовно сьогоднішнього стану справ і перспектив українського народу. Замітка "По уровню жизни Украина на 80-м месте" досить ґрунтовно показала "досягнення" української владної "еліти" за 11 років правління. "У черговій доповіді стосовно розвитку людства, — пише газета, — співробітники Програми розвитку, що діє при ООН, зокрема наголошують на значному погіршенні умов життя в країнах колишнього Радянського Союзу. Серед 173 країн світу Україна посіла 80 місце, знизившись за роки незалежності приблизно на 20 позицій. Щоправда, Міністерство закордонних справ України вважає, що експерти недооцінили нашу країну й використали застарілі дані". Список очолюють Норвегія, Швеція й Канада, США на 6 місці, а Великобританія на 13. Серед пострадянських республік: Естонія — 42 місце, Литва — 49, Латвія — 53, Росія — 60. З країн колишнього соціалістичного табору (після України) розмістилися Молдова — 105 місце і Таджикистан — 112.

Газета "Голос України" пише: "Ми серед світових лідерів. За корумпованістю". Так називається стаття, в якій повідомляється: "За даними організації "Тренспересфі інтернешенл", Україна у списку найкорумпованіших країн посідає 85-те місце із 102 (чим нижча позиція, тим вищий рівень корумпованості). Крім України, з індексом корумпованості 2,4 на 85-му місці — Грузія та В'єтнам".

Ще одна стаття газети "Труд": "Через 120 лет Украина обезлюднеет". Тут — інші дуже песимістичні статистичні відомості про Україну. Наведені дані просто вражають: "За перші шість місяців 2002 року кількість населення України скоротилася майже на 200 тисяч чоловік. Кількість померлих перевищує кількість народжених у всіх регіонах України, до того ж багато наших громадян емігрують. Якщо так триватиме й надалі, то через 120 років жити в нашій країні буде нікому". Станом на 1 липня 2002 року, за даними Держкомстату, в Україні проживає 48,15 млн чоловік.

Факти будуть ще вражаючішими, якщо бодай стисло проаналізувати показники статистичної звітності щодо стану економіки за період 1990–2000 роки.

1. Промислове забезпечення сільського господарства. Зменшилося виробництво: тракторів у 26,3 раза; тракторних сівалок у 28,6; рядових жаток у 65,3; кормодробарок у 21,3; автонапувалок для великої рогатої худоби у 26,9; мінеральних добрив у 2,1; хімічних засобів захисту рослин у 45,9 раза.
2. Виробництво автомобілів знизилось у 6,1 раза; металорізальних верстатів у 28,1; ковальсько-пресових машин у 30,4; вугільних очисних комбайнів у 7,4; рудникових електровозів у 14,6; велосипедів у 148,1; мотоциклів у 567,3; фотоапаратів у 375 разів.
3. Виробництво радіоприймальних пристроїв зменшилось у 21,3 раза; телевізорів у 60,5; магнітофонів у 352; персональних комп'ютерів у 5,1 раза.
4. Виробництво бавовняних тканин знизилось у 15,3 раза; вовняних тканин у 11,1; лляних тканин у 29,8; шовкових у 41; панчішно-шкарпеткових виробів у 11,1; білизняного трикотажу в 37,3; верхнього трикотажу в 9,9; взуття в 14,6 раза.
5. Зменшилося виробництво м'яса в 6,8 раза; ковбасних виробів у 5,1; тваринного масла в 3,3; борошна в 2,5; продукції з незбираного молока в 9,2; жирних сирів у 2,7; цукру-піску в 3,8; крупів у 3,3; консервів у 3,8 раза.
6. Виробництво препаратів для лікування серцево-судинних захворювань зменшилося у 2,4 раза; протитуберкульозних препаратів у 5; вітамінних препаратів у 4,3 раза.

Останніми роками значно знизилося виробництво продукції машинобудування, металообробки, легкої промисловості, збільшилося — чорної металургії, паливної промисловості та електроенергетики. Тобто, згідно з планами колонізаторів, місцевий колоніальний уряд перетворив промисловість України з наукомісткої на переважно сировинну, зі спадом виробництва в усіх галузях. Якщо середньорічна кількість промислово-виробничого персоналу становила в 1990 році понад 7 млн чол., то в 1999 році — 3,9 млн чол., безробітними були 3,1 млн чол.

До цього додамо, що паралельно зі спадом виробництва відбувалося спрощення його структури, тобто почало різко скорочуватися виробництво продукції обробної промисловості та високотехнологічних виробництв у її складі. Ми бачимо, як в Україні здійснюється політика деіндустріалізації, руйнації наукомістких виробництв і відповідної інфраструктури, підрив самих основ суверенного існування і шансів на самостійний розвиток. Різко зріс борг України, який на сьогодні становить майже 14 млрд доларів. Неабияку роль відіграє також щорічне вивезення капіталу.

Ця статистика переконливо свідчить про руйнацію промисловості й демографічну катастрофу, які загрожують національній безпеці України.

Все це дає підстави для того, щоб говорити про наперед сплановані й підступно реалізовані колоніальною адміністрацією злочинні задуми західних колонізаторів.

3.6. Наддержавне управління Україною

Найрезультативнішим способом підкорення країн і народів є підкорення фінансове, що досягається психологічним та економічним тиском, інтелектуальною обробкою за допомогою багатьох чинників. Цілі держави й нації давно фінансово підкорені. Вони постійно платять данину, при цьому навіть не розуміючи, що потрапили в залежність. Не бачать сили, що тримає їх у своїх лабетах так уміло, що пригнічений навіть не відчуває тиску. Люди нібито мають право вільного висловлювання своїх думок, свободу слова, самі вибирають президентів, мерів, органи місцевої влади і не розуміють, що суспільство, в якому вони живуть, використовується для того, аби невидимими каналами перекидати багатства до рук гнобителів.

Вирішальні процеси відбуваються в кредитно-фінансовій сфері, через управління якою здійснюється наддержавне маніпулювання нашою країною. Чи знає про це народ? Адже утаємничено основний механізм управління країною через управління грошима країни, яке здійснює центральний банк, чи Національний банк України, який є периферійною структурою наддер-

жавного управління. В умовах демократії зарубіжні емісари дозволяють робити все, що завгодно. Лише — не оперувати грошима країни. А тим часом механізм руйнування добре відпрацьований з наддержавного рівня управління. І він дивовижно діє незалежно від того, будують політики соціалізм, капіталізм чи лібералізм.

Цей механізм має назву паразитичного позичкового процента, який призвів до зубожіння половину населення планети. Мета його полягає в тому, щоб одна країна брала позичку в іншої, а не друкувала необхідну кількість своїх грошей. Це завдання виконує добре профінансована "п'ята колона" — Фінансовий інтернаціонал. Вони переконують керівників держав, що, мовляв, якщо надрукувати вагон власних грошей, то це призведе до інфляції. А ось якщо привезти з-за кордону вагон зелених папірців, то інфляції не буде.

Наявність у фінансовій системі кожної держави іноземної валюти означає, що ця держава керована наддержавним центром управління. І звісно, про те, щоб забезпечити національні інтереси, вже не йдеться. Приховування цього істинного механізму управління державою і є тотальною дезінформацією народів.

В основі управління кредитно-фінансовою сферою лежить позичковий процент. Маніпуляціями його розмірів, пропорціями між власним та позичковим капіталом країни, схемами повернення боргів можна формувати різноманітні тенденції розвитку окремо взятої країни — від економічного краху до розквіту. Приховуванню цього, істинного, механізму управління і слугують розробки академічної науки, марксизму-ленінізму, демократів, "опозиційних сил". І не випадково в Україні величезна кількість комерційних банків, понад півтори сотні. У їх створенні брали участь практично всі прем'єр-міністри, більшість віцепрем'єр міністрів, міністрів та депутатів усіх рівнів. Майже всі вони є позичковими установами, агентами Фінансового інтернаціоналу.

Нині кожна освічена людина розуміє, що США мають 60 відсотків прибутку від торгівлі зеленими папірцями. Це справді папірці, які не мають жодної цінності. Ці прибутки знову ж таки

йдуть у кишені Фінансового інтернаціоналу. І тисячу разів правий П'єр Жозеф Прудон, який ще в XIX столітті сказав, що основна причина сучасного злиденного становища народів — панування юдейських банкірів.

Який же вихід із ситуації? Як скинути доларовий зашморг з шиї українського народу? Рецепт простий. Для розвитку виробництва необхідно законодавчо заборонити лихварство і видачу грошей під процент. Відмовитися від усіх міжнародних запозичень під позичковий процент. Надати гривні статус єдиного засобу платежів на території України, як це й зазначено в Конституції України.

Для створення додаткових умов проти інфляції необхідно прийняти закон України про обов'язкову оплату експортних операцій у національній валюті. Тобто всі товари, що продаються Україною за кордон, оплачуються гривнями. Фінансовий інтернаціонал боїться цього закону як чорт ладану, бо він унеможливлює доларове панування. До речі, такий закон прийняла Японія в 1948 році, після звільнення від американської окупації. Про японське економічне диво знають усі. В Японії ніколи не було вільного позичкового процента. І сьогодні він не перевищує 0,5% річних. Пам'ятаймо, що іноземний капітал не приніс жодній країні нічого, крім поступового й повного зубожіння, повної залежності від цього капіталу.

Фінансовий інтернаціонал оголосив нам невидиму війну й веде Україну до неоколоніалізму. Адже система кредиту з інститутом позичкового процента викликає безповоротні втрати за статтею накладних витрат як у виробників, так і в рамках держбюджету, тобто є першим джерелом вартісної інфляції. Паперова грошова маса в Україні обмежується завдяки негласній установці ("золотого стандарту"), що вимагає забезпечення жорсткого прив'язування емісії гривні до наявних золотовалютних запасів країни, яку статистики називають грошовою базою. Так відбувається наддержавне управління вітчизняною фінансово-кредитною системою.

3.7. Колоніальна адміністрація України

Одним із наслідків загальноєвропейської емансипації й тріумфу демократичних ідей було те, що кожен фантазер міг почуватися призвідцем подій. Новий шлях до набуття ваги в суспільстві був занадто звабливим, щоб звертати увагу на життя людей і хибну політику. Це не може зупинити тих, хто женеться за званням "ліберала", коли й саме повітря, здається, наелектризоване постійними розмовами про "реформи". Потрібно було захищати "права людини", а недоліки простіше знайти у віддалених народів. Це був час розквіту самовдоволення, рай для тих, хто кричав про благо інших, не думаючи про те, скільки зла вони могли наробити своєму народу. Цілі покоління таких благодійників створили нову сферу діяльності — парламентаризм, який, крім оплесків, приносив величезну вигоду.

Нині ця публіка, в ім'я свободи й демократії, прав людини заохочує й допомагає тим, хто пограбував і зробив жебраками власний народ. Політична еліта, засідаючи у Верховній Раді, вважає, що робить корисну справу для держави, а депутати називають себе народними — напевно через те, що мають можливість робити "бізнес на депутатстві" за рахунок народу. Варто було б замислитися над тим, чому так поводиться політична еліта щодо власної країни і власного народу. Може виникнути й інше запитання: а чи не здійснюється політика так званої пустельної ідеології з метою нав'язати Україні неоколоніалізм?

Для наших співвітчизників не таємниця, що до влади прийшла компрадорська й гендлярсько-лихварська політична "еліта". Слово еліта не випадково взято в лапки. Визначення сучасної еліти досить ґрунтовно подає в книзі "Искушение глобализмом" відомий російський філософ і політолог О. Панарін: "Сьогодні бути елітою й реалізувати себе як еліта означає поставити себе в незалежне становище від національних інтересів і національних сподівань".

Вдумаймось у цей новий зміст поняття "еліта". Раніше народи покладали на національну еліту свої найкращі сподівання. Еліта була квінтесенцією народного досвіду, вона висловлювала волю

нації, була своєрідним провідником народу до кращого майбутнього. Все те, що обіцяли народам прогрес і просвітництво, втілювалося в діяннях національних еліт. “Тепер, в епоху глобалізму, — пише О. Панарін, — бути елітою означає, власне, членство в якомусь таємному інтернаціоналі, ніяк не пов’язаному з місцевими національними інтересами. Сучасні еліти являють собою щось на зразок замкнутого міжнародного клубу зі своєю корпоративною етикою, яка не має нічого спільного зі звичайною громадянською та політичною етикою, що зобов’язує служити своїй країні, своєму народу й державі”.

Досить влучне визначення О. Панаріним переважної частини української політичної “еліти”. Політична еліта приймає переважно рішення, які нічого спільного не мають із запитами національного життя. Компрадорська й гендлярсько-лихварська “еліта” поводиться так, ніби вона давно вже не зважає на місцеве населення як на фактор, здатний впливати на неї. З ким насправді рахується “еліта” — це Міжнародний валютний фонд, Рада Європи, “велика сімка”, місцеві олігархи й середовище, що лобіює інтереси ТНК.

Так звана демократична риторика має своїм завданням заглушити свідомість людей і приховати основний політичний факт — послідовну відмову влади від принципу демократичного суверенітету народу. У певному сенсі наша політична влада має не менший тіньовий характер, ніж влада економічна. Її основні рішення замовляються не електоратом, не легально заявленими народними інтересами, а паралельно існуючими латентними структурами, які мають значно ефективніші механізми впливу, аніж наша декоративна демократія.

Проте цього вкрай мало, аби передати реальну атмосферу суспільного життя української держави. Наше життя характеризується потворною інверсією: все те, що мало б існувати нелегально, приховувати свої злочинні й ганебні практики, дедалі частіше й демонстративніше виходить на сцену, набираючи форми панівної моди. Дедалі більше ідей Ніцше у так званій сфері генеалогії моралі, пов’язаних з протиставленням моралі язичництва панів і християнської моралі рабів, отримують статус реаль-

ного принципу. Християнська мораль нині зазнає бойкоту як ознака людей знедолених, приречених на безправне існування і зрештою — на витіснення із сучасного соціуму.

Суспільне життя демонструє ознаки викривленого простору, в якому звичні очікування людини неминуче залишаються нездійсненними. Особливо у сфері політики. Наша політична еліта не тільки не соромиться, а й відверто хоче набути вигляду колоніальної адміністрації, яка щойно повернулася з-за кордону для інспекції місцевої еліти. Замість єдиного демократичного простору ми скрізь спостерігаємо дію подвійних підходів і стандартів. Мільйонам людей не виплачують заробітну плату або платять значно менше прожиткового мінімуму, прирікаючи їх на голод і деградацію. Однак ці факти жодного разу не стали приводом для владних дебатів і рішень. Проте щойно заходить мова про якісь дії тих чи інших меншин, від соціальних до сексуальних, усі гілки влади, й особливо "четверта", одразу мобілізують усі наявні сили для того, аби, сказати б, приборкати сили "консерватизму й націоналізму". Страйкарі-педагоги зі Львова не стали темою телевізійних дебатів, приводом для уважного погляду преси на проблеми виховання підростаючого покоління. Влада сприйняла це як інформацію, на яку не варто зважати. Проте тільки-но якийсь журналіст чи злочинний олігарх вступив у суто наукову дискусію стосовно сіонізму, як "четверта влада" одразу організувала тотальне інформаційне переслідування, а прокуратура, за поданням головного адміністратора колоніальної адміністрації, спричинила килимове бомбардування Міжрегіональної Академії управління персоналом.

І тут уже йдеться про щось значно більше, ніж непрезентативність ЗМІ та інших гілок влади, яка захищає інтереси меншості. Йдеться про справжню громадянську війну з більшістю. Інтуїція влади володіє загадковою безпомилковістю: вона приймає й реалізує рішення, протилежні очікуванням та інтересам більшості. Вся країна, прочитавши книгу Дмитра Чобота "Нарцис. Штрихи до політичного портрета Віктора Медведчука", замислилась, а президент цієї ж країни, вочевидь, не сумніваючись у природі "нажитих ним капіталів", демонстративно призначає його главою своєї адміністрації.

Уся країна начувана, що депутат Звягільський у 1994 році незаконно вивіз з України до Ізраїлю 300 млн доларів, проте й досі засідає в парламенті і, без докорів сумління отримуючи депутатську платню, ухвалює рішення від імені обікраденого ним народу.

Уся країна, добре запам'ятавши досвід руйнівної приватизації промисловості, що закінчилася її масовим демонтажем і перекиданням коштів за кордон, недвозначно визначилася щодо приватизації землі — останнього бастіону національної економіки. Але українська політична "еліта" неприховано прагне і його зруйнувати. Як зазначає з цього приводу О. Панарін, "демократична влада" довела, що вона послідовно виходить із презумпції провинності й відсталості народної більшості, у якої доведеться назавжди відбити бажання чинити опір. Відтворюється теза більшовизму, проголошена в розпалі світової війни: "Основний ворог — у своїй власній країні". Але якщо більшовики при цьому опиралися на недовіру до "експлуататорської меншості", то сучасні так звані демократи — на расову недовіру до туземної більшості. Відбулося те, що Е. Гіддес назвав "відкріпленням" соціально-політичних і владних структур: відрив від "локального контексту" на користь глобального.

Так в епоху глобалізації з'явилася політична "еліта", яка від імені більшості відстоює власні інтереси, вважаючи себе глобальним гравцем, котрий цурається не тільки власного народу, а й країни, де він живе.

Не випадково чимало вищих посадових осіб є членами різних латентних товариств: клубу "Ротарі", Ордену Великого Сходу України, Ордену Тамплієрів, лицарського Ордену Святого Станіслава, що є правонаступником ордену, заснованого в 1765 р. королем Польщі Станіславом II Августом Понятовським, та ін. Пограбувавши народ, ця "еліта" хоче бачити себе породистою. А є попит — є й пропозиції. "Кожного, хто бажає мати зображення свого родового герба... просимо звертатися до канцелярії Великого Пріорату Ордену Святого Станіслава в Україні…" — це вже пропозиція шевальє Ігоря Коптілова, Герольдмейстера Великого Пріорату.

Як бачимо, сучасна "еліта" України не хоче бути з народом, а навпаки: прагне виокремитися. Й оскільки народові це може не

сподобатися, то на цей випадок існує “ідеологія” з подвійним дном. Зовні — штампи епохи модерну: прогрес, права людини, загальнодемократичні цінності, щастя людини. По суті — таємна мова еліти, зрозуміла лише втаємниченим. “Еліта” вважає, що за рівнем освіти, культури, а головне — за джерелами прибутків, вона належить до “золотого мільярда” і уже “звідти” спілкується з українським народом. Таким чином формується подвійна мораль зі специфічною “мовою” й поведінкою.

3.8. Момент істини для політичної “еліти”

Що чекає українську правлячу олігархію (колоніальну адміністрацію), яка ще зовсім недавно вважала себе стратегічним партнером США? Напевно, вона сподівається, що конвертація влади у власність дасть їй можливість отримати заповітний жетон до “золотого мільярда” чи бодай претендувати на місце біля нього? Досить чітко з цього приводу висловився О. Панарін: “Племінним вождям і князькам, грізним “батькам народів” надана можливість розгулятися доти, поки зберігається завдання забезпечувати руйнацію потенційно ворожих Заходу етнічних держав”. Проте вже сьогодні невдатливі кандидати у світову правлячу еліту, які чимало постраждали за членство в “золотому мільярді”, починають розуміти, що їх просто використали.

Злиденність нашої компрадорської та гендлярсько-лихварської “еліти” полягає в тому, що вона не знає інших стимулів для спільного соціального життя, крім таких “простих” і зрозумілих, як **нажива і страх**. Власне, останню дилему пропагує ліберальна ідеологія як вищий підсумок історичного й культурного досвіду. Насправді це дилема вихолощеної секуляризованої свідомості, в якій зруйновано духовно-релігійну складову. Нажива й страх — поняття, що лежать у площині інстинкту. Якщо їм і відповідає якась форма соціальності, то це соціальність кримінальних угруповань, активність яких “наснажується” наживою, а підпорядкованість “авторитетам” — страхом.

Свого часу більшовики затіяли авантюру соціалістичного перевороту, виношуючи ідею світової пролетарської революції.

Вони перетворили "імперіалістичну війну" в громадянську, декларуючи, що пролетаріат не має Батьківщини, а патріотизм і захист Вітчизни — це фальшиві лозунги білогвардійців. Проте коли світова пролетарська революція не відбулася, перед більшовиками постала дилема: ганебно піти з політичної арени після кабального Брестського миру і розв'язання громадянської війни чи перетворитися на радянських патріотів та борців із західним імперіалізмом. Відомо, що правляча верхівка обрала останнє, провівши криваву чистку, знищивши інтернаціоналістів, виславши на Захід Л. Троцького і фізично знищивши його однодумців.

"Сьогодні історія повторюється, — пише О. Панарін. — Підпільники лібералізму, що взяли владу, виявили готовність перетворити зовнішню холодну війну на внутрішню, а за необхідності — і в запеклу громадянську війну, оголосивши, що цього разу найбільший ворог — у своїй власній країні. Аби швидше покінчити з ним, використовуючи підтримку Заходу, наші ліберали підписали свій "Брестський договір", але ще більш кабальний і руйнівний у стратегічному сенсі. І все це робилося із розрахунком на новий світовий порядок і світову ліберальну революцію на Заході, яка повинна назавжди покінчити з самими поняттями війни, Вітчизни, національного суперництва й конфронтації".

Зрадницька політична українська "еліта" пішла значно далі своїх російських "колег". Вона обеззброїла країну, оголосивши себе без'ядерною державою. Але нині настав момент істини і для наших лібералів. Світова ліберальна революція на Заході не відбулася. Замість роззброєння, в ім'я тотального миру й демократичного світового порядку, Захід продовжує озброюватись, дедалі відвертіше демонструючи готовність підпорядкувати владу на планеті. А змовників ліберального перевороту в Україні, які так і не отримали подяки від західних "благодійників", чекає доля Л. Троцького та його прибічників. Йдеться не про "звичайних" злодіїв і шпигунів — вони, як і в 1917 році, свою платню вже отримали від закордонних господарів.

Йдеться про тих, хто безвідповідально сприйняв нову політичну утопію й безоглядно почав руйнувати власну країну. Безумовно, сучасна утопія підкріплювалася досить реальними блага-

ми, пов'язаними з поділом державної власності, з протекціями і заохоченнями з боку різноманітних західних фондів і центрів. А сьогодні вже йдеться про останні, вищі гарантії новому прошарку правителів і власників, яким у цих гарантіях відмовлено. Нова хвиля мілітаризму НАТО, політика американського уряду щодо Югославії, Росії та України однозначно свідчать про крах українських лібералів.

Простежується цілковита аналогія з 1920-ми роками. Рухатися лібералам нікуди — на них "пудовими гирями" висить конвертована власність, яку вони не бажають втрачати. Особливо очевидним це стає після випадку з колишнім прем'єр-міністром П. Лазаренком. Зважаючи на таке віроломство американців, які розпочали свої викриття української олігархії, вони мають тільки одну перспективу: перетворитися з ліберальної компрадорської та гендлярсько-лихварської політичної "еліти" на патріотичну, яка вирішила більше не терпіти втручання Заходу у внутрішні справи.

Інтригу цього процесу ми спостерігаємо з березня 2002 року. Пропрезидентська партія могла б піти конституційним шляхом, на якому її очікувала б поразка на виборах і відхід від влади. Проте вона не здатна до компромісів і сповідує принцип "переможець отримує все". Але той, хто не готовий поступитися опозиції — приречений здобути опозицію у власному таборі. Точніше — не звичайну опозицію, а новий курс, згідно із законами перетворення. Якщо час гендлярсько-лихварського лібералізму минув, то можливе одне з двох: або гендлярсько-лихварську правлячу "еліту" змінить опозиція, або вони народять майбутнього "могильника" у своїх власних рядах. "Могильником" революціонерів-троцькістів свого часу був Сталін. Більшовики, ліквідувавши демократичну багатопартійність, приречені були отримати свій термідор із власних лав. Сьогодні патологічно ревнива влада не здатна терпіти справжню опозицію і справжній плюралізм, й тому приречена отримати свого "могильника" з власного оточення. Той, кого нині готують на майбутнього президента, схоже, годиться на цю роль. Він стане "могильником" у настільки непередбачуваній формі, якої ніяк не можна

було очікувати від ненависної владі опозиції, навіть соціалістичної.

Компрадорська і гендлярсько-лихварська “еліта” України зібралася йти в “золотий мільярд”, а український народ поступово вимирає і платить податки на утримання потрібної владі армії й масонських структур.

Однак не варто забувати, що після кожної революції настає контрреволюція. Всі учасники французької революції пішли на гільйотину, майже всі учасники революцій 1917 року також знищені чи репресовані. Чи не така ж доля очікує і на людей, які в 1990-х роках конвертували владу на власність, обікравши весь український народ?

Контрреволюція гряде?..

Розділ 4

МАЙБУТНЄ ПОСТЛІБЕРАЛЬНОЇ УКРАЇНИ

Яке майбутнє чекає Україну? Для цього необхідно проаналізувати процеси, що відбуваються на українській землі, а вже потім спробувати дати пояснення й прогнози. Наші гіпотези ґрунтуються на вивченні історії активних фаз світової революції із джерел, які тривалий час були недоступні для українських дослідників.

Байдужість українців чи, ширше, й багатьох інших людей у всьому світі стала легендарною. Американський генерал Джордж Ван Хорн Моузлі писав: "Історики майбутнього понад усе будуть подивовані відсутністю опору з боку тих, кому справді є що втрачати". Цією ж думкою переймається Едмонд Берн, він наголошує: "Погані люди розквітають тоді, коли хороші не вживають жодних заходів". Однак проблема не в байдужості українців. Вони бачать: щось у їхній країні не так. Але більшість вважає, що нічого змінити не може. Багатьом здається: проблеми занадто великі й змінити ситуацію неможливо. А це і є та думка, яку адепти світового панування бажають підтримувати серед українського народу.

Якісні зміни характеру світової економіки наприкінці XX століття, відкритість локальних економік і вільне функціонування в них капіталу призвели до формування світу транснаціональних корпорацій (ТНК); їх близько 37 тисяч структурних одиниць. Після розпаду СРСР до світу ТНК потрапила й Україна, змінилася ситуація в протистоянні Радянського Союзу — США, чи Росії — США, бо полюс сили став нестійким. І це призведе до

занепаду “Pan Americana”. У ситуації нестійкої рівноваги одним із найвірогідніших варіантів розвитку міжнародних відносин у новому столітті є встановлення нового тоталітаризму в масштабі планети, тоталітаризму античного типу, коли демократія спартанців забезпечувалася працею безправних хліборобів-ілотів.

Чимало вчених світу застерігають, що той глухий кут, у якому перебуває не тільки Росія, а й Україна, це та ситуація, в якій може опинитися вся планета, що доля країн СРСР — своєрідний тест, перевірка здатності людства до організації в нових умовах. Проте існують потенційні можливості для того, щоб ми звелися з колін і вилізли з тієї ями, в яку нас вкинули людська корисливість, підступність і брехня. З іншого боку, світ ТНК, в якому нині ми живемо, вимагає й транснаціонального мислення. Людству потрібна нова стратегія виживання.

Найхарактерніша ознака світової історії кінця XX і початку XXI ст. — дальше загострення глобальної кризи. Із втратою в нашій країні панівного впливу комуністичної ідеології помітна одностороння політизація соціальної філософії. Нові західні вчителі привчають українців до думки, що всі вади нашого суспільного буття пов’язані з наслідками тоталітаризму, а подолання їх можливе лише за перемоги лібералізму. При цьому сам тоталітаризм потрактовується так, як це зручно Заходу. Геть ігнорується його західне походження і всіляко затушовується схожість Французької та Російської революцій, більшовицького терору з якобінським. А головне — панівна роль в них ідейних натхненників, — масонства та західного капіталу.

Переможцям вигідно, щоб відповідь за тоталітаризм несла тільки Росія, а більшовизм оголошується соціальною хворобою XX століття, винайденою в Росії. Так, у вступній статті до “Чорної книги комунізму”, видрукуваній у Франції в 1997 р. видавництвом “Робер Лаффон”, “головний архітектор перебудови” (за визначенням Бориса Олійника) О. М. Яковлєв запитує: “Що ж це за явище — більшовизм, заснований В. Ульяновим у 1903 році?” На його думку, всі біди і та трагедія, яку пережили наші діди й батьки, випливають з характеру нашого народу, схильності до насильства. Симптоматично й те, що книга написана француза-

ми і видана у Франції, масонська ложа якої "Великий схід Франції" була головним виконавцем революційних планів ілюмінатів на шляху до світового панування.

Ідея світового панування стара як світ. Свій початок таємні товариства з ідеологією світового панування беруть ще з XII століття, коли в 1185 році виник орден "Братство миру". Проте лише наприкінці XVIII століття, із заснуванням 1 травня 1776 року Адамом Вейсгауптом ордену Ілюмінатів, було розроблено технологію досягнення світового панування. В 1777 р. Вейсгаупт стає масоном, а наприкінці 1778 року виникає ідея об'єднання цих двох товариств.

Технологія досягнення світового панування полягає у підтриманні перманентної світової революції, яку дослідила і так геніально описала англійська дослідниця, доктор Неста Вебстер у книзі "Світова революція. Змова проти цивілізації", виданій в 1921 році у Лондоні видавництвом "Кокстебл & Компані лтд.". "Величезна руйнівна сила Французької революції, — зазначає Вебстер, — ґрунтується не на могутності ідей тогочасних філософів, а на тому джерелі, звідки вона черпала своє натхнення. Руссо і Вольтер були масонами… Організація таємних товариств була необхідна для перетворення філософських теорій в особливий і досить дієвий механізм руйнування цивілізацій".

На Вільгельмсбаденському конгресі 16 липня 1782 р. були прийняті рішення, які й сьогодні впливають на перебіг світових подій. "…На ньому були присутні представники всіх таємних товариств, — пише доктор Вебстер, — мартиністи, масони, ілюмінати, яких в той час налічувалося не менше 3 мільйонів чоловік. Серед учасників конгресу тільки баварські ілюмінати мали певний план дій і вони в подальшому перебрали ініціативу до своїх рук. Внаслідок цього з'явилося рішення, прийняте на масонському Вільгельмсбаденському конгресі. Згідно з ним євреїв почали допускати в ложі. Тоді ж було прийнято рішення перенести штаб-квартиру масонів-ілюмінатів до Франкфурта. Це місто, до речі, — цитадель євреїв-фінансистів, серед яких — такі провідні репрезентанти своєї нації, як Ротшильд, Опенгеймер, Вертгеймер, Шустер, Шпейєр, Штерн та ін. Тут, у Франкфурті, в головній ложі,

був розроблений грандіозний план світової революції; а коли на великому масонському конгресі в 1786 р. два французькі масони винесли смертні вироки Людовіку XVI і Густаву III, королю Швеції, саме тут вони були санкціоновані".

Ідея терору й депопуляції населення належить масонському ордену Ілюмінатів. Як пише Неста Вебстер, під час Французької революції було прийнято рішення зменшити населення Франції з 25 млн до 14 млн чоловік. Згадаймо тепер 1921–1923 рр., коли було знищено 4,5 млн жителів СРСР; згадаймо голодомор 30-х років, і сьогодення, коли щороку в Росії населення в середньому зменшується на 750 тисяч чоловік, а в Україні — на 250 тисяч чоловік, — тоді ми зрозуміємо, хто ж стоїть за депопуляцією слов'янського населення.

Ілюмінізм — соціалізм — анархізм — мондіалізм — лібералізм — новий світовий порядок — глобалізм, — все це не що інше, як ідеології досягнення світового панування.

Соціалізм у його комуністичному варіанті був одним із найграндіозніших — і водночас найфатальніших і найтрагічніших — експериментів, які будь-коли розпочиналися в історії людства. В основі цього експерименту був намір створити нове людство, нове суспільство, досягти тотального здійснення свободи й рівності в рамках радикального атеїзму.

Утопізм комунізму, як справедливо зауважує німецький філософ Гюнтер Рормозер у книзі "Криза лібералізму", полягає в тому, що він "…вступив на арену з претензіями створити щось таке, чого до нього ще ніколи не було в історії, а саме: створити "нову людину", людину "соціалістичного типу", тобто створити людину з абсолютно новими потребами, новим способом мислення і життя, новим світоглядом і новою етикою. Ця людина повинна була б назавжди перебороти матеріалістичність, егоїзм та індивідуалізм, що є типовими для західного, так званого ліберально-капіталістичного суспільства.

Водночас обидві ідеології — комунізм і лібералізм — "належать до проекту Нового часу, обидві вони — продукт європейського просвітництва". Причому, комунізм має своїм попередником "ілюмінізм" і бере початок від масонського ордену Ілюмі-

натів, який є ідейним виразником певних сил, що стоять за перманентною світовою революцією; її метою є досягнення світового панування.

Цікаво, що на зміну комунізмові якраз через два століття в 1989 році прийшов лібералізм. Він знову збирається поставити експеримент у країнах Східної Європи, але тепер уже західні вчителі виховуватимуть в нас матеріалістичність, егоїзм та індивідуалізм. Масонський лозунг "Свобода. Рівність. Братерство" тепер замінено на інші: "Права людини", "Загальнолюдські цінності", "Демократія", "Свобода слова" тощо.

Як і раніше, за масонами стоять фінансові олігархи, або Фінансовий інтернаціонал.

26 січня 1938 року Христіан Раковський, масон 33 ступеня посвячення, на допиті, який вів слідчий НКВС Г. Кузьмін (Дюваль), сказав: "Не знаю, чи звернули ви увагу на схожість між Фінансовим інтернаціоналом і Інтернаціоналом пролетарським; я б сказав, що один є зворотним боком іншого, і цим зворотним боком є пролетарський як модерніший за фінансовий… Об'єктивно вони ідентичні. Комінтерн, що дублюється реформістським рухом і усім синдикалізмом, викликає анархію виробництва, інфляцію, злидні й безнадію в масах; фінанси, переважно Фінансовий інтернаціонал, що свідомо чи несвідомо дублюється приватними фінансами, створює ті ж самі суперечності, але ще в більшій кількості… Тепер ми змогли б уже здогадатися про причини, через які Маркс сховав фінансові суперечності, які не могли б сховатися від його проникливого погляду, якби у фінансів не було спільника, вплив якого — об'єктивно-революційний — вже тоді був надзвичайно відчутний".

Не важко помітити, наскільки схожі дійові особи і як збігаються наслідки революційних подій початку XX ст. і оксамитової революції кінця XX століття. Фінансовий інтернаціонал замінили Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк, Федеральна резервна система США, вимоги і дії яких призводять до тих самих наслідків.

Неоліберальна реформа в Росії й Україні здійснюється за типовою схемою МВФ майже 10 років. Російськими та зарубіжни-

ми вченими накопичено й систематизовано величезний матеріал, який свідчить: "…Зміни, явлені під час ультраліберальної революції, в господарстві країни призвели до паралічу виробництва, деградації основної системи життєзабезпечення, прискореної ерозії усієї технологічної інфраструктури Росії. Такий результат викликаний не тільки помилками, крадіжками й некомпетентністю окремих чиновників. Основна причина — у фундаментальній невідповідності політики, що здійснювалася, реальним умовам російської економіки та цивілізаційним характеристикам нашого суспільства.

Зміст політики МВФ полягає в розчистці економік країн, що розвиваються, від "надмірного" державного регулювання для забезпечення вільного руху міжнародного капіталу. Щодо економічної політики в Росії, то вона має полягати в підвищенні конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, забезпеченні зростання виробництва й прибутків населення. Дії, пов'язані з реалізацією цієї мети в Росії, не тільки не збігаються з ними, а й багато в чому протилежні" . Так визначили суть діяльності МВФ член-кореспондент РАН С. Глазьєв і голова правління Російської торговельно-фінансової спілки С. Батчіков у статті "Какая свобода нужна нашей экономике?", надрукованій в "Независимой газете" від 17 серпня 2000 р.

Перемога Заходу в "холодній війні", відродження химери однополярного світу зродили новий міф глобального масштабу — геостратегічну програму, надзвичайно популярну в США. Зміст її, за словами одного з творців програми — Збігнєва Бжезинського, полягає в тому, щоб "узаконити роль Америки як першої, єдиної й останньої істинно світової держави". Нема необхідності нагадувати, наскільки активно господарі Pan Americana розпочали втілювати цю програму в життя. Провал цих планів неминучий — питання тільки в тому, яку ціну заплатить людство, а разом з ним і американський народ за наполегливе бажання здійснити ці химерні мрії.

Під знаком бурхливих пароксизмів міфотворчості розвивалася й історія СРСР, а потім і України — впродовж останніх майже десяти років. Позначила цей шлях команда М. Горбачова, що

капітулювала перед ідеологією мондіалізму — західною теорією глобального світу. Це дало змогу лідерам Заходу використати так звану перебудову у власних утилітарних цілях. Підсумком їх спільних зусиль став розпад табору соціалізму, а затим — і Радянського Союзу. Водночас лідери західного світу не пішли на жодні поступки чи компроміси.

Щобільше, згідно зі сценарієм масонів, озвученим Бжезинським, Росія повинна бути поділена на частини: "Слабка російська конфедерація, яка складається з європейської Росії, республік Сибіру й Далекого Сходу, була б у вигідніших умовах для тісних економічних зв'язків з сусідами. Кожен із членів конфедерації зможе розвивати свій локальний творчий потенціал, який століттями був пригнічений важкою бюрократичною рукою Москви. Децентралізована Росія, відтак, буде менш здатною повернутися до імперії" (Foreign Affairs, 1997. — № 5. — С. 56).

Нові масонські ідеологи США не придумали нічого нового у своїй політиці стосовно Росії, а повторюють стратегію, визначену масонами на початку XX століття. Свідченням цього можуть бути виступи закритого журналу масонського ордену Великого Сходу Франції "Акація", що відображав і наміри Великої Ложі Франції та Верховної Ради Франції. Головним редактором і автором редакційних статей за підписом "Хірам" був відомий журналіст Ш. Лімузен (1840–1909), який одночасно входив до цих трьох організацій і мав тісні контакти з їх лідерами. Тому його редакційні статті були програмними для західних масонських лідерів.

На початку 1904 року "Акація" надрукувала статтю Лімузена "Питання про Ельзас-Лотарингію, Німеччину, Францію, Росію і масонство", де він порівнює царя Миколу II з французьким королем Людовиком XVI, а російський державний устрій вважає не тільки деспотичним, а й таким, що дезорганізує країну. Крім того, виразник ідей світового масонства ще на початку XX століття визначає майбутнє Росії: "Справжня політика Західної Європи мала б виявлятися в розчленуванні цього колоса, поки він ще не став занадто небезпечним. Слід би використати можливу революцію для відновлення Польщі як захисного

валу Європи, а іншу частину Росії розділити на три або чотири держави. Політика рівноваги сил до виникнення Сполучених Штатів Європи, якій Франція буде сприяти, залишається єдиною, що відповідає сучасним умовам" (L'Acacia. De janvier 'a juin 1904, p. 98).

Спроба роз'єднати Росію після лютневої революції 1917 р. не була вдалою, а потім Сталін розбудував державу, яка перемогла фашистів і тривалий час стримувала американських творців нового світового порядку. Проте ідеологія комунізму панувала до зруйнування Радянського Союзу.

Тепер же, досягнувши мети й поділивши могутню державу на окремі "незалежні" країни, в рамках України та інших країн СРСР зроблено спробу старий месіанський міф про побудову світлого комуністичного майбутнього замінити іншим — щодо повернення України в "європейський дім" і входження її в світове ринкове господарство як рівноправного партнера.

Але тільки ринкова економіка і навіть загальний достаток не можуть бути вінцем людства. Чистота суспільних відносин — набагато важливіша, ніж рівень достатку. Якщо нація вичерпує духовні сили, то ніякий найкращий державний устрій і ніякий промисловий розвиток її не врятують від смерті.

Наше завдання — основне й найважливіше — полягає в тому, аби розібратися в причинах того, що відбувається, розкрити внутрішні механізми розвитку кризи і на цьому підґрунті розробити обґрунтовану стратегію переходу до сталого майбутнього України. Очевидно, що рух на цьому шляху можливий лише завдяки мобілізації інтелектуального та науково-виробничого потенціалу країни. Тільки це зродить надію увійти до світового ринкового господарства не ресурсно-сировинним придатком, а рівноправним партнером, що володіє високими технологіями.

У загальній лінії геополітичної думки Заходу найзриміші такі напрями: атлантизм, мондіалізм, прикладна геополітика і "нові праві". Атлантизм, що є геополітикою моря, використовуючи науково-технічний прогрес, бажає отримати повний контроль над Євразією, над Росією та Україною. Доктрина, що її висунув у минулому держсекретар США Г. Кіссінджер, була наступаль-

на, а геополітика Євразії перебувала в стані пасивної оборони, це й призвело до поразки у "холодній війні", розпаду країн Варшавського договору та СРСР.

Україні нині важливо розробити свій геополітичний сценарій майбутнього, виходячи з нового світового геополітичного порядку, разом з Росією та Білорусією сформувати новий регіональний "центр сили", єдиний ринковий простір.

Перемога Заходу в "холодній війні" сприймається адептами ліберальної ідеології майже як кінець Сходу. Й справді: зазіхання на Схід як феномен світової історії й культури ще не мало такого масштабного й відвертого характеру. В Україні з'явилася ціла армія західних місіонерів-модернізаторів. Вони дають місцевій владі та інтелектуальній еліті вказівки, як найшвидше покінчити з традиційною українською ментальністю й осучаснити наш народ. Все це здійснюється під лозунгом "відкритого суспільства", тобто світу без кордонів, без специфічної культурної та національної ідентичності, в якому немає місця почуттям Вітчизни, патріотизму, націоналізму.

Сучасний ліберальний оптимізм ігнорує дедалі глибші тріщини у фундаменті західної цивілізації, яка проголосила перемогу капіталізму. Чи не нагадує це час, коли ідеологи комунізму декларували, що людство обов'язково прийде до перемоги комунізму, знівелювавши національні ознаки й досягнувши повної соціальної однорідності. Тепер лібералізм, перемігши, береться за ту ж саму роботу, яку брав на себе комунізм: тотальну гомогенізацію світу у формі завершеної вестернізації.

Для ліберальної революції в Україні характерне використання нових фінансово-економічних, військових і політичних технологій, здатних підірвати національний суверенітет України в питаннях, життєво важливих для самого існування українського народу, для економіки та безпеки країни. Маніпуляції з плаваючими валютними курсами та короткотерміновим спекулятивним капіталом, що дали можливість здійснити експропріацію національного накопичення й знецінили працю мільйонів людей, — лише один, зате вражаючий приклад застосування нових технологій.

Менше вивчені трансфери, що застосовуються у сфері політичного впливу влади на поведінку місцевої еліти, етнічних груп і політичних лідерів, які приймають рішення. Масонське гасло "Свобода. Рівність. Братерство" на фасаді новонародженої України замінили на нове — "Нейтралітет. Позаблоковість. Без'ядерність". Якими трансферами користувалися наші західні вчителі для досягнення впливу на політичних лідерів Народного руху, зокрема Д. Павличка, які так намагалися позбутися ядерної зброї, що навіть забули про власний народ, для котрого ця зброя була гарантом незалежності держави. А сьогодні Україна не має "ні груш, ні торби". Якось я запитав одного з колишніх лідерів Народного руху В. Брюховецького про те, звідки ця ініціатива "без'ядерності". У відповідь почув, що це записано в програмі Народного руху. Отож трансфери тісно пов'язані з фінансуванням партій, а хто їх фінансував, нині відомо всім.

У святковому випуску газети "Урядовий кур'єр" за 23 серпня 2000 року той же Д. Павличко пише про три Європи: Західну, Центральну й Східну. І навіть після того, як народ України позбавили засобів захисту від американського протекторату, він знову повчає: "…Заглядаючи в майбутнє України, неможливо не побачити, що нас чекає довга й принизлива боротьба між свідомими громадянами України та манкуртами, малоросами, які приховують свою внутрішню порожнечу гаслами про служіння всім народам, скаженою бізнесовою активністю, спрямованою виключно на особисте збагачення…" То що ж? Якраз особисте збагачення й визначає основну сутність американського лібералізму чи, точніше, — лібертаризму, до якого прагне Павличко.

Аби модель соціальної ринкової економіки була реальною, необхідно докорінно змінити українську економічну політику, відійти від "дикого капіталізму", який практикували й продовжують практикувати українські компрадори та гендлярсько-лихварська еліта, гарантувати права власників і сформувати некорумпований бюрократичний апарат.

Визнаймо: нині, крім глобальних інформаційних мереж, які роками вбивали в нашу свідомість переваги капіталістичного раю і дають змогу впливати на свідомість людей, минаючи дер-

жавні кордони, у світі діють також інші глобальні поля, пов'язані з матеріальними факторами людського існування. Це означає, що ми є свідками процесу нового формування глобальної влади, яка відрізняється від її традиційних форм принципово новими технологіями дистанційного впливу й латентними формами прояву.

З'ясуємо, що дав лібералізм українському народові. Режим, створений в Україні за західними вказівками, замість квітучого раю приніс злидні більшості населення, повсюдний відступ від істинної цивілізованості й занедбання освіти. Нова ліберальна модернізація, якою заманювали наших співвітчизників до "західного раю", породила номенклатурну та номенклатурно-кримінальну приватизації. Вона розколола суспільство на компрадорську еліту, орієнтовану не на власну націю, а на глобальний світ, і туземну масу, яку квапливо заганяють до гетто. Оце і є сьогодні загальна парадигма українського ліберального будівництва.

Сучасна ідеологія лібералізму здійснила підміну понять: прогрес замінила ринком, а загальні цінності розвитку — гендлярськими цінностями. Ворожість гендлярсько-лихварської цивілізації до моралі й культури змушує задуматися про подальшу долю цих важливих феноменів суспільного життя, якщо в Україні їй вдасться досягти перемоги. Не випадково стратегічний тиск ідеології лібералізму супроводжується каламутною хвилею американської поп-культури. На екранах телевізорів ідуть примітивні фільми, що пропагують насильство, розбещеність, пріоритети матеріальних цінностей. А це є грою на пониження й підрив духовного та морального потенціалу українців.

Попри те, що в липні 1997 р. у Мадриді підписано Хартію Україна — НАТО, затверджено Державну програму співробітництва з НАТО на період до 2001 року, попри заяви про прагнення України розвивати співробітництво з Євросоюзом — відчутної фінансової допомоги український уряд так і не отримав. Така політика лідерів України — курс на свідоме загострення російсько-українських відносин. Дехто хоче розіграти антиросійську карту як плату за входження України до ЄС. Проте з боку Євросоюзу адекватних дій щодо України, зокрема відкриття ринків

країн — членів ЄС, не відчувається. Понад те, Європейський Союз прагне створити "залізну завісу", ускладнюючи процедуру перетину кордону з країнами ЄС. Вимоги Міжнародного валютного фонду, Світового банку (комунальні платежі, плата за електроенергію, скорочення збройних сил, наукових і навчальних закладів) ставлять Україну перед проблемою остаточного розвалу економіки, зубожіння населення, втрати суверенітету.

Водночас один із неоатлантистів США Пол Вольховіц, радник у справах безпеки, доповідаючи урядові в березні 1992 року, вказав на " необхідність не допустити виникнення на європейському й азіатському континентах стратегічної сили, здатної протистояти США". Вони вважають Росію, як і раніше, найсильнішим супротивником США та країн НАТО, тому мають намір створити проти Росії "санітарний кордон", до якого увійдуть країни Східної Європи й Прибалтики.

Що собою являє той санітарний кордон — здогадатися неважко. Сьогодні НАТО однією ногою стоїть на лівому березі Дніпра і, не дай Боже, виникне конфлікт між Росією та Заходом, — є всі умови для класичного варіанту перенесення конфлікту на територію України.

Нова доктрина НАТО, яку було схвалено в урочистій обстановці святкування 50-річчя Альянсу під час бомбардувань югославських міст, передбачає широкі можливості для застосування сили. Віднині для воєнних дій не потрібно мати санкції Ради Безпеки. Таким чином, Югославія є люстерком, в якому можна прочитати майбутнє країни, що посміє не слухатися американських стратегів.

Значної шкоди народові України, особливо молоді, завдають поширювані в засобах масової інформації різні міфи, в яких проповідується крайній індивідуалізм, насильство, сексуальна розбещеність. Для духовного здоров'я нації така пропаганда набагато небезпечніша, ніж діяльність чаклунів, астрологів і віщунів.

Інтелектуальна спільнота України має активно протидіяти розробленим у США доктринам "Нового світового порядку", облаштованим під "військовою парасолею" НАТО, відвертому бажанню сильних країн світу перетворити нові незалежні дер-

жави, зокрема й Україну, в неоколоніальні сировинні придатки країн "золотого мільярда".

Неодмінним принцип демократії, за Платоном, є свобода. Якщо ж демократія вбачає під свободою анархію, коли кожен робить все, що йому заманеться, то демократія приречена на глибоку кризу. Платон і Сократ вважали, що демократія сама потрапляє в кризу, а не призводять її до цього вороги демократії. Анархія стає нестерпною для людей і на зміну їй приходить тиранія. Згідно з Платоном, демократичне суспільство передбачає свободу громадян вибирати спосіб життя, який вони хочуть, а також свободу участі в політичному житті. Проте зловживання свободою призводить демократію до загибелі.

Історична катастрофа українців у сучасній ситуації полягає в тому, що втрачено зв'язок між свободою та моральністю. Через те необхідно збагнути і, зрештою, ми це зрозуміємо, що фінансові олігархи (Міжнародний валютний фонд, Світовий банк і ті банки, а за ними люди, що фінансували комунізм і лібералізм) хочуть одного: світового панування завдяки створенню нового світового порядку.

Американський народ бореться проти фінансових олігархів (страйки в Сієтлі, Празі, Давосі, підготовка до бойкотування засідання МВФ у Вашингтоні), проти глобалізації.

Об'єднані зусилля людей, свідомих громадян світу повинні спрямовуватися на гармонізацію відносин між націями й народностями, релігійними конфесіями, на недопущення злиднів та екологічних катастроф.

Підписана В. Путіним 6 січня 2000 р. нова "Концепция национальной безопасности" знаменує собою новий ракурс у російській політиці національної безпеки. Згідно з нею, НАТО і США стають джерелами зростання загрози; розширено умови, за яких вважається можливим завдання першого ядерного удару; наголошується на необхідності широкого й рішучого зміцнення військової сфери за рахунок інших сфер політики.

Антизахідні настрої, які чітко простежуються у новій концепції безпеки і реальній політичній практиці, знаходять схвальні відгуки в суспільстві. Рішуча силова політика президента Путіна

підтримується керівниками більшості регіонів, православної церкви та фінансовими олігархами. Єльцин прийшов до влади як "друг Заходу" і початок його правління був пов'язаний з надіями на глибоку демократизацію й оздоровлення економіки. Одночасно з катастрофічним спадом в економіці на передній план вийшли ті фундаментальні розходження щодо "нового світового порядку", які сьогодні характеризують ставлення Росії до Заходу.

Очевидно, настав час визначитися з пріоритетами і народові України. Важливо відкрити людям очі на події, що відбуваються за сценарієм деструктивних сил, які Олександр Ігнатов назвав хасидсько-парамасонськими.

Але що чекає на людство і на наш багатостраждальний український народ?

Сучасні західні аналітики дещо розгубилися перед феноменом технологічної революції саме тому, що вона втратила ці критерії, а в суспільній свідомості українців день сьогоднішній, як не дивно, значно поступається дню вчорашньому. І якщо наш уряд так слухняно виконує поради західних учителів, то за приклад можна назвати слова видатного американського філософа та письменника минулого століття Ралфа Уолдо Емерсона: **"Істинний показник цивілізації — не рівень багатства, не величина міст і, навіть, не високий рівень урожаю, а людський фактор, що ґрунтується на вихованні особистості в країні"**. Це чіткий, зрозумілий і високоморальний критерій. Він ставить у центр прогресу розвиток усього кращого, що закладено в людині природою, і визначає рівень цивілізації саме цим показником.

Свого часу Франклін Рузвельт висунув своє розуміння мети суспільного розвитку: **"Наш прогрес вимірюється не достатком тих, хто вже має багато, а тим, чи здатні ми достатньо забезпечити тих, хто має дуже мало"**. Якби наші можновладці прислухалися до цих слів і спробували застосувати ці два критерії до сучасного українського суспільства, то, напевно, дійшли б дуже песимістичних висновків.

Емерсон і Рузвельт декларували певний соціальний ідеал. Цей ідеал базується на приватній власності і має певну духовну модель, яка не зводить справу до отримання життєвих благ і

гонитви за грошима, а тим паче до зневаги бідної частини суспільства.

Де ж вихід? Під егідою ООН за останні десятиріччя розроблено різнобічну концепцію сталого розвитку суспільства й економіки. В ній наголошується на гуманізації соціально-економічного життя суспільства, забезпеченні дієвого контролю за ефективністю використання природно-ресурсного потенціалу Землі в інтересах планети, дотриманні прав і свобод громадян, соціальному захисті населення завдяки рівномірнішому розподілу прибутків і капіталів. По суті, це концепція третього шляху соціально-економічного розвитку, вільна від різного роду ідеологізмів та політико-економічних штампів. Концепція, що спирається на соціальну творчість і суспільну консолідацію, на неухильне дотримання демократичних свобод і виконання зобов'язань влади перед народом. Найважливішими із цих зобов'язань є недопущення зниження життєвого рівня народу й погіршення екологічного середовища проживання людей внаслідок реформ та інших перетворень, дотримання встановлених Законом соціальних гарантій і нормативів. Недотримання соціально гарантованого рівня заробітної плати, пенсій та інших соціальних виплат населенню, а тим паче — несвоєчасна їх виплата, — мають розглядатись як великий гріх, як тяжкий кримінальний злочин.

Навряд чи народи світу погодяться на відведену їм роль. Політика соціальної деградації, відштовхування більшої частини працездатного населення на периферію світової цивілізації явно приречена на провал. Вона виступатиме потужним вогнищем виникнення дедалі нових і нових соціальних конфліктів, регіональних сутичок і локальних війн, які при досягненні критичної маси можуть перетворитися в глобальне протистояння між країнами й народами світу.

В новому столітті й тисячолітті має прийти час досягнень не тільки в гіперпросторі та віртуальній дійсності, а й у духовній сфері. Настане прозріння, і людство звільниться від духовної чуми XVIII–XX ст., історичні події минулих століть отримають істинну оцінку, а фальшиві цінності великих революцій, в тому числі й міфи парламентської демократії, забудуться назавжди й

зникнуть зі свідомості уже наших дітей. Люди привчаться жити поза ідеологічним простором, який формують засоби масової інформації. Нове покоління виявить індивідуальну ініціативу, навчиться думати самостійно, сформує власне поле дій. Відновляться справжні істини, і краху зазнають фальшиві кумири. Духовні цінності слов'янських народів стануть здобутками всього людства, цивілізація сприйме постматеріальні цінності. Україна забуде час правління компрадорської та гендлярсько-лихварської політичної еліти, яка сьогодні готує їй роль неоколоніальної держави.

Світло, затишок, порядок і добробут у своєму домі повинні створювати ми самі. Більше ніхто. І немає потреби звинувачувати когось стороннього. Тільки ми повинні керувати країною. І тільки всі ми разом, гуртом зможемо стати громадянами, народом, державою.

ПІСЛЯМОВА

Гостра боротьба корпорацій за владу в Україні пов'язана з бажанням владних структур поділити й захопити собі якнайбільше багатств держави. Для цього корпоратистам потрібна своя влада, свій "король", який сприяє дикій приватизації, зростанню компрадорської буржуазії (компрадор — це посередник між іноземним капіталом і місцевим ринком), розвитку віртуальної економіки, маргіналізації суспільства. Така влада неминуче призводить до посилення соціального напруження і втрати державності.

Необхідно, щоб з'явилися уряд і президент, які мають довіру народу і розуміють, що лише розвиток власної промисловості й протекціонізм у формуванні середнього класу підприємців дадуть можливість увійти в систему ринкових відносин і побудувати сильну державу. Така влада не може з'явитися миттєво. Вона має визріти, опираючись на творчу інтелігенцію, національну ідею й патріотичні сили.

Це станеться тоді, коли депутатський корпус України збагне те, що зрозуміла на початку XIX століття французька палата депутатів після виступу депутата Кавеньяка. Ось як описує цю сцену Є. Соловйов у книжці "Ротшильды, их жизнь и капиталистическая деятельность" (С-Петербург, 1894 г.): "…Ми бачили цю палату принижену й забруднену панамською історією, присоромлену нечуваним всесвітнім скандалом; представники народу та його законодавці ледве осмілювалися з'явитися на вулиці, боячись почути від роздратованого натовпу огидне прізвисько "злодій". Настали дні спокути; у пориві честі, що прокинулася від сну, палата вирішила пожертвувати собою й відверто показати свою виразку, аби всі бачили, що у неї є при-

наймні мужність. У ці дні загинули десятки репутацій, почесні діячі були вигнані з ганьбою як викриті у хабарництві, й пролунало нарешті те слово, якого так давно і з таким нетерпінням чекала країна. Це слово належало другорядному депутатові, але зі швидкістю електричного струму воно облетіло всю Францію і було зустрінуте скрізь як передвісник нової ери й нового життя. У стислій сильній промові Кавеньяк без жодних приховувань, натяків, пом'якшень вказав на гангрену сучасного політичного життя республіки, яка не без підстав вважає себе передовим батальйоном людства. Ім'я цієї страшної хвороби, яка руйнує кращі тканини народного організму, — продажність (venalite) і нахабне, безсоромне панування мішків, наповнених золотом. Усе продажне: слово, перо, переконання, міністерський портфель, сім'я, установа. Депутата і журналіста можна купити так само легко, як купують на бульварах повію. Людині несила боротися зі спокусами багатства і життєвих насолод, вона жадібно роззирається довкола, щоб відхопити чималий шмат і закрутитися у круговерті задоволень… "Так жити не можна", — закінчив Кавеньяк свою промову. І в дні спокути, дні пробудженої совісті ці прості слова відіграють історичну роль. Чуючи їх, усі ніби присутні при тій знаменитій сцені, коли вогненна рука написала слова погрози й загибелі на покритих пурпуром стінах вавилонського палацу… Так жити не можна; не можна віддавати всі свої сили на братовбивчу війну; не можна з гордо піднятою головою йти до почестей і популярності, крокуючи по трупах утомлених, змучених, загиблих невдах; не можна міряти грошима любов, щастя, повагу, честь; не можна торгувати совістю; не можна забувати, що є совість у людини… Гроші — не все, є ще справедливість, є правда, почуття власної гідності. Це не просто слова, тому що без них не існувало ще людське життя й не може існувати. До ганебної смерті, повного духовного виродження, до невимовного смутку, до торжества тваринних інстинктів призводить виняткове схиляння перед золотом. І хіба не довело воно вже свою неспроможність? Подивіться на цей гамірний натовп, подивіться уважно, і ви побачите, що у ньому навряд чи є хоч один,

Що добравсь до передчасних зморщок
Без злочину або утрати.

Хіба не починає вже, хоча й несміливо, заглушувана ревиськом золотого теляти, звучати проповідь любові, й замість торжествуючого “кожен — за себе, дорога — сильному” хіба не чуємо ми наполегливого заклику до дружби, взаємності? Людство втомилося від бурхливої суєти накопичення, воно змучилось у гонитві за земними благами і, хто знає, можливо, недалеко той день, коли люди згадають великі слова Овідія:

Низько пригинаючи голову, бродять по землі звірі.
Але Бог дав людині піднесене обличчя і наказав
звертати його до неба,
де мешкають правда і вічність.

Чи не нагадує це вам, шановні читачі, що життя йде по колу і, можливо, дуже скоро ми почуємо щось схоже від наших народних депутатів… Втім, чи дочекаємось?

ЗМІСТ

Вступ 3
Розділ 1. Що ж відбувається з нами? 6
Розділ 2. Винаходи Заходу: глобалізм, мондіалізм, лібералізм, неолібералізм 23
2.1. Новий світовий порядок 24
2.2. Мондіалізм 26
2.3. Асиметричність глобалізації 30
2.4. Один із західних “учителів-кочівників” 34
2.5. Чи приречене людство на лібералізм? 37
2.6. Неолібералізм 39
2.7. “Дарунки” неолібералізму слов’янському світові 51
2.8. Провал неоліберальних реформ 53
2.9. Різновиди неоліберальної доктрини 57
2.10. Жити власним розумом 63
2.11. Північна альтернатива 68
Розділ 3. Україна: шляхом неоколонізації 71
3.1. Глобальне суспільство 72
3.2. Концепція “золотого мільярда” 75
3.3. Концептуальна влада 80
3.4. Неоколоніалізм 82
3.5. Україна: погляд крізь роки 85
3.6. Наддержавне управління Україною 87
3.7. Колоніальна адміністрація України 90
3.8. Момент істини для політичної “еліти” 94
Розділ 4. Майбутнє постліберальної України 98
Післямова 114

The current state of the Ukrainian society in the context of the world's civilization development is considered in the book of a well- known publicist, academician of the International Academy of Informatization under the UN. An attempt to show to the compatriots the truth about the phenomenon, known in the modern scientific world under the name of "neocolonization", as well as about the danger that it represents to the society, if the government doesn't understand it (or pretends not to understand).

It is important for the author (and undoubtedly for the most part of the Ukrainian population), whether the so-called political elite of the country will at last see things clearly in order to recognize not always noble activity of the colonial administration, that very often manipulates even the representatives of the governmental institutions.

Profoundly analyzing this question, the scientist-researcher leaves it open, thus inviting his fellow countrymen, who are not indifferent to the fate of the country and really appreciate its independence, to reflect on it.

It is meant for the specialists of the theory and history of the society management as well as for the wide circle of readers.

Бібліотека журналу "Персонал"

Науково-популярне видання

Сенченко Микола Іванович

УКРАЇНА: ШЛЯХОМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЧИ НЕОКОЛОНІЗАЦІЇ?

Popular scientific edition

Senchenko, Mykola I.

UKRAINE: THE WAY OF INDEPENDENCE OR NEOCOLONIZATION

Відповідальний редактор *М. В. Дроздецька*
Редактор *О. С. Кавуненко*
Коректор *М. В. Дроздецька*
Комп'ютерне верстання *Н. М. Музиченко*
Оформлення обкладинки *В. Б. Вацковський*

Підп. до друку 15.12.02. Формат $60\times84^{1}/_{16}$. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 7,5. Обл.-вид. арк. 6,3. Тираж 3000 пр. Зам. № 11

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК № 8 від 23.02.2000

Поліграфічний центр УТОГ
03038 Київ-38, вул. Нововокзальна, 8

Свідоцтво КІ № 35 від 02.08.02